

NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 8 JULI 2024

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:

39 leden, te weten: de heren Aiobi (vanaf 19.33 uur) en Aptroot, mevrouw Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking (tot 20.15 uur), de heren Van Gils en Haak, de dames Hoekstra en Kraneveldt-van der Veen, de heren Louw (tot 20.43 uur) en Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Nawijn, Nijkerk (vanaf 20.43 uur), Van der Perk, Van Proosdij (vanaf 20.43 uur) en Van Rump, de dames Sandfort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van der Snoek, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:

7 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, mevrouw Frinking (vanaf 20.15 uur), de heer Iedema, mevrouw Ter Laak (tot 20.15 uur), mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerag

Afwegig zijn: de dames Bakkers en Haak

AGENDA

1. **Opening en vaststelling agenda**
 - a. Afscheid wethouder I. ter Laak
 - b. Benoeming en installatie wethouder V.J.A. Frinking
 - c. Afscheid raadslid S. Louw
 - d. Toelating en installatie raadsleden Y. Nijkerk en A.R. van Proosdij
 - e. Benoeming en installatie commissieleden C. van den Berg en A. Arslan
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
 - a. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, waaronder de stadsbouwmeester
 - b. Raadsvoorstel Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening Zoetermeer 2023
 - c. VERVALLEN Raadsvoorstel Vaststelling Jaarstukken 2023
 - d. Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2023
 - e. Raadsvoorstel Realisatie ijzerzandfilter project Ons Blauwe Goud
 - f. Raadsvoorstel Uitvoeringsbudget projecten Stedin transformatorstations
 - g. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Transformatorstation Edisonstraat Stedin
 - h. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Transformatorstation Wiltonstraat Stedin
 - i. Raadsvoorstel Participatie warmtekeuze bestaande hoogbouw
 - j. Raadsvoorstel Benoeming en aanwijzing leden diverse commissies
 - k. Besluitenlijst en notulen van 17 juni 2024
7. **Debat (inclusief stemmingen)**
 - a. NAAR HAMERSTUKKEN Raadsvoorstel Participatie warmtekeuze bestaande hoogbouw
 - b. Raadsvoorstel (Her)programmering Entree
 - c. Raadsvoorstel Edisonpark
8. **Sluiting**

VERSLAG

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de gemeenteraad en kijkers thuis uiteraard, voor de mensen die thuis kijken, van harte welkom. Ik open de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer van 8 juli 2024. Dat is tevens, maar daar hoeft ik u waarschijnlijk niet aan te herinneren, de laatste vergadering voor het zomerreces. Ik heet overigens ook de mensen welkom op de tribune. De tribune is hartstikke vol en dat is heel fijn, dat is waarschijnlijk voor de mensen die straks afscheid nemen of geïnstalleerd worden, maar we hebben ook gasten van de raad, bij wie ik net al aanwezig mocht zijn. Fijn dat u hier allemaal bent. Goed dat we dat ook doen en ik hoop dat u een mooie avond heeft. We hebben net al aangekondigd, het wordt een lange, doch spannende raad, zeg ik dan maar.

U heeft waarschijnlijk allemaal, dat hoop ik tenminste, gezien dat er petitfourtjes zijn. Die worden gretig gegeten en dat is mooi, want ik had u beloofd dat ik nog een traktatie zou geven naar aanleiding van mijn verjaardag. Dus bij dezen, geniet ervan zou ik zeggen. Ik hoop dat er genoeg zijn want ik vind dat belofte schuld maakt.

Bericht van verhindering, dan ga ik daarnaar over, is ontvangen van mevrouw Bakkers en mevrouw Haak, die zijn vanavond afwezig als het goed is. Verder zijn er geen afwezigen. Dan wil ik overgaan naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals deze op 13 juli 2024 in iBabs is gepubliceerd. Afgelopen donderdag 4 juli is deze agenda van de laatste wijzigingen voorzien. Is er iemand die stemming wil over de vaststelling van de agenda? Als dat niet het geval is, is de agenda vastgesteld. Dan gaan we naar de spreektijden. Het voorstel is de spreektijden vast te stellen op zes minuten per fractie en 24 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wenst? Ook niet het geval, dan is dat ook vastgesteld. Dank u wel. Dan gaan we over naar agendapunt 1.a.

a. Afscheid wethouder I. ter Laak

De **voorzitter**: Dat is het agendapunt dat betrekking heeft op het afscheid van wethouder Ter Laak, mevrouw Ter Laak, als wethouder. Dus ik ga mij daarvoor even verplaatsen.

Dames en heren, het is 'mevrouw Ter Laak', zo staat dat in mijn tekst, het is namelijk niet mijn gewoonte om tijdens de raadsvergaderingen te tutoyeren, maar in dit bijzondere geval wil ik, als je dat tenminste goed vindt, daarvan afwijken en een uitzondering maken. Dus zeg ik gewoon: Ingeborg. Dat lijkt me beter.

Donderdag 6 juni jl. staat misschien nog wel omcirkeld op jouw agenda. Het was een bijzondere dag. Je zei, en ik citeer, 'hartstikke trots' te zijn. In een artikel op de internetsite van Zoetermeer Actief valt bovendien te lezen dat je de uitslag als, en ik citeer opnieuw, 'een groot compliment' beschouwde. Je herinnert het je ongetwijfeld. Ik heb het natuurlijk over... Inderdaad, het Nationaal Fietscongres van de Fietsersbond dat die dag in Den Haag is gehouden. Hier hoorde ook een verkiezing bij, waarbij het fietsklimaat van de Nederlandse gemeenten centraal stond. Welnu, Zoetermeer bleek zich voor de derde keer op rij de beste in de categorie 'grote gemeenten' te mogen noemen.

Maar hoezeer dit een verkeerswethouder met trots zal vervullen, ik kan me voorstellen dat je gedachten toch net iets meer bij nog een andere verkiezing zaten. Die was op dezelfde dag als het fietscongres. Ik doel natuurlijk op die voor het Europees Parlement. Met jouw knappe tweede plaats op de kandidatenlijst van het CDA zorgde deze verkiezing ervoor dat jij ons gaat verlaten.

63.860 kiezers – we hebben het nagezocht, ik hoop dat het klopt – hebben op jou hun stem uitgebracht. Als onderdeel van de Europese Volkspartij wist het CDA er bijna 600.000 te behalen, wat goed is voor drie zetels. Over acht dagen, we hebben het er vanmiddag al over gehad, wacht jouw installatie. Vanmiddag zwaaien we jou uit. Even voor uw beeldvorming, de fractie waar zij in terecht komt, kent 118 leden, dus tel uw zegeningen.

En komt er een eind aan een bestuursperiode die net iets meer dan tien jaar heeft geduurd. Ik zei het vanmiddag al, bij je afscheid, de eerste ruim vier jaar maakte je deel uit van de gemeenteraad, sinds mei 2018 heb je als wethouder opgetreden. Heel bevlogen en met een enorme energie probeerde je er te zijn voor onze stad. Of beter gezegd: voor onze inwoners, want zij hebben voor jou altijd centraal gestaan. 'Ik zet me in voor een samenleving die echt samen leeft, die omkijkt naar elkaar, zij aan zij,' luidt de eerste zin van jouw missie die op de internetsite van het CDA Zoetermeer staat vermeld. Het verklaart, het is vanmiddag ook al gezegd, jouw bijzondere belangstelling voor de zorg, welzijn en het Sociaal Domein.

De WMO, het vrijwilligerswerk, de strijd tegen eenzaamheid, maar ook de uitbreiding van het aantal openbare laadpalen voor elektrische auto's behoren tot de onderwerpen die op jouw aandacht hebben kunnen rekenen. Dit geldt ook voor het opkomen voor de belangen van iedereen – wie je ook bent, waar

je ook vandaan komt en van wie je ook houdt.

Jouw gedrevenheid – je hebt het vanmiddag zelf als het voorbeeld aangehaald – is misschien wel het best tot uitdrukking gekomen in de discussies rond het Haagse HagaZiekenhuis en ons LangeLand Ziekenhuis. Zoals we allen weten, zijn ze per 1 maart vorig jaar gefuseerd. Enkele maanden later sloot deze instelling, eerder dan was aangekondigd, ineens de acute intensiverecareafdeling. Dat heeft je 'zeer onaangenaam verrast', zei je, terwijl de stoom zo ongeveer uit je oren kwam.

Er is 'high care' voor in de plaats gekomen, maar ook de geboortezorg dreigde – in dit geval zelfs volledig – te verdwijnen. Natuurlijk keken alle Zoetermeesters meteen naar het gemeentebestuur, of beter gezegd: naar de wethouder van Zorg en Welzijn – dus naar jou. Dat maakte het wel lastig, aangezien de gemeente formeel geen partij was in de discussie. Toch kon de stad op jou rekenen.

In de gesprekken met het ziekenhuis, bij de diverse protestacties, in de media en tijdens tal van discussies liet je over jouw standpunt geen misverstand bestaan. 'De zekerheid van de zorg mag niet in het geding komen,' maakte je hierbij duidelijk. Pas in april dit jaar kwam het verlossende woord dat het HagaZiekenhuis ook in de toekomst in onze stad geboortezorg aanbiedt. Hieraan heb jij beslist een heel belangrijke, grote bijdrage geleverd.

Natuurlijk kreeg je met nog veel meer complexe dossiers te maken. Kordaat, maar soms ook onverbidde-lijk, een tikje eigenzinnig en al dan niet met emoties, nam je deel aan de discussies. We kennen je ook, ik heb daar vanmiddag iets over gezegd, van je onbedaarlijke lachbuien, bijvoorbeeld tijdens de lunches van het college en onze onvermijdelijke broodjes kroket. En van jouw uitgangspunt dat vergaderingen niet te lang mogen duren, dus dat wordt nog wat, straks in Brussel, ben ik bang.

Niet alles liep zoals je wilde. Je voelt hem al aankomen: de nadrukkelijke wens van de raad om Zoetermeer met een nachtbus met Leiden en Den Haag te verbinden, was een zware periode voor je. Ik zag en voelde dat het je niet onberoerd liet, maar vervolgens pakte je de draad weer op met jouw bekende energie en passie.

Maar een maand later begon de zon weer te schijnen. In december maakte het CDA bekend dat jij op de op een-na-hoogste positie van de kandidatenlijst voor het Europees Parlement was gezet. Je voelde je vereerd. Zo kon bovendien een grote droom van jou in vervulling gaan.

Wie weet, plukken ook wij daar de vruchten van, want in een van je interviews gaf je aan dat je vindt dat 'Brussel' niet op de stoel van lokale bestuurders moet gaan zitten. Ook zijn er tal van onderwerpen die Zoetermeer belangrijk vindt, maar die alleen op internationaal niveau zijn aan te pakken. Je weet, onze reservering staat om naar je toe te komen.

Je bent op Zoetermeer nog lang niet uitgekeken. Maar je hebt wel veel zin om, gesteund door je echtgenoot en jullie kinderen, deze nieuwe stap in je loopbaan te zetten.

Dat je sportief bent, weten we allemaal. Recent zijn we nog samen het bevrijdingsvuur uit Wageningen gaan ophalen met een loopestafette in de nacht. Samen met Jan op de fiets. Het enige is dat je niet meer vanuit je huis in Rokkeveen lekker met de fiets naar je werk en je afspraken zal kunnen. 'Dat ga ik echt wel missen', vertelde je laatst in een interview met de omroep ZFM Zoetermeer. Toch valt het met die schaduwzijde denk ik wel mee, aangezien je weliswaar in Brussel gaat werken, maar in Zoetermeer blijft wonen.

In de parken en polders van deze – jazeker! – Nationaal bekroonde fietsgemeente, kun je dus ook als Europarlementariër volop blijven fietsen, hardlopen en 's winters blijven schaatsen, staat hier. Dat is nog een klimaatdingetje. We komen je dan ongetwijfeld wel eens tegen.

Ingeborg, namens de raad en het college wil ik je geweldig bedanken voor de inzet die je voor Zoetermeer, voor jouw stad, aan de dag hebt gelegd. Je toonde stevast een grote toewijding en betrokkenheid. Onze waardering hiervoor willen we natuurlijk tot uitdrukking brengen. Dat doen we met een – ik mag wel zeggen prachtig – boekje en de unieke, inmiddels welbekende presse-papier. In het glas, dames en heren, voor de mensen die het niet weten, zijn de contouren zichtbaar van deze raadzaal, waarin je zoveel tijd hebt doorgebracht. Je kunt hem natuurlijk thuis op de schoorsteenmantel zetten, maar geef 'm toch maar een mooi plaatsje in je nieuwe kantoor in Brussel, dan kun je het ook laten zien aan iedereen die daar binnenkomt. Zo kan je altijd blijven terugdenken aan de stad die je zo dierbaar is en waarin je zoveel hebt kunnen doen. We wensen je veel geluk, een mooie toekomst en natuurlijk heel veel succes. Dank je wel! (Onder applaus overhandigt de voorzitter mevrouw Ter Laak het cadeau en een boekje.)

De voorzitter: Dan geef ik nu graag het woord aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer Duiven.

De heer Duiven (VVD): Beste Ingeborg. Ik zal, zoals inmiddels gebruikelijk, met een praatje, een gedichtje en een boekje ook kort stilstaan bij jouw vertrek uit ons midden naar het centrum van Europa. Want Zoetermeer slaat zijn vleugels uit en is op dit moment met inwoners uit onze stad present in de

Provinciale Staten, in algemene vergaderingen van de waterschappen, in de Tweede Kamer, sinds vorige week ook in het kabinet en binnenkort dus ook in het Europees Parlement. In jouw persoon. En wellicht wordt het rijtje toekomst nog verder aangevuld als jij ook nog straks baas van de VN bent geworden.

Ingeborg, ik wil in sollicitatiegesprekken kandidaten aan het eind van het gesprek nog wel eens vragen zichzelf in drie woorden kernachtig samen te vatten. Ik zal dit nu niet aan jou vragen, maar die vraag voor jou, over jou, zelf proberen zelf te beantwoorden. Ik kom dan tot de woorden: betrokken, integer en ambitieus.

Betrokken door je niet-aflatende aandacht, zorg en energie voor een compassievolle samenleving waar mens en overheid naar elkaar omzien en ondersteunen waar nodig is. Integer omdat onrecht en oneerlijkheid je diep raken, maar ook motiveren om dat te voorkomen en te bestrijden. En ambitieus. Tja, hoeveel jonge meisjes dromen ervan ooit secretaris-generaal van de Verenigde Naties te worden?

Deze eigenschappen hebben je niet alleen in Zoetermeer geholpen. Ze zullen je ook in de drukte en bureaucratie van Brussel en Straatsburg helpen om niet alleen je weg te vinden, maar vooral ook koers te houden om, zoals jij zelf zegt, te zorgen dat de plannen die ze daar maken goed uitvoerbaar zijn voor lokale bestuurders en te begrijpen zijn voor mensen.

In dichtvorm, in de vorm van een limerick, heb ik geprobeerd dat in vijf regels samen te vatten.

De Zoetermeerse wethouder Ingeborg ter Laak,
volgt haar droom en gaat naar Brussel voor een nieuwe taak.
Dus geen rondjes meer lopen door het rustige Balijbos,
de rust en ruimte van Zoetermeer verruilen voor Brussels drukke chaos.
Maar wel op haar plek in de grote vergaderzaal van Paul-Henri Spaak.

Beste Ingeborg. Om te zorgen dat naast Zoetermeer, Brussel de plek voor jou wordt, ben ik uitgekomen bij het boekje *Stille krachten van Brussel* van Tijn Sadée en Bert van Slooten. Een bloemlezing met verhalen van 25 bekende en minder bekende Nederlanders, van topdiplomaten, lobbyisten, waterdragers tot gewone ambtenaren. Mensen die achter de schermen in de Brusselse EU-bubbel meesleutelen aan de toekomst van Europa.

Ingeborg, namens de collega's in de raad, dank voor je inzet voor onze mooie stad en heel veel succes gewenst in die Brusselse EU-bubbel en houd de koers vast voor een uitvoerbaar en begrijpelijk Europees beleid. Dank en tot ziens!

(Onder applaus overhandigt mijnheer Duiven mevrouw Ter Laak het boek.)

De voorzitter: Dank mijnheer Duiven voor uw bijdrage. Dan is het woord inderdaad aan wethouder Ter Laak, dat mag ik dan nog één keer zeggen. Ga je gang.

Wethouder Ter Laak: Dank jullie wel, beste raadsleden, voor mij is dit best een heftige dag geweest met zoveel afscheid nemen, na zes jaar wethouderschap. Ik ga mijn taken toch echt neerleggen. Het is voor mij ook een enorme eer en een uitdaging, Rob zei het al, dat ik ons land in Brussel mag vertegenwoordigen. Ik ben ook dankbaar dat ik de weg daarnaartoe met u heb kunnen delen want ik koester zowel de mooie, als de moeilijke momenten en de ervaringen die ik opdeed als wethouder van deze - en dan ga ik het toch zeggen - gave stad.

Trots kijk ik terug op een periode waarin wij soms tegen, maar veel vaker met elkaar streden voor die best mogelijke toekomst van Zoetermeer. Hoewel ons plaatje soms een beetje verschilt en soms ook wel een beetje boel verschilt, mag dat er zijn. Verschillen mogen er zijn, maar tegelijkertijd was er ook altijd die vastberadenheid om samen in actie te komen. Eensgezind, eensgezind tegen eenzaamheid, tegen homofobie en ook tegen de sluiting van de geboortezorg. Dat is voor mij wat Zoetermeer kenmerkt. Dat is wat de mensen van Zoetermeer kenmerkt. We komen in actie. We blijven niet op onze handen zitten. We doen wat er gedaan moet worden en dat doen we samen.

Het was ook op deze plek, nog niet eens zo heel erg lang geleden, dat men erin geloofde dat je een dorps gevoel en een stadse omgeving heel goed kon combineren. Het resultaat is: alle voorzieningen binnen handbereik, op loopafstand. Van kinderboerderij tot winkelcentrum tot de RandstadRail. En dan raak je, als Zoetermeerder, bijna onopgemerkt verknocht aan deze stad. Er zijn allerlei dingen die het, zonder dat ik het doorhad, het gewoon heel erg prettig leven maakten voor mij, hier in Zoetermeer, in Rokkeveen waar ik 21 jaar geleden naartoe kwam. Zoetermeer is voor mij de stad waar mijn kinderen zijn geboren en waar ze zijn opgegroeid. Het is de stad, zonder het te beseffen, waar ik van ben gaan houden. Het was de stad waarin het spitsuur van mijn leven heel goed te organiseren viel. En dan denk ik er alleen maar aan dat ik zo naar FC Zoetermeer kon, zo naar de Prins Clauschool en zo even dat blokje in het Hoekstrapark kon lopen. Het zijn allemaal plekken die enorm vervlochten zijn met mijn

dagelijks leven.

Bij een afscheid hoort ook een terugblik. Maar waar te beginnen? Ik dacht echt 'ik kan beginnen bij het zwembad, in mijn vorige portefeuille, bij inZet, Eén tegen eenzaamheid, Zoetermeervoorelkaar, de fietsstad die we zijn geworden tot de derde keer toe, de laadpalen, maar ik heb er toch voor gekozen om iets te zeggen over de geboortezorg. Want dat bestuurlijk overleg waarin ik de mededeling kreeg 'de geboortezorg gaat blijven', is toch iets dat heel veel impact heeft gehad en dat kwam alleen maar dankzij onze gezamenlijke inspanning. Om zo ervoor te zorgen dat die toekomst van de zorg, van die ziekenhuiszorg in Zoetermeer behouden blijft. En dat heeft ons heel veel energie gekost om ivoren torens te overtuigen. Het was echt op heel veel borden tegelijkertijd schaken. Heel veel mensen spreken, heel veel mensen met elkaar verbinden en heel erg duidelijk dat grotere belang, dat grotere belang voor de stad van Zoetermeer, duidelijk maken en continu het respect voor ieders positie bewaken. Het vroeg uw energie, het vroeg mijn energie, maar ik wil vooral ook zeggen dat het ook de energie van alle ambtenaren vergde. Op dat soort belangrijke momenten kon en kan ik altijd in dit stadhuis op iedereen rekenen. Dat is echt een hele grote groep heel bevlogen ambtenaren waar iedere gemeente in Nederland jaloers op mag zijn. Ik kan heel veel mensen bedanken, maar in het bijzonder wil ik heel grote dank uiten aan Stella, aan Marphy, ik zie niet iedereen, Joost, het zijn allemaal mensen die altijd voor mij klaar stonden en voor wie geen vraag te veel was.

En datzelfde mag gezegd worden van mijn collega-wethouders Jan Iedema, Marijke van der Meer, Bouke Velzen, Wim Blansjaar en Ronald Weerwag. En mijn grote dank gaat ook uit naar Michel en André, de burgemeester en gemeentesecretaris, die met een warm hart en een koel gehouden hoofd mij altijd hebben gesteund. Ik ga jullie allemaal missen.

En toch leidt mijn pad naar Brussel. Toen ik begon als wethouder zei een partijgenoot tegen mij 'Ingeborg, beperk je, beperk je tot drie speerpunten en focus'. Dat is me vanaf dag één niet gelukt. Het Sociaal Domein bevat voor mij de essentie waar de samenleving om draait: omkijken naar de ander en als overheid een schild bieden aan de meest kwetsbaren. En toch hebben we dat Sociaal Domein zo opgeknipt in heel veel stukjes, dat het af en toe niet sociaal meer is omdat we alleen maar doorverwijzen naar een ander loket. En in mijn ogen, en gelukkig weet ik van u, ben ik daar geen uitzondering in, werken dingen op elkaar in. Wie arm is, heeft vaker een ongezond dieet. Wie eenzaam is, wordt sneller depressief. Als overheid houden we van labels. We houden ervan om te bepalen wat net wel en net niet binnen de grenzen van collectieve verantwoordelijkheid valt. Maar hoe we dat bepalen, is volgens mij een onderwerp waar we het te weinig over hebben met elkaar. En als zorgwethouder heb ik dan ook vaak constructies gezien, die ik op het moment dat mensen het kregen niet meer logisch kon uitleggen. Ik ben dan ook echt nieuwsgierig wat dadelijk de eerste ervaringen in Meerzicht zullen zijn waar we echt proberen samen met de buurtbewoners, met gedeelde verantwoordelijkheid en wezenlijke samenwerking met onze partners het verschil te gaan maken voor mensen.

Dat regels een doel moeten dienen, heb ik geleerd in mijn tijd bij Defensie. Defensie was mijn allereerste echte werkgever en voor mij vormend als mens. De beginselen waar die organisatie voor staat, respect, teamgeest en altijd zorgen dat je als groep, als geheel de eindstreep haalt, zijn voor mij waarden die het verdedigen waard zijn. De afgelopen tijd ben ik steeds vaker gaan nadenken over dat grotere plaatje en kom ik tot de conclusie dat we niet moeten redeneren vanuit die praktische indeling, maar een indeling moeten maken op basis van waarde. Niet het systeem waar iemand achteraf zijn of haar recht kan halen, als je geluk hebt, als je slim bent, als je het door hebt. Maar een systeem dat stand houdt als je het tegen de morele meetlat afzet.

Sommige dingen zijn het waard om samen de strijd voor te leveren. Daar ga ik me ook voor inzetten, maar soms betekent dat ook dat het tijd is om ruimte te maken voor een opvolger: Veronique Frinking. Zij hoeft bij u geen introductie. Zij is al jaren een zeer betrokken raadslid en heel erg bekend met alle uitdagingen die deze stad kent. Ze is voor u natuurlijk geen onbekende. De komende periode gaat Veronique aan de slag en kennismaken met haar nieuwe rol, maar als partijgenoot weet ik gewoon en kan ik u dat ook verklappen, dat het een heel plezierige samenwerking gaat worden.

Ik ben u allen bijzonder dankbaar voor de afgelopen zes jaar. Het was mijn groot genoegen om uw wethouder te mogen zijn en met u samen te mogen werken aan deze stad. Voor mij begint een nieuw hoofdstuk, maar ik weet zeker dat ik u, dankzij uw betrokkenheid in deze stad nog vaak zal blijven zien. Dank jullie wel. (applaus)

De voorzitter: Laat ik beginnen je nogmaals hartelijk te danken voor alles wat je voor ons betekend hebt en dank voor je mooie woorden. Je mag inderdaad gezellig op de tribune plaatsnemen. Je mag officieel daar nog zitten, maar het leek ons wel handig om het op deze manier te doen. Dank. Het lijkt me wel bijzonder als je ineens op die plek zit, maar dat terzijde.

b. Benoeming en installatie wethouder V.J.A. Frinking

De **voorzitter**: Leden van de raad, dames en heren, dat betekent dat we bij agendapunt 1.b zijn, want dat betekent dat met het vertrek van wethouder Ter Laak een opgevallende plaats is als wethouder in het college van B&W. De fractie van het CDA heeft mevrouw Frinking, het is al gezegd, voorgedragen voor benoeming. In het kader van die benoeming wordt u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel in ieder geval aan de gemeenteraad mee dat het document met de officiële voordracht van de fractie CDA en de geloofsbrieven van mevrouw Frinking inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven en het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht. Ik geef daarom nu het woord aan de heer Duiven, voorzitter van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven voor het uitbrengen van het rapport. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van de voorgedragen wethouder van de gemeente Zoetermeer, mevrouw Frinking, onderzocht. De commissie heeft het genoeg te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet te overleggen bescheiden in orde zijn bevonden. Het rapport van de commissie is voor de leden, zoals gebruikelijk, ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie ziet dan ook geen beletselen voor de benoeming van mevrouw Frinking tot wethouder van de gemeente Zoetermeer.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven voor het uitbrengen van rapport en de commissie voor het verrichten van haar taak. Voordat we overgaan tot stemming, want dat is uiteraard noodzakelijk, heeft u als raad de gelegenheid om vragen te stellen aan de kandidaat. Ik heb begrepen dat daar behoefte aan is dus dan zou ik mevrouw Frinking willen vragen om hier achter de kathedraal plaats te nemen en dat kijk ik wie er vragen heeft. Ik zie mijnheer Ekkelenkamp en mijnheer Boerboom. Dan geef ik het woord allereerst aan de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Als D66 zijn we natuurlijk fan van hoorzittingen. U heeft gezien waar dat toe kan leiden als er een debat over een regeringsverklaring is. Maar dit keer zullen we dat heel rustig doen, mevrouw Frinking. Twee vragen voor u. De eerste vraag gaat over de motie die we destijds hebben ingediend over Ketikoti. Die is aangenomen in de raad. Wethouder Ter Laak is daar goed mee bezig geweest. Inmiddels zijn er heel wat meters gemaakt, om het maar zo te zeggen. Er is een stadsgesprek geweest en de laatste viering was op een paar kleine details na helemaal in orde. Dus we willen graag weten van u: gaat u dat zo doorzetten?

Dan zal ik meteen mijn tweede vraag stellen en die gaat over de wijk Meerzicht. Dat is een wijk die heel veel aandacht verdient de komende jaren, denk ik, ook in uw periode. Ik weet niet hoe u zich daarop voorbereid heeft, maar misschien kunt u daar even op reflecteren.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, ik geef het woord aan mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Om te beginnen met Ketikoti. Al het goede voorwerk dat gedaan is, zal ik zeker voortzetten. Het is ontzettend belangrijk om het slavernijverleden te blijven gedenken. Dus die stappen zullen we zeker vervolgen. Dat is in goede handen.

Als het gaat over Meerzicht, daar hebben we het een paar keer over gehad hier in de raad. Er is hier ook een motie door een groot deel van de raad aangenomen. Daarin is een aantal vragen gesteld. Dat ga ik sowieso als eerste oppakken, maar het is zo'n mooi, groot programma en daar zijn al heel veel mooie dingen in voorbereiding gegaan. Er zijn heel veel gesprekken geweest met inwoners in de wijk en organisaties en ik wil dat ook graag oppakken en daarmee verder aan de slag.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Ik heb ook twee vragen aan u. De eerste vraag die ik aan u heb, is: het is best een brede portefeuille met veel onderwerpen. Wat is voor u nu het belangrijkste speerpunt/aandachtspunt voor de komende jaren waar u bij wijze van spreken morgen mee aan de slag gaat? En de tweede vraag die ik aan u heb is: wat neemt u mee van uw voorganger en wat gaat u anders doen dan uw voorganger?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw Frinking (CDA): Een brede portefeuille, zeker. Ik houd ook van heel veel onderwerpen behandelen. Dat heb ik in mijn vorige baan ook gedaan. Maar wat ga ik als eerste aanpakken? Ik zie dat toch wel als Meerzicht waar we het net over hadden. Ook de afspraken met het ziekenhuis die we gemaakt hebben, wil ik nakomen, zover als dat mogelijk is. En we hebben het eerder gehad over een gezonde stad. En ook dat is een heel belangrijk onderwerp om dat verder vorm en inhoud te geven. En wat anders dan mijn voorgangster? Niets dan goeds over alles wat mijn voorgangster gedaan heeft. Anders? Ja, ik ben een andere persoon, dus ik zal dingen misschien toch ook op mijn eigen wijze vormgeven. Dat is dan het verschil tussen hoe we met onderwerpen bezig zijn.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Ja voorzitter, ik zie al meteen een wethouder in spe, er werd gevraagd één onderwerp te noemen en ze noemt er drie. Maar hartstikke leuk. We wensen u heel veel succes.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk rond of er nog meer vragen zijn op dit moment. Als dat niet het geval is, kunt u weer plaatsnemen, mevrouw Frinking, en dan gaan we over naar de schriftelijke stemming, die uiteraard vereist is. Daarvoor ontvangt elk raadslid één stembriefje. We laten de stembriefjes in aanwezigheid van de griffier tellen door een stembureau tijdens een schorsing. Ik stel voor mevrouw Kraneveldt, mevrouw Siegelaer en mijnheer Van der Vlies als leden van het stembureau te benoemen, waarbij mevrouw Kraneveldt optreedt als voorzitter. Is er iemand die daar stemming over wenst? Vastgesteld. Dan gaan we over tot de stemming met stembriefjes. De bodes gaan zo de stembriefjes uitdelen. Ik verzoek u wel, ik weet dat de verleiding groot is, alstublieft even te blijven zitten. Want anders wordt het echt niet te volgen. Dan mag u het briefje invullen en dan komen de bodes de stembriefjes weer ophalen en op het moment dat alle stembriefjes zijn opgehaald, gaan we schorsen. Waarbij ik u ook op het hart wil drukken, gezien onze agenda, gaat u niet door het hele gebouw heen wandelen want op het moment dat het stembureau terugkomt, gaan we verder met de vergadering. De bodes gaan de stembriefjes uitdelen.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren. Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan de voorzitter van het stembureau, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik geloof dat ik nog onder de naam van mevrouw Frinking sta, maar ik denk dat mijn pasje nog in mijn jaszak zit dus het moet maar even zo. Er zijn 37 stemmen uitgebracht, daarvan waren er 37 geldig en daarvan waren er 37 voor mevrouw Frinking. Dus mevrouw Frinking is unaniem verkozen.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kraneveldt en bedankt aan het stembureau voor het werk. Natuurlijk concludeer ik dat benoemd is als wethouder van de gemeente Zoetermeer: mevrouw Frinking. Dan gaan we over tot de installatie. Daarvoor ga ik natuurlijk achter de kathedraal staan en verzoek ik mevrouw Frinking naar voren te komen. Dan kijken we of u de benoeming wilt aanvaarden. Ik zie dat u al bent gaan staan. Dat had ik nog niet gezegd, maar dank daarvoor. Ik ga u eerst vragen, mevrouw Frinking, of u de benoeming tot wethouder van de gemeente Zoetermeer aanvaardt. Aanvaardt u die? Ja, dat is mooi. Dan gaan we nu over tot officiële installatie. Ik zal zo dadelijk de tekst van de eed voorlezen waarna ik u zal vragen te antwoorden met 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig'. Maar eerst ga ik de tekst voorlezen.

'Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw Frinking (CDA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De voorzitter: Dank u wel en dan feliciteer ik u van harte met uw benoeming tot wethouder. Daar hoort een applaus bij, zeker! (Applaus.) U mag allemaal weer gaan zitten. Ik kan me voorstellen dat u denkt

'we gaan meteen feliciteren', maar dat gaan we niet doen want we gaan eerst nog even door omdat er nog een aantal andere benoemingen gewenst zijn en dan gaan we daarna zeker de gelegenheid geven om in dit geval wethouder Frinking, maar er komen straks nog anderen bij, te feliciteren.

c. Afscheid raadslid S. Louw

De voorzitter: We gaan over tot – helaas, zou ik bijna zeggen – 1.c, het afscheid van raadslid Sicco Louw. Die gaat afscheid nemen en ik ga dus weer naar de kathedder. Het is voor mij een soort heen-en-weer vandaag.

Dames en heren, mijnheer Louw, heb ik hier staan, het is niet mijn gewoonte, dat heb ik net al gezegd, om tijdens de raadsvergaderingen te tutoyeren, maar ook in jouw geval maak ik graag, als jij dat niet erg vindt, een uitzondering en zeg ik gewoon Sicco, want dat zou ik ook op prijs stellen.

In deze zaal weten we allemaal dat het raadslidmaatschap niet iets is dat je er 'zo maar even bij doet'. Het is mooi, interessant, leuk en heel eervol om volksvertegenwoordiger te mogen zijn, maar het kost veel tijd. Dan gaat het wel eens knellen. U allen weet dit natuurlijk als geen ander. En jij, Sicco, voelt denk ik ook waar ik naartoe wil. Want beste Sicco, je merkte dat jouw politieke rol voor deze stad steeds lastiger met je dagelijkse werk viel te combineren.

Je bekleedt een belangrijke functie bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, het RIVM. Deze baan neem je – dat weet ik ook – met veel plezier voor je rekening, maar hij vraagt je volle aandacht en heeft als schaduwzijde dat die baan aan het eind van elke werkdag een fikse reistijd vergt om weer thuis te komen. Het lukte daarom niet om je partij te vertegenwoordigen op de manier zoals dit, in jouw ogen, zou moeten. Dat ging niet alleen knellen, maar ook aan je knagen. Ja, zozeer dat je besloot om deze gemeenteraad vaarwel te zeggen.

Vandaag is het zo ver. Het moment is aangebroken om afscheid van je te nemen. Je mag best weten, ik heb het je ook al gezegd, dat ik dat heel jammer vind en nu word ik onderbroken. Dat mag niet hè. Dat is de code, dat weet u. We kennen je als een vriendelijk, attent en buitengewoon vaardig politicus die scherp en alert aan de besluitvorming heeft deelgenomen. Niet met het mes tussen de tanden, maar steevast met een uitgestoken hand betrad je de politieke arena. Ik bedoel hiermee te zeggen dat je veelal naar de raakvlakken tussen jouw standpunten en die van de andere fracties zocht. We kunnen je zien als een bruggenbouwer – wees niet bang, ik begin niet over de Mandelabrug, geen zorgen – als een verbinder, zonder dat je overigens jouw politieke overtuiging als PvdA-man in hart en nieren zal verloochenen.

'Ik sta voor een betrokken en sociaal Zoetermeer,' verklaar je op de internetsite van jouw partij. Daar is ook te lezen dat je al meer dan dertig jaar maatschappelijk actief bent in onze stad. Dit heb je niet van een vreemde, want ik heb begrepen dat je min of meer in de voetsporen van je vader bent getreden. Ook hij heeft zich volop voor de PvdA in Zoetermeer ingezet, onder meer is hij fractievoorzitter geweest. Bij de verkiezingen van 2018 hoopte ook jij in de gemeenteraad te komen. Met je derde plaats op de kandidatenlijst leek je een goede kans te maken, ware het niet dat de PvdA slechts twee zetels in de wacht wist te slepen.

Hoewel dit een grote teleurstelling moet zijn geweest, ben je niet bij de pakken gaan neerzitten. Gedurende precies – daar komt-ie – drie jaar, tien maanden en één dag – onze griffie heeft het uitgezocht, berekend en op een rijtje gezet – heb je jouw partij vervolgens als commissielid gediend. In maart 2022 probeerde je het opnieuw en lukte het, tot jouw grote genoegen, wel om gekozen te worden. Meteen al de volgende maand hield je je maidenspeech. Die ging – weet je het nog? Nee, ik zie het aan zijn gezicht – over de noodopvang van Oekraïners die in allerijl huis en haard hadden verlaten. Nog geen twee maanden eerder was Rusland hun land binnengevallen. 'Ik had er veel voor over gehad om niet de gruwelijke oorlog als aanleiding van mijn maidenspeech te hebben', zei je toen ook met volle overtuiging. Je gaf aan dat de slachtoffers op jouw steun konden rekenen en ter illustratie schetste je hoe het zou zijn als de Russen het op Zoetermeer hadden gemunt. 'Kapotgeschoten flats', begon je op te sommen. 'Station Lansingerland waar net honderden mensen op evacuatie stonden te wachten, gebombardeerd. Overal puin in het Stadshart, de molen in het dorp weggevaagd. Kunt u het zich voorstellen?' liet je daar nog op volgen.

Gedurende de iets meer dan twee jaar en drie maanden dat jouw raadslidmaatschap duurde, hebben vanzelfsprekend nog veel meer onderwerpen op jouw aandacht kunnen rekenen. Je had sociale voorzieningen, het armoedebestrijdend en sport en bewegen in je portefeuille. Ook maakte je deel uit van onze Werkgeverscommissie. Ik kan wel verklappen – daar zit-ie – dat de griffie grote waardering heeft voor de rol die je ook in deze commissie vervulde. Vanzelfsprekend moet ik niet vergeten om ook je voorzitterschap van actiecomité Raden in Verzet te noemen. Dit comité is ook dankzij jouw inzet inmiddels een landelijk actiecomité geworden. In januari bood je zelfs samen met de leden van de kerngroep een manifest aan aan Sharon Dijksma, de voorzitter van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Nog in

mei overhandigden de leden van de kerngroep een petitie aan leden van de Tweede Kamer. 'Zonder geld geen gemeenten,' luidt de boodschap om de dreigende miljardenbezuiniging op het Gemeentefonds zoveel mogelijk van tafel te krijgen.

Zo kan ik nog wel even doorgaan. Maar dat is niet nodig, aangezien ook uit het voorgaande meer dan duidelijk blijkt hoeveel werk, tijd en energie met je raadslidmaatschap waren gemoeid. Je had het er ook graag voor over.

Dat het desondanks is gaan wringen, komt omdat je in de zomer van 2023 bij het RIVM in Bilthoven in vaste dienst kwam. Vanaf dat moment was er niet meer voldoende tijd en gelegenheid om, zo schrijf je in je ontslagbrief, 'gesprekken aan te gaan met inwoners, belangenorganisaties, ambtenaren, bestuurders en collega-politieke-partijen'. Naar jouw eigen zeggen was het voor je kiezers, fractie en partij beter als er, en ik citeer opnieuw, 'een raadslid komt dat meer tijd en betrokkenheid kan tonen.' Dat je op basis van deze overweging tot zo'n vergaand besluit bent gekomen, verdient ons aller begrip en respect.

Toch, ik heb het al gezegd, maar ik zeg het nog een keer, betreur ik het dat een maatschappelijke carrière niet altijd even eenvoudig met de functie van gemeenteraadslid is te combineren. Een jaar geleden vormde dit ook voor VVD-raadslid Vivianne van Yperen reden om ons te verlaten. En in het jaar daarvoor gold dat ook voor D66-raadslid Frank Schoonbeek. Het is een lastig vraagstuk waarover we in de toekomst wellicht ons hoofd kunnen, of misschien wel moeten buigen. Dat is nu niet aan de orde.

In plaats daarvan is het moment daar om, namens het college en de raad, onze waardering uit te spreken voor de inzet die je voor onze stad aan de dag hebt gelegd. Weloverwogen in je beoordeling, kritisch en tegelijkertijd zeer aimabel, timmerde je aan de weg.

We willen je dan ook niet met lege handen laten vertrekken. Je weet misschien al waarop ik doel. Ik doel op de unieke presse-papier met een driedimensionale afbeelding van de raadzaal. Er staat hier bij mij 'die speciaal voor ons is gemaakt', maar zo langzamerhand... Ook andere raadsleden hebben dit, jazerker, collector's item bij hun vertrek ontvangen. En ook voor jou heb ik er een meegenomen, als aandenken aan een bijzondere periode. Natuurlijk horen hier ook bloemen bij, met bovendien een heel welgemeend tot ziens. We wensen je veel succes en natuurlijk heel veel geluk, ook voor iedereen die je dierbaar is. Nogmaals dank voor alles wat je hebt gedaan, dank je wel Sicco!

(Onder applaus overhandigt de burgemeester het cadeau en boekje.)

De voorzitter: Dan geef ik nu opnieuw het woord aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad, mijnheer Duiven.

De heer Duiven (VVD): Beste Sicco, ook ik wil je in aansluiting op de mooie woorden van de burgemeester nog kort met een praatje, een gedichtje en een boekje toespreken.

We kennen elkaar al wat langer. Het moet ergens in 1984 zijn geweest toen ik in Zoetermeer kwam wonen en lid werd van ZVZ, wat zoveel betekent als Zwemvereniging Zoetermeer. Jij was toen dé man van het elementair zwemmen. Dat is overigens het geven van elementair zwemonderwijs aan volwassenen en kinderen.

Ik heb je leren kennen als een innemend, deskundig, gedreven, loyaal en verbindend persoon. Mensen die dat nodig hebben, helpen, verder brengen en beter maken. Bij ZVZ deed je dat door ze watervrij te maken, ze te helpen en te ondersteunen bij het leren zwemmen, om ze te kunnen laten genieten van de verkoeling en de vrijheid van het water. In de politiek deed je hetzelfde, mensen helpen en verder brengen, ze daarbij indien nodig ondersteunen, zodat ze zelf deel kunnen gaan nemen aan de samenleving om ze de vruchten te laten plukken van de geborgenheid, de solidariteit die die samenleving kan bieden. Eigenschappen die ik zonder meer ook herken in je optreden in de lokale politiek, in de commissie en later ook in de raad. Eigenschappen die je een zeer gewaardeerd collega-raadslid hebben gemaakt, en voor mij ook een fijne strijdmakker in het actiecomité Raden in Verzet bij onze strijd tegen onvoldoende budget voor medebewindstaken en het dreigende financiële ravijn.

Helaas, heb je de keuze moeten maken om te stoppen met de politiek. Er gaan maar 24 uur in een dag en dat bleek te weinig om je werk te blijven combineren met de goede uitvoering van het raadslidmaatschap zoals jij vindt dat het moet zijn. Dat is lovenswaardig, dat is begrijpelijk, maar het is ook tegelijkertijd heel erg jammer dat dat de reden is voor je afscheid.

Je hebt aangegeven dat je het werk in de raad mogelijk gaat missen. Wellicht met uitzondering dan van het bijwonen van fractiebarbecues, zo heb ik mij door een doorgaans betrouwbare bron laten vertellen. Maar zeker is dat de raad jou gaat missen. Jouw innemendheid, jouw betrokkenheid en jouw inbreng om Zoetermeer een beetje mooier en socialer te maken.

Politiek en zwemmen hebben wel wat met elkaar. Beide moet je leren, beide kunnen verslavend zijn om te doen, beide confronteren je met jezelf en je beperkingen in wat je denkt, durft en doet. Bij de keuze voor een gedichtje en een boekje kwam bij mij de gedachte op om beide, politiek en zwemmen, te

combineren. Ik ben dus op zoek gegaan naar sociaaldemocratische politici die bekend zijn van én het zwemmen én de politiek, én een boekje hebben geschreven. Ik heb ze echter niet kunnen vinden. Gelukkig zijn er wel liberale politici die aan de vereiste kwalificaties voldoen. Je kunt dan natuurlijk niet om Erica Terpstra heen. Uit het door haar samengestelde boekje Winnaars! met de mooiste sportgedichten heb ik het volgende gedicht van de Belgische dichter Paul Snoek gehaald, waarin wat mij betreft het zwemmen synoniem kan zijn voor het bedrijven van politiek.

Een zwemmer is een ruiter

Zwemmen is losbandig slapen in spartelend water,
is liefhebben met elke nog bruikbare porie,
is eindeloos vrij zijn en inwendig zegevieren.

En zwemmen is de eenzaamheid betasten met vingers,
is met armen en benen aloude geheimen vertellen
aan het altijd allesbegrijpende water.

Ik moet bekennen dat ik gek ben van water.
Want in het water adem ik water
word ik een schepper die zijn schepping omhelst,
en in het water kan men nooit geheel alleen zijn
en toch nog eenzaam blijven.

Zwemmen is een beetje bijna heilig zijn.

Sicco, namens de collega's in de raad heel erg veel dank voor je inzet, je betrokkenheid en je bijdrage.
Het ga je goed en ongetwijfeld tot ziens.
(Onder applaus overhandigt de heer Duiven een boekje aan de heer Louw.)

De **voorzitter**: Ga je gang. Het woord is aan de heer Louw, Sicco ga je gang.

De heer **Louw** (PvdA): De laatste keer pasje, geen spreektijd, dat is lekker. Ja collega's, kijkers, college. Twee jaar geleden, twee jaar en drie maanden, begrijp ik, ik heb het niet nageteld, stond ik hier echt met heel veel trots. Na net aan gekozen te zijn als raadslid, ten opzichte van vier jaar daarvoor. En nu sta ik hier eigenlijk helemaal niet met trots. Ik heb het er best moeilijk mee.

De burgemeester haalde mijn vader al aan en mijn moeder zit hier in de zaal. Hallo. Ik heb een paar dingen van hen meegekregen en een van de dingen was 'Sicco, als je ergens aan begint, dan maak je het ook af'. Dus dan zou ik hier helemaal niet staan, maar iets anders wat ze me meegegeven hebben, is 'als je het doet, dan doe je het goed'. Zie hier het dilemma dat tot het knagende gevoel heeft geleid dat de burgemeester zo mooi omschreef. En 'als je het doet, doe je het goed' heeft het gewonnen van 'als je ergens aan begint, maak je het ook af'.

Het heeft geholpen bij het uiteindelijke besluit om te stoppen dat ik het heel fijn vind dat er een opvolger staat die vandaag zelfs niet eens zijn rode pak aan heeft gedaan, Yuri, in wie ik het volste vertrouwen heb dat hij veel tijd en energie zal stoppen in het raadslidmaatschap en dat heb je nodig. Dus alvast bedankt, Yuri, dat je bereid bent om dat te doen.

Ik kijk wel met heel veel tevredenheid terug op de samenwerking met jullie allemaal en u allemaal. Ik zou zeggen, laat politiek Den Haag eens een voorbeeld nemen aan hoe het in Zoetermeer gaat. Het was een dramatische start vorige week, misschien moeten we dat maar weer snel vergeten, maar hier in de raad tonen we respect voor elkaar en hebben we het heel vaak over de bedoeling. Ik hoop dat Den Haag het ook gaat hebben over de bedoeling, want daar zijn we voor gekozen of benoemd.

Veel dank natuurlijk voor de samenwerking, ook bij Raden in Verzet, waar Rob morgenavond het stokje zal overnemen. We zijn een landelijk actiecomité geworden. Het is toch fijn dat we nog even een Zoetermeerse voorzittersrol kunnen pakken en Rob is bereid geweest om die over te nemen vanaf morgen. En dank natuurlijk ook aan alle ambtenaren, aan de griffie, aan de bodes, aan de mensen van de catering voor alle fijne avonden en bijeenkomsten die ik hier heb mogen meemaken, en die jullie nog heel veel gaan meemaken. Zonder hen is het gewoon niet mogelijk. Dus dank daarvoor.

En dank natuurlijk ook aan mijn fractie die mij in de gelegenheid heeft gesteld om dit ruim twee jaar te doen, aan mijn kiezers die het mogelijk hebben gemaakt dat ik dit meer dan twee jaar heb mogen doen en aan mijn vrouw, hier ook aanwezig, want die heeft me ook een paar keer niet gezien, de afgelopen jaren. Zet jullie goede werk voort. Heel fijn dat er mensen zijn die tijd willen besteden aan het

raadslidmaatschap of aan het commissielidmaatschap. Echt, daar mag iedereen jullie heel erg dankbaar voor zijn. Dat ben ik in ieder geval. Ik blijf met heel veel plezier in deze stad wonen, dus doe het goede voor de inwoners, dan merk ik het ook. En het ga jullie allemaal heel erg goed. Dank je wel.
(Applaus)

De **voorzitter**: Ook hier geldt dat ik wat strenger moet zijn en dat afscheid nemen straks tijdens de schorsing kan. Sicco, mag ik je vragen om plaats te nemen? Je plaats valt nu open en straks wordt die ingevuld.

d. Toelating en installatie raadsleden Y. Nikerk en A.R. van Proosdij

De **voorzitter**: Ik kom bij agendapunt 1.d Toelating en installatie raadsleden Y. Nikerk en A.R. van Proosdij want door de benoeming van wethouder Frinking en het vertrek van de heer Louw zijn er vacatures ontstaan in de gemeenteraad. De volgende personen zijn benoemd op deze opengevallen plaatsen: de heer Nikerk en de heer Van Proosdij. In het kader van de toelating wordt ook aan u gevraagd om u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat de officiële benoemingsbesluiten van de voorzitter van het Centraal Stembureau in handen zijn gesteld van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven. Het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht en u zult verrast zijn, maar ik ga de heer Duiven weer het woord geven, om als voorzitter van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven rapport aan u uit te brengen. Je stappendoel heb je bereikt vanavond.

De heer **Duiven** (VVD): Het lijkt een beetje op Hello Goodbye zo. De commissie heeft de geloofsbrieven van de benoemde leden van de gemeenteraad, de heer Nikerk en de heer Van Proosdij, onderzocht. De commissie heeft het genoeg de raad te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. De rapporten van de commissie zijn voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heer Nikerk en de heer Van Proosdij als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank nogmaals, mijnheer Duiven voor het uitbrengen van de rapporten en de commissie voor het verrichten van de taak. Dan stel ik voor aan de raad om deze adviezen van de commissie te volgen. Is er iemand die stemming hierover wenst? Niet het geval, aldus besloten. Dan gaan we over tot het installeren van de nieuwe raadsleden, ik verzoek de heren Nikerk en Van Proosdij naar voren te komen. Ik ga zo dadelijk de tekst voorlezen waarna ik u in alfabetische volgorde zal vragen te antwoorden met 'dat verklaar en belof ik'. Ik zie iedereen al gaan staan, dus dat hoeft ik niet meer te zeggen. 'Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Nikerk** (PvdA): Dat verklaar en belof ik!

De heer **Van Proosdij** (CDA): Dat verklaar en belof ik!

De **voorzitter**: Dank u wel. Van harte gefeliciteerd met uw raadslidmaatschap en u krijgt natuurlijk nog de bloemen en een boek. (Applaus) Ik begrijp dames en heren, dat u ernaar snakt om te feliciteren maar we moeten toch nog één keer een agendapunt benoeming en installatie doen.

e. Benoeming en installatie commissieleden C. van den Berg en A. Arslan

De **voorzitter**: Dames en heren, We gaan over naar de benoeming en installatie commissieleden C. van den Berg en A. Arslan. Want vanuit de fractie PvdA is mevrouw Van den Berg voorgedragen als commissielid en vanuit de fractie PvdA is mevrouw Arslan voorgedragen als commissielid. En in het kader van de benoeming van de commissieleden wordt u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie tot Onderzoek van de Geloofsbrieven... Ik ga het allemaal niet meer opnoemen, mijnheer Duiven, komt u maar naar voren. Het woord is aan mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van de voorgedragen commissieleden van de gemeenteraad, mevrouw Van den Berg en mevrouw Arslan onderzocht. De commissie heeft het genoeg te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Gemeentewet te overleggen bescheiden in orde zijn bevonden. De rapporten van de commissie zijn voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie en de commissie adviseert de gemeenteraad dan ook mevrouw Van den Berg en mevrouw Arslan als commissielid van de gemeenteraad te benoemen.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Duiven, opnieuw, voor het uitbrengen van al het werk dat u de hele avond heeft mogen presenteren. Ik stel aan de raad voor de adviezen van de commissie te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Niet het geval, aldus besloten. Dan gaan we over tot het installeren van de nieuwe commissieleden. Ik verzoek mevrouw Arslan en mevrouw Van den Berg naar voren te komen. Ik ga zo dadelijk de tekst van de eed en verklaring en belofte voorlezen, dan mag u daar in alfabetische volgorde antwoorden 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig' en 'dat verklaar en beloof ik'. 'Ik zweer / verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer / verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer / beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.'

Mevrouw **Arslan** (CDA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

Mevrouw **Van den Berg** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mag ik u allebei hartelijk feliciteren met uw commissielidmaatschap. En een applaus! (Applaus.) Nu gaan we over tot schorsing tot 21.00 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. We gaan nu over naar agendapunt 2, het spreekrecht. Daarvoor heeft zich één insprekerster gemeld, dat is mevrouw Verweij over het Entreegebied. Ik vraag mevrouw Verweij naar voren. U heeft maximaal vijf minuten. Gaat uw gang.

Mevrouw **Verweij**: Dank u wel voorzitter. Goedenavond geachte aanwezigen en kijkers thuis. Mijn naam is Marion Verweij. Ik woon in Zoetermeer sinds 1995, in de wijk Meerzicht. Ik heb twee punten. In 2008 heb ik meegedaan met een bewonersbuurtschouw. Het punt waar het eigenlijk om gaat, is dat ik graag op de gemeentelijke website een button willen toevoegen naast 'klacht' en 'melding', 'compliment'. Door het meedoen aan die buurtschouw kijk je naar hoe de stoeptegels liggen, hoe het groen gaat. Aan de hand van een kwaliteitscatalogus kun je dan een ranking geven. Daar heb ik geleerd 'als je iets ziet dat eigenlijk verbeterd kan worden of mogelijkere problemen geeft, meld het'. Via de website heb ik met enige regelmaat meldingen gedaan. Nooit een klacht, meer een melding met een uitleg van wat het probleem is en wat eventueel gevolgen zouden kunnen zijn en wat eraan gedaan zou kunnen worden. Een compliment aan de gemeente. Ik kreeg altijd heel snel reactie en soms was het de volgende dag of een week later al gebeurd. Zo heb ik met de heer Weerwag over een gat in het asfalt bij SnowWorld gesproken en een week later was het gat opgevuld. Er staat nu een klachtbutton, graag zou ik een complimentbutton erbij zien. Bij een klacht en melding moet de gemeente een antwoord geven. Misschien kost het wat tijd en energie om die button op de site te plaatsen, maar een compliment in ontvangst nemen kost dat niet en er hoeft verder geen reactie op te komen. Ik had dit idee via een melding gedaan en toen kreeg ik als antwoord, heel snel, 'we geven het door aan de IT'.

Het tweede punt dat ik wilde noemen gaat over het plaatsen van een voetgangers- of fietstunnel in het aanstaande Entreegebied onder de Afrikaweg. Het Entreegebied is op dit moment deels begrensd door, aan de bovenkant de Afrikawegtunnel, de stationstunnel en aan de oostkant de Boerhaavelaan en aan de westkant is het Bredewater. Het is een mooi gebied. Het moet mooi worden. Op dit moment is, geloof ik, nog niet duidelijk of de oostkant bij Driemanspolder gaat horen en de westkant bij Meerzicht, of dat het een nieuwe wijk of buurt wordt met een eigen postcode.

Zoetermeer is een stad van de verbindingen. Zoals de verbinding tussen de twee helften van de Entree nu is, is het dat als ik vanaf de Waterbuurt waar ik woon naar de andere kant van de Boerhaavelaan wil, ik horizontaal loop, dan moet ik zeker 4 meter omhoog op dat middendeel, waar nu een

voetgangersoversteekplaats gepland is, dan moet ik eerst over een voetpad, een fietspad, een busbaan, twee rijbanen, in het midden kan ik ademen want dan loop je een stukje over een middenberm, en dan aan de andere kant richting de Boerhaavelaan, over twee rijbanen, een busbaan, een fietspad, een voetpad en dan ben ik aan de overkant. Het is natuurlijk een loofwaardig streven om de plinten goed te vullen en te zorgen dat mensen goed kunnen oversteken. Maar als je het pad dat ik net geschetst heb als ouder persoon met een rollator of als ouder met een paar kinderen moet oversteken, denk ik dat veel automobilisten daar ook niet blij mee zijn vanwege de wachttijd.

Als je daarentegen een tunnel plaatst op maaiveldniveau, zo denk ik dat het heet, kun je gewoon als fietser en voetganger van de Waterbuurtkant naar de Driemanspolderkant, heel veilig, zonder belemmeringen en dan heb je een prima verbinding in dat hele grote gebied. Ik heb dit een aantal keren geopperd in kleine commissie. Vanaf het begin bij plenaire zaken, jaren geleden toen het begon ben ik bij alle vergaderingen geweest, ik heb in werkgroepen gezeten, met name de Werkgroep Reuring, hoe krijg je leven in het gebied? Ik heb het aangekaart. Ik heb officieel in oktober 2023 een mail gestuurd naar de heer Bergenhenegouwen. Daar kreeg ik als antwoord op 'dank u wel voor het idee. Vanwege de sociale veiligheid beperken we de tunnels. Het wordt mogelijkwijs meegenomen in het voorlopige ontwerpplan van de openbare ruimte'. De tunnel zou ter hoogte van De Baron en het Entreegebouw kunnen komen. Ik denk dat dat een prachtplek is, onder de huidige oversteekplaats en ik denk dat dat het welzijn van voetgangers, fietsers en de automobilisten, en vergeet de hulpdiensten niet die regelmatig naar Rokkeveen moeten, of naar de A12...

De **voorzitter**: Mag ik u verzoeken af te ronden, mevrouw Verweij? U bent door uw vijf minuten heen.

Mevrouw **Verweij**: Ja, dan hoop ik dat er met deze punten iets gedaan wordt en ik dank u voor de aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Verweij voor uw inbreng. Daar heeft de raad denk ik heel goed nota van genomen. Dan hebben we geen andere sprekers en gaan we over naar agendapunt 3, de mondelinge vragen.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Allereerst wil ik mijnheer Boerboom van GroenLinks het woord geven met een vraag over een extra vuurwerkbunker.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Op 20 juni jl. heeft de SP schriftelijke vragen gesteld over een extra vuurwerkbunker voor de Driesprong aan de Vierde Stationsstraat 462. GroenLinks en PvdA maken zich, net als de SP, zorgen om deze opslag voor vuurwerk dicht bij een woonwijk en vinden het niet passen bij de ontwikkelingen rondom vuurwerk. Omdat het hier gaat om de afgifte van een vergunning willen wij vandaag mondelinge vragen stellen en niet wachten op beantwoording van de schriftelijke vragen na het zomerreces.

We hebben daarom nu de volgende vragen aan het college.

1. Deelt het college met ons dat het onwenselijk is dat er een tweede vuurwerkopslagplaats midden in een woonwijk wordt afgegeven?
2. Is het correct dat de vuurwerkbunker aan de Vierde Stationsstraat 462 zonder vergunning zat en dat er nu een tijdelijke vergunning is afgegeven om dit te legaliseren?
3. Zijn er gronden op basis waarvan deze omgevingsvergunning afgewezen kan worden voor de definitieve afgifte?
4. Deelt het college de mening dat nieuwe vuurwerkbunkers niet passen bij het streven van deze burgemeester om tot een vuurwerkverbod te komen? En zo ja, kan het college zo snel mogelijk alle locaties die een eventuele vuurwerkopslag toestaan en waar nu geen gebruik van wordt gemaakt, wijzigen qua bestemming?

Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom. Ik ga naar het college, wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter en u bedankt voor uw vragen. Allereerst wil ik u graag laten weten namens het college dat de vuurwerkbunker voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen en daar willen we ook echt de zorg wegnemen. We begrijpen echt uw vragen. De locatie is ook beoordeeld door de ODH en de Veiligheidsregio. Met deze aanvraag wordt het vuurwerk eigenlijk meer verspreid opgeslagen. De hoeveelheid vuurwerk blijft daarmee hetzelfde en er komt ook niet meer bij. Dat is ook

zeker niet de bedoeling en de aanvraag is dan ook conform die veiligheidsregels. Tegelijkertijd zijn er op dit moment dertien bezwaarschriften ingediend tegen deze omgevingsvergunning voor de tijdelijke vuurwerkopslag en de omgevingsvergunning voor de verlenging hiervan. Deze bezwaarschriften zullen worden behandeld bij de commissie Bezwaarschriften.

U heeft ook al aangegeven dat er eerder schriftelijke vragen gesteld zijn. Dat klopt, deze vragen worden morgen in het college behandeld. Ik stel voor dat we uw vragen hieraan toevoegen en zorgen voor een spoedige beantwoording voor het reces.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, dank. Fijn als er in ieder geval duidelijkheid komt. Ik wil nog wel twee aanvullende vragen stellen op wat nu in de beantwoording is meegegeven. Allereerst geeft u aan dat het vuurwerk meer verspreid wordt. Dat kan leuk zijn en misschien heeft de ondernemer dat zo aangegeven, maar feitelijk kan er straks twee keer 10.000 kilo worden opgeslagen. Dat is in ieder geval hoe wij tot nu toe de aanvraag hebben begrepen. Dus kunt u daarop reflecteren?

En het tweede gaat over die dertien bezwaarschriften. Het is prima dat we daar inhoudelijk niet op ingaan en we moeten ook niet in die juridische procedure treden, maar ik ben wel op zoek en ik hoop dat u daar morgen in die beantwoording op ingaat, naar een meer politiek antwoord vanuit het college over hoe er tegen vuurwerkopslag in de toekomst wordt aangekeken. Ik heb wel de behoefte om daar ook snel duidelijkheid over te krijgen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja dank u wel, voorzitter. Nogmaals, het is zeker niet de bedoeling om meer vuurwerk op te slaan daar. Dat is ook niet de bedoeling geweest van de aanvrager, dat wil ik u echt meegeven en dat daarmee ook ontkrachten.

Voor wat betreft uw verzoek over het politieke vraagstuk, dat zal ik morgen meenemen naar het college.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik denk dat nu afdoende is gezegd en dat is toegezegd dat die vragen die u net gesteld heeft in de beantwoording een plek zullen krijgen. Ik ga over naar mevrouw Kraneveldt mede namens GroenLinks over het conceptregionaal plan voor asielopvang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Eind vorige week heeft de Regio Haaglanden haar conceptregionaal plan voor asielopvang naar ons toegestuurd. Het is een behoorlijk uitgebreid plan waarin alle deelnemende gemeenten laten zien hun verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om opvang van asielzoekers en Oekraïners en het huisvesten van statushouders. Ook wordt er uitgebreid aandacht besteed aan knelpunten zoals veiligheid, onderwijs, werk en zorg.

De grote afwezige in dit geheel is echter de gemeente Westland, die is op het laatst mogelijke moment van tafel gestapt. Daarmee ontloopt Westland, niet voor de eerste keer trouwens, haar verantwoordelijkheid voor regionaal beleid. De PvdA vindt dat onacceptabel, want dit legt meer druk op, onder andere, Zoetermeer. En onze eerste vraag is dan ook: waarom is Westland van tafel gestapt?

We gaan na de zomer inhoudelijk spreken over dit regionale opvangplan, maar wij willen alvast de volgende vragen aan de wethouder stellen. De tweede vraag is hoe hij hier als Zoetermeerse wethouder en als voorzitter van de Regionale Regietafel tegenover staat. En 3, welke stappen worden er in de tussentijd ondernomen om de gemeente Westland ertoe te dwingen ook haar verantwoordelijkheid te nemen? Want dit ondermijnt de solidariteit en samenwerking in de regio. Vraag 4 tot slot, kan de provincie hierin wellicht een rol vervullen?

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Dan geef ik het woord aan het college, wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter en bedankt voor uw vragen en uw betrokkenheid hierbij. Om met uw eerste vraag te beginnen. De gemeente Westland heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben om tot een passend bestuurlijk standpunt te komen met betrekking tot de opvang van asielzoekers en dat lukte helaas niet in de beschikbare tijd. Om die reden is er over deze gemeente geen paragraaf opgenomen in het plan. De gemeente Westland geeft nog wel steeds uitvoering aan de opvang van, onder andere, Oekraïense ontheemden en voldoet ook aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

Westland blijft regionaal wel samenwerken op het gebied van opvang van de verschillende doelgroepen. Voor wat betreft uw volgende vragen, daar kan ik eigenlijk het volgende over zeggen. U bevraagt mij

ook eigenlijk als voorzitter van Regionale Regietafel Asiel en ik zit daar niet als portefeuillehouder Asiel, maar echt als technisch voorzitter. Er is gevraagd door de commissaris van de Koning om in dit gremium de regiovertegenwoordigers van de Woontafels, vanuit de volkshuisvestelijke opgave, deze tafel voor te laten zitten en niet elke gemeenteraad heeft dan eigenlijk het voorrecht dat u heeft, om mij als voorzitter daarop aan te spreken. Dus dat maakt het voor mij ook lastig. Normaal gesproken zou ik ook eigenlijk deze vraag door mijn collega-wethouder van Asiel, in dit geval mevrouw Frinking, laten beantwoorden, maar dat laat ik even voor de volgende keer. Dat lijkt me wel zo beleefd.

Maar wat ik wel kwijt kan in dezen, is wat ik dan zelf ophaal in die Provinciale Regietafel, dat de regiovoorzitters van de Zuid-Hollandse gemeenten samen met de commissaris van de Koning ook hebben geconstateerd dat niet iedere Zuid-Hollandse gemeente in overeenstemming met de geldende Spreidingswet en de bestuurlijke afspraken een bijdrage levert aan de asielopvang. Dus dat geldt niet alleen voor de gemeente Westland. Namens de Provinciale Regietafel zullen alle voorzitters van de Regionale Regietafel in Zuid-Holland, waaronder ikzelf dus ook, betreffende gemeenten dringend verzoeken om zich ook te committeren aan die opgave die in de Spreidingswet staat. We kunnen allemaal wat vinden van die Spreidingswet zoals die er ligt, er zal ongetwijfeld landelijk ook nog over worden gedebatteerd, maar vooralsnog is die Spreidingswet van kracht. En uiteindelijk hopen we dat het ook kenbaar wordt gemaakt in het definitieve regioplan. En daarna is het uiteindelijk aan de minister van Justitie en Veiligheid, of zoals het nu dan gaat heten, Asiel en Migratie. Die kan vervolgens ingrijpen bij gemeenten die de Spreidingswet weigeren. Dat is eigenlijk ook eventjes het antwoord op de vraag 'wat gaat er dan precies gebeuren?' Dus volgendelijk zal de commissaris van de Koning daar waarschijnlijk ook wat van vinden en vervolgens de minister.

De **voorzitter**: Dank u. Dank u wel wethouder Weerwag, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wethouder voor de antwoorden, ik begrijp dat die pet soms lastig is, dus ik heb er ook begrip voor dat u dan eigenlijk alleen als collegelid erover kunt spreken. Fijn in ieder geval dat de commissaris van de Koning er ook bij betrokken is. Ik hoop van harte dat u Westland erbij kunt trekken want wij vinden het toch te gek als één gemeente niet thuis geeft.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel vast dat er verder geen vragen zijn. Dan stel ik vast dat we de mondelinge vragen hebben gehad en gaan we naar agendapunt 4.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dat zijn de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Mededelingen van het college? Ook niet het geval.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan we daar agendapunt 5, Afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daarover het woord wenst? Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dank u. Ingekomen stuk 23-218, dat gaat dus over een ingekomen stuk uit 2023, gaat over het meepraten over de te ontwikkelen Kerkenvisie. Daarop is een tussenantwoord gestuurd dat zegt dat het college in het voorjaar van 2024 een besluit neemt over de participatie. Volgens ons is dat besluit genomen. Het lijkt erop dat dit stuk kan worden afgedaan en als dat niet het geval is, horen we dat graag.

Dan nog aandacht voor twee brieven, waarvan de geplande afdoeningsdatum ernstig is overschreden. Wij hopen dat het college kan bevestigen dat deze brieven zijn afgedaan, of dat ze deze week alsnog kunnen worden afgedaan. Dat gaat om de brief van Ipse de Bruggen met nummer 24-040 en de brief met nummer 24-049, respectievelijk van 5 en 15 maart jl. Voorzitter, ik geneer me om te zeggen dat dit vier maanden geleden is. We constateren dan ook dat, ondanks de belofte van de burgemeester om de afhandeling van de ingekomen stukken scherper bij te houden, dit nog niet is gelukt. Voor de rest gaan we akkoord met het voorliggende voorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel ik. Ik kijk even naar de wethouder, eerst over de Kerkenvisie. Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel voorzitter. Het is inderdaad via memo afgedaan op 10 april jl. We zijn vergeten om een vinkje te zetten. Dus bij dezen en bedankt voor de tip.

De **voorzitter**: Dat wordt dus aangepast. Dan heeft u nog twee opmerkingen gemaakt over brieven waarvan de afdoening in ieder geval nog niet is gedaan. Uw conclusie dat dat niet beter gaat, deel ik niet volledig, maar ik deel wel met u dat het niet goed is dat we dit nog steeds met elkaar zo moeten bespreken. Dus u zult begrijpen dat ik met enig ingehouden chagrijn dit zeg en dit morgen weer een keer nadrukkelijk in het college aan de orde zal stellen om te kijken hoe we er voor eens en altijd wel voor kunnen zorgen dat dat allemaal keurig is afgewikkeld, maar ik snap uw frustratie als geen ander. Maar daar heeft u niets aan. Maar we zullen er wel voor zorgen – dat is even de praktische vraag – dat van beide brieven in ieder geval deze week nog bekeken wordt of die daadwerkelijk al zijn afgedaan en of ze dan ook een vinkje in het systeem kunnen krijgen.

Dan kijk ik of er nog anderen zijn over de afdoening ingekomen stukken. Zo niet, dan vraag ik of er iemand stemming wenst. Er zijn 37 raadsleden. Dat is niet het geval. Dan constateer ik dat de ingekomen stukken op die manier zijn afgedaan.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de hamerstukken, agendapunt 6. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden gedaan, de titels kunt u vinden op de agenda van vandaag. Over de benoeming, respectievelijk aanwijzing van betrokkenen bij agendapunt 6.a en 6.j is geen verzoek tot stemming ontvangen. Ik mag er daarmee van uitgaan dat benoeming en aanwijzing van betrokkenen voor uw akkoord is. Dat is het geval, aldus besloten. Dan de overige hamerstukken. Heeft er iemand behoefte aan een stemverklaring over een van de raadsvoorstellen? Dat is niet het geval, wenst iemand stemming over een van de raadsvoorstellen? Ook niet het geval. Dan zijn deze voorstellen allemaal aangenomen.

- a. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, waaronder de stadsbouwmeester
- b. Raadsvoorstel Wijziging Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer 2023
- d. Raadsvoorstel Vaststelling fractievergoedingen 2023
- e. Raadsvoorstel Realisatie ijzerzandfilter project Ons Blauwe Goud
- f. Raadsvoorstel Uitvoeringsbudget projecten Stedin transformatorstations
- g. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Transformatorstation Edisonstraat Stedin
- h. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Transformatorstation Wiltonstraat Stedin
- i. Raadsvoorstel Participatie warmtekeuze bestaande hoogbouw
- j. Raadsvoorstel Benoeming en aanwijzing leden diverse commissies
- k. Besluitenlijst en notulen van 17 juni 2024

7. Debat (inclusief stemmingen)

b. Raadsvoorstel (her)Programmering Entree

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debat en dat brengt mij tot agendapunt 7.b. Raadsvoorstel (Her)programmering Entree. Ik ga eerst inventariseren wie hierover het woord wensen te voeren. Ik zie mevrouw Kraneveldt, mijnheer Velner, mijnheer Boerboom, mevrouw Bink, mijnheer Ekkelenkamp, mijnheer Van der Snoek, mijnheer Van der Vlies, mijnheer Van Rumpt, mijnheer Haak, mijnheer Van den Boomgaard en mijnheer Van Gils en mijnheer De Vogel. Als eerste zag ik volgens mij mevrouw Kraneveldt. Ik geef haar het woord.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Zoals ik vorige week en twee weken daarvoor bij de participatievoorstellen voor de herprogrammering van de Entree al zei, het college wil de plannen voor de Entree ingrijpend veranderen; minder kantoren, meer en vooral kleinere woningen en de ventwegen verdwijnen ook. En dat is een forse wijziging. Het college vraagt ons het vertrouwen dat het nu wel goed gaat komen met de Entree, als we er tot misschien wel 1550 woningen bijplussen. Met een bandbreedte van 6250 tot 7250 woningen, zo spreekt het college de hoop uit, kan de ontwikkeling van de beoogde bruisende stadswijk in Zoetermeer vlot getrokken worden, kunnen de ontwikkelaars een sluitende businesscase maken, kunnen er dus nieuwe afspraken worden gemaakt en kan er eindelijk gebouwd worden in het gebied. En dat alles, zo hoopt het college ook, kan met behoud van de goede elementen van het masterplan in een mooie groene omgeving met mooie voorzieningen. Het klinkt bijna

too good to be true. Alhoewel de PvdA dit dus ook heel erg graag zou willen. Want voorzitter, de PvdA is, en ik herhaal het nog maar een keer, altijd groot voorstander geweest van de Entree. Altijd, en we hebben ook altijd voorgestemd, maar deze keer is het een grote worsteling om dat weer te kunnen doen. Waarom? We zijn er heus van overtuigd dat dit college de beste bedoelingen heeft, net als wij, om er iets heel moois van te maken. We delen de wens om de woningnood in Zoetermeer op te lossen. We delen het streven om onze jongeren betaalbaar te huisvesten. We delen de intentie om doorstroom op de Zoetermeerse woningmarkt mogelijk te maken door ook onze senioren een mooie oude dag te gunnen in een fijn appartement in de Entree. We delen de wens dat er eindelijk eens wat moet gebeuren om de Entree vol te zien staan met bouwkranen. Want sinds mijn eerste debat, mijn eerste debat over de Entree, en anderen gingen mij voor, in 2015, zijn er negen jaar verstreken, zijn we drie colleges verder en staat er nog geen een baksteen op de ander.

Aan een gedeelde visie ontbreekt het dus niet, maar we hebben er wel een hard hoofd in of we het met die bandbreedte van 7250 woningen wel gaan redden. Er moet namelijk nog heel veel uitonderhandeld en uitgewerkt worden. Er moet nog heel veel onderzocht worden voordat we het omgevingsplan definitief kunnen maken. Gaan zoveel woningen wel passen? Met zoveel meer woningen komen er ook zoveel meer bewegingen bij van verkeer. Er is zoveel meer parkeerruimte nodig. Er is zoveel meer luchtvervuiling. En waar je aan de ene kant meer hebt, heb je aan de andere kant ook minder: minder woonoppervlak, minder groen, minder water en misschien daardoor ook wel minder leefbaarheid en minder veiligheid. Daarom dus ook onze worsteling. Moeten we dit met zijn allen wel willen? Anderzijds willen we ook doorpakken. De woningnood lenigen, betaalbaar bouwen voor jong en oud. We willen die mooie, bruisende stadswijk, waar iedereen graag wil wonen. We kunnen niet niets doen. We moeten de boel vlot trekken.

De PvdA wil onze nieuwe inwoners en ook de mensen eromheen een mooie, leefbare wijk bieden. We staan vandaag dus voor een dilemma. Ik zei het vorige week al. Krijgen we met dit raadsbesluit nu, terwijl we nog zoveel niet weten, over vijftien jaar dan echt die prachtige hippe stadswijk, waar het geweldig vertoeven is? Of hebben we dan met te veel kleine woningen voor een te hoge prijs een versteende hoogbouwwijk gecreëerd met te weinig groen?

Ik zei vorige week ook al dat ik een spreekwoordelijk haakje zocht om een opdracht aan het college mee te geven. Een haakje om daar iets aan op te hangen in de vorm van een amendement. Ik heb een klein haakje gevonden samen met GroenLinks en D66. Is het het allerbeste haakje dat de PvdA ooit heeft bedacht? Nee. Hadden wij liever een steviger haakje gewild? Ja, maar het is op dit moment wel het meest haalbare haakje. Ik hoop dat alle fracties die ook zorgen hebben geuit over, onder andere, de leefbaarheid in de wijk, de verkeersafwikkeling, het water en het groen, de kwaliteit van de woningen en vooral welke mix van woningen er uiteindelijk gebouwd zal worden, het amendement zullen steunen. Want het blijft toch ons aller streven om een mooie, levendige stadswijk neer te zetten waarin er voor iedere levensfase voldoende woningen naar behoefte beschikbaar zijn, maar wel met een goede prijs-kwaliteitsverhouding in een groene en fijne leefomgeving en juist bij een grotere bandbreedte aan woningen is het belangrijk om dat goed met elkaar af te spreken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, maar er is ook een interruptie van mijnheer Van Gils. Gaat uw gang.

De heer Van Gils (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. De PvdA predikt kwaliteit en heeft daarvoor een motie gevonden en de PvdA, mevrouw Kraneveldt, concludeert zelf al 'dat is niet het beste haakje dat ooit is gevonden'. Ik zou graag de PvdA ook de zekerheid willen bieden die zij zoekt om toch hier met volle overtuiging te zeggen 'we willen die stadswijk bouwen'. En daarbij heeft mijn partij gewoon een paar vraagtekens want uw amendement is toch wel erg vaag. Het amendement spreekt van een 'wijkbrede mix', maar geeft vervolgens geen uitleg van een mix. 'Goede afspraken'. Maar wat is goed? 'Voldoende groen en parkeervoorzieningen', maar wat is voldoende?

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Klopt. Dat zijn heel terechte vragen en die vragen heb ik mij ook gesteld bij het bedenken van dit amendement, want ik realiseerde me ook dat hoe meer ik daarin op zou schrijven en hoe meer ik in de details zou treden, hoe waarschijnlijker u een andere interruptie zou hebben gepleegd, namelijk 'mevrouw Kraneveldt, u wilt het wel heel erg dichtregelen, geef het college nu ook een beetje de ruimte'. Dus ik heb heel erg gewikt en gewogen tussen wat ik het liefst zou willen opschrijven – en dan kan ik er inderdaad nog wel wat bij verzinnen, mijnheer Van Gils – en dat waarvan ik denk 'als we daar met zijn allen achter kunnen staan, geven we het college toch even net iets meer mee dan wat het zelf heeft opgeschreven en dan geven we in ieder geval dat signaal af dat we deze elementen

heel erg belangrijk vinden'. Ik heb het dus expres niet willen dichtregelen want dan weet ik wat er gebeurt. Dan zegt de ene coalitiepartij 'het is veel te veel dichtregelen', en de andere partij zegt 'het is veel te vaag'. Dus ik heb een middenweg gekozen.

De voorzitter: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik waardeer dat mevrouw Kraneveldt dat niet allemaal wil dichtregelen. Aan de andere kant zegt u nu eerlijk gezegd toch eigenlijk niets. Dan zou mijn vraag zijn: wat verandert er nu voor u in die struggle die u hier deelt dat u zo dadelijk met dit amendement zou zeggen 'dan ben ik er wel heel erg voor'? We hebben toch ook een masterplan vastgesteld van 85 pagina's waarin de door u aangedragen punten veel duidelijker, met veel meer detail, worden toegelicht? Dat zou toch enige zekerheid moeten bieden?

De voorzitter: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, we hebben ooit 'ja' gezegd tegen een masterplan met ventwegen, met allerlei andere elementen die nu ook niet meer geldig zijn. De Entree verandert voortdurend. Het aantal woningen verandert voortdurend. Dus ik weet niet goed meer wat ik van het masterplan wel en niet kan verwachten en wat er straks wel en niet van bewaarheid kan worden. Ik heb echt geworsteld met het maken van iets waarvan ik dacht 'dan kan ik ook richting mijn achterban zeggen 'we hebben hier extra aandacht voor gevraagd. We hebben dit aan het college meegegeven.' Ik wil er mijn best voor doen om dan ook in mijn fractie te zeggen 'laten we ook de vlucht naar voren nemen en zeggen 'oké college, ga het maar uitwerken en kom straks maar met een goed verhaal met deze elementen erin'. Als het echt alleen maar aan mezelf had gelegen, had ik het misschien wel veel gedetailleerder op maat gemaakt, maar daar heb ik niet voor gekozen.

Amendement nr. 2407-A ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
(Her-)programmering Entree: Kwantiteit én kwaliteit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024, besluit raadsvoorstel 2024-072573 '(Her-)programmering Entree' als volgt te wijzigen:

besluitpunt 4, luidende:

"Het college opdracht te geven om binnen de bandbreedten (besluitpunten 1 en 2) tot hernieuwde contractuele afspraken te komen met de grondeigenaren in het gebied die worden opgenomen in gewijzigde anterieure overeenkomsten."

te vervangen door (cursief gedrukte tekst wordt toegevoegd):

"Het college opdracht te geven om binnen de bandbreedten (besluitpunten 1 en 2) tot hernieuwde contractuele afspraken te komen met de grondeigenaren in het gebied die worden opgenomen in gewijzigde anterieure overeenkomsten, *waarbij het college streeft naar:*

- *Een wijkbrede mix van grotere en kleinere woningen in alle segmenten om diversiteit te bevorderen en doorstroming binnen de wijk mogelijk te maken;*
- *Een zo lang mogelijke instandhoudingstermijn voor sociale woningen en middenhuur om betaalbaarheid op lange termijn te waarborgen;*
- *Goede afspraken over de beoogde doelgroepen en de prijs-kwaliteit van de woningen, met aandacht voor vloeroppervlak en buitenruimte;*
- *Voldoende groen en parkeervoorzieningen op eigen grond om de leefomgeving te verbeteren en de druk op omliggende wijken te beperken."*

De voorzitter: Oké, ik denk dat dit voldoende is op dit moment. Ik kijk rond of er nog andere interrupties zijn. Die zijn er niet. Dan dank ik u hartelijk en constateer dat dit amendement is ingediend. Dan ga ik naar mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. In de bijeenkomst van vorige week over de Entree is er al veel gezegd over de verschillende aantallen woningen. Als we hier niet zorgvuldig mee aan de slag gaan, zullen we daar in toekomst waarschijnlijk spijt van krijgen. Het moet namelijk een plek worden waar alle toekomstige bewoners zich thuis gaan voelen, met ruimte voor groen en water. Het is ook de eerste indruk die bezoekers van onze stad krijgen als ze met ov naar onze stad toe komen. We zijn blij dat het procesvoorstel participatie voor buurtvertegenwoordigers is aangepast van

informereren naar consulteren.

In het voorstel wordt aangegeven dat er met hernieuwde kaders door het college gewerkt kan worden aan de definitieve plannen voor de deelgebieden. Wij zullen dan ook heel erg nieuwsgierig zijn naar de eerste voorstellen die op dit punt naar ons toe zullen komen.

In hoeverre wordt er straks gebruikgemaakt van de ervaring van de seniorenmakelaar in Zoetermeer bij de ontwikkeling van deze nieuwe stadswijk, zodat de doorstroming in onze stad een nieuwe impuls kan krijgen? En wanneer staat de aanpak van Terra Nova op de planning? Dat bouwskelet is echt geen visitekaartje voor onze stad. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Velner, dan ga ik over naar mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Voorzitter, vanavond nemen we een belangrijk besluit. We gaan besluiten over een gewijzigde ontwikkeling van het belangrijkste project in Zoetermeer, de Entree. Immers, een groot deel van de zo noodzakelijke betaalbare woningen moet hier een plek krijgen. GroenLinks is daarom altijd positief geweest over de ontwikkeling van dit gebied. Tegelijkertijd is het voor mijn fractie ook belangrijk dat Zoetermeer in de toekomst een groene en gezonde stad blijft. Dat betekent dat er voldoende natuur, goede luchtkwaliteit, maar ook voldoende voorzieningen als onderwijs, sport en cultuur moeten zijn in het nieuwe gebied. Na het commissiedebat heeft de wethouder ons nog niet kunnen overtuigen dat de balans tussen deze twee zaken er is. Daarom willen we vanavond de volgende drie punten maken. Ten eerste: de komende maanden moeten er nog veel onderzoeken worden gedaan naar het huidige plan. Of het nu gaat om verkeer, luchtkwaliteit of geluidshinder. Maar ook is het nog onduidelijk aan welke type woningen we precies behoefte hebben. Zowel qua grootte van de woningen, als het type woningen. Dit hangt samen met het raadsvoorstel Woningbouw als aanjager dat in ontwikkeling is. Daarom heeft mijn fractie op dit moment behoefte een grotere bandbreedte aan te houden voor het aantal vast te stellen woningen. GroenLinks dient daarom samen met PVDA en D66 een amendement in om in het Entreegebied ten minste 5700 woningen te realiseren, wat een aanpassing is van het voorstel van het college om tenminste 6250 woningen te realiseren.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom, een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Voorzitter, dank u wel. De heer Boerboom heeft het over het aanpassen van de bandbreedte. Het staat natuurlijk als een paal boven water dat als uit enig onderzoek, of dat nu Woningbouw als aanjager is, of een verkeersonderzoek, blijkt dat de huidige aantallen woningen niet haalbaar zijn, we hier opnieuw een besluit moeten nemen om die bandbreedte aan te passen. Alleen nu is de GroenLinksfractie toch wel heel erg aan het voorsorteren op die uitkomst. Ik vraag me vooral af: wie helpt u nu met het vergroten van die onzekerheid?

De voorzitter: Mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. We zien dat toch wel anders. Volgens mij hebben we vorige keer niet voor niets een wijzigingsbevoegdheid aan het college gegeven om eventueel 1200 woningen extra te kunnen realiseren. Daar zat ook een enorme bandbreedte in. Wij denken, met alle onzekerheden die er zijn, en gezien het feit dat we in het verleden hebben gezien dat als wij nu iets opschrijven, het college dat vaak als waarheid presenteert en als door de raad besloten, dat we toch behoefte hebben om een iets grotere bandbreedte te hebben waarbinnen we de komende periode met elkaar van gedachten kunnen wisselen. We kunnen ook nog steeds wel naar die 7000 woningen, want nogmaals, dat maximum halen we er niet uit, maar we willen een iets grotere marge om de komende maanden te kijken wat nu echt realistisch is als we de uitkomsten hebben van alle onderzoeken die nog moeten komen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag ook nog een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Wil mijnheer Van Gils daar nog op reageren?. Gaat uw gang. Dan mevrouw Kraneveldt.

De heer Van Gils (VVD): Voorzitter, ik ben dan toch benieuwd waar de GroenLinksfractie die bandbreedtevergroting dan op baseert want dit is een beetje willekeurig. 550 woningen eraf halen betekent iets elders in het programma. Ik ben dan benieuwd waar de heer Boerboom aan denkt.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij gaat die 1200 extra die het college nu als

wijzigingsbevoegdheid toevoegt, over de verandering van kantoor naar woningbouw. Dat vinden wij prima. Daarom zeggen wij ook 'die 5700 is wat ons betreft prima om als minimum aan te nemen'. Tegelijkertijd sorteert het college ook voor waar het gaat over de grootte van de woningen. Voor ons is dat nog niet zo zeker, want nogmaals, als wij in het kader van Woningbouw als aanjager een besluit nemen dat wij meer grotere woningen in de stad nodig hebben, is het Entreegebied wel de plek om dat te kunnen realiseren. Dat is maar één voorbeeld waarom wij zeggen 'we willen daar nog ruimte houden om een andere afweging te kunnen maken op een later moment'.

De voorzitter: Ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Die 5700 woningen van het amendement van mijnheer Boerboom – ik richt me nu tot mijnheer Van Gils – hadden we natuurlijk al afgesproken, dus die komen niet uit de lucht vallen. Maar er is toch ook helemaal niets op tegen om die bandbreedte iets te vergroten en naar beneden toe bij te stellen? Want dan hoeft je dat straks niet meer te veranderen, als uiteindelijk blijkt dat er 6000 het maximum is. Dan valt het prima binnen de bandbreedte en dan kan de wethouder daar ook mee door. Dus is er ook volstrekt niets op tegen om die oude 5700 er gewoon in te laten staan.

De voorzitter: Mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Voorzitter, het kan niet want deze stoel heeft leuning, maar ik zou bijna van mijn stoel vallen. De PvdA heeft net een betoog gehouden, wat toch een redelijk wantrouwig verhaal was, over 'we geloven het niet meer, we zien de ambities niet'. En nu is het argument van de PvdA 'dat is mooi. Dan geven we nu het vertrouwen vast aan het college en kan het college ermee doen wat het wil doen, dan hoeft het niet terug naar de raad'. Ik vind dat een heel vaag argument dat totaal niet aansluit bij het verhaal van net. Misschien dat u dan in uw tweede termijn daarop kunt voortborduren.

De voorzitter: Ik kijk eerst even naar mevrouw Kraneveldt, want ik denk dat daar een reactie op komt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Voorzitter, ik zie daar helemaal geen tegenspraak met wat ik zojuist heb gezegd. Wij ondersteunen het amendement van de heer Boerboom van harte. 5700 is wat we ooit hadden afgesproken. Daar is niets mis mee. We zeggen ook niet 'die 7250 moeten we dan maar niet doen', daar geven we ruimte voor. Maar geef dan ook een stukje ruimte naar beneden. Als je ruimte naar boven geeft, waarom geef je dan ook niet een stukje ruimte naar beneden tot de 5700 waar we het ooit ook prima over eens waren met elkaar?

De voorzitter: Nog heel kort, mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Voorzitter, laten we een stukje uit de geschiedenis even rechtzetten. De PvdA was ook voor 5700 woningen absoluut geen voorstander maar ik ben blij dat we daar nu in ieder geval zijn.

De voorzitter: Ik stel voor dat mijnheer Boerboom verdergaat met zijn betoog.

De heer Boerboom (GroenLinks): Voorzitter, het tweede punt gaat over de balans tussen de omvang van de verschillende woningen. Voor GroenLinks is het belangrijk dat er niet alleen eenkamerappartementjes in de sociale huursector worden gebouwd en verder luxe penthouses. Wat ons betreft, moet er in zowel sociale huur, middenhuur als koopwoningen een goede balans zitten. Het amendement van de PvdA dat dit regelt, dienen we dan ook mee in.

Tot slot voorzitter, ik gaf het in mijn inleiding al aan, ook een gezonde leefomgeving is voor GroenLinks cruciaal. We waren daarom enthousiast over hoe dit in het masterplan was geborgd. We gaan ervan uit dat hier op geen enkele manier afbreuk aan wordt gedaan. Tevens willen wij dat bij de ontwikkeling van de Entree een toekomstbestendige wijk ontstaat die past bij onze ambities. Een daarvan is die van circulair bouwen, waarnaar het college onderzoek doet hoe dit in Zoetermeer geborgd kan worden. Wij zouden graag zien dat het college hier proactief mee aan de slag gaat en dienen daarvoor een motie in samen met de PvdA en D66.

Afrondend, laten we samen zorgen dat we een succes maken van de Entree, zodat we zowel betaalbare woningen voor jongeren en ouderen kunnen realiseren, als ook nog een gezonde stadswijk kunnen realiseren voor de huidige en nieuwe bewoners. Daarvoor heeft GroenLinks wat meer comfort nodig van de wethouder, zodat wij ons enthousiasme over de Entree kunnen behouden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zag nog een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, nog een vraag over de motie van GroenLinks over het convenant. Dat is een convenant waarin een minimaal aantal prestatieniveaus voor woningbouw wordt voorgesteld. Het college heeft daar ook een memo over gestuurd en daarin staat dat de effecten op onder andere maatschappelijke opgaven zoals woningbouw nog niet duidelijk zijn. Mijn vraag is: waarom wil GroenLinks nu vooruitlopen op dat onderzoek naar de duidelijkheid en dus de gevolgen voor de Entree?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank, voorzitter. Er zijn twee elementen die ik daarbij wil meegeven. Ten eerste, volgens mij is het heel belangrijk dat we in de Entree die ambities, die we voor ogen hebben, straks realiseren. Volgens mij is dat convenant waar we het net over hadden, dat circulair bouwen, een belangrijk element om dat te realiseren. Het college doet daar nu onderzoek naar en wij denken dat, als we dat nu alvast meegeven als ontwikkelrichting, die ontwikkelaars daar rekening mee kunnen houden.

Daarnaast is het tweede punt dat er binnenkort nieuwe anterieure overeenkomsten gesloten moeten worden. Daarin leggen we ook bepaalde ambities vast. We zeggen nog niet in de motie dat dat nu keihard vastgelegd moet worden, maar we roepen op om vast mee te geven aan die ontwikkelaars dat we hiermee, en met de ontwikkelrichtingen die daarmee samenhangen, bezig zijn.

De **voorzitter**: De heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank voor die toelichting. Bij anterieure overeenkomsten en bij contracten maak je afspraken met elkaar. Is wat GroenLinks nu vraagt dan om dat dus open te houden, dat er een soort ontbindingsclausule in die contracten moet komen zodat de gemeente erop terug kan komen? Want het lijkt me toch ook juist hier zo dat we zekerheid willen bieden, ook aan degenen die hier straks woningen moeten realiseren?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik wil het niet zo strak inregelen. Ik wil het ook een beetje aan het college laten om daar een rol te spelen en invulling aan te geven, maar voor ons is het belangrijk dat het college tenminste aandacht vraagt voor dit thema bij de ontwikkelaars, zodat ze dat hopelijk zelf proactief zullen opnemen. En zodat we, als zij dat niet doen, op het moment dat we tekenen alsnog kunnen kijken hoe we dat kunnen laten meenemen door de projectontwikkelaars.

De **voorzitter**: Heel kort.

De heer **Van Gils** (VVD): Maar misschien nog een korte laatste vraag dan. Als we niet al deze ambities uit dit document in de Entree kunnen realiseren, maar wel al die ambities uit het masterplan waar we eerder akkoord over waren, is GroenLinks dan in een later stadium nog tegen de bouw?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, zo zwart-wit zou ik het niet willen stellen. Ik ga er ook van uit dat die ontwikkelaars in de basis positief staan tegenover circulair bouwen. Volgens mij is dat ook in hun belang. We hebben nog heel veel momenten de komende jaren om met elkaar dingen af te wegen op bepaalde zaken, het omgevingsplan et cetera, die we nog allemaal gaan vaststellen op dit gebied. Dan zullen we daar opnieuw naar kijken en als er een goede onderbouwing is waarom dat niet kan, dan is mijn fractie daar natuurlijk ontvankelijk voor.

Amendement 2407-B ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Entree passend bij Zoetermeer 2040

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024;
gelezen het raadsbesluit' (Her-)programmering Entree' met nr. 2024-072573;

besluit:

- besluitpunt 1a:
'een bandbreedte voor het aantal woningen van minimaal 6.250 tot maximaal 7.250'
te wijzigen in:
'een bandbreedte voor het aantal woningen van minimaal 5.700 tot maximaal 7.250'."

Motie nr. 2407-01 Ingediend door GroenLinks, PvdA, D66

De Entree toekomstbestendig gebouwd!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024;

constaterende dat:

- Nederland in 2050 circulair is;
- in de Entree nieuwbouw voor de toekomst gebouwd wordt; een woonwijk ontworpen en gepland voor meerdere decennia en ook na 2050;
- in 2018 door de gemeente Zoetermeer het Convenant Klimaatadaptief bouwen is ondertekend. Bij nieuwbouwprojecten of grote renovaties verwijst de projectleider naar het convenant, zodat de gemaakte afspraken worden meegenomen in de ontwikkeling;

overwegende dat:

- in het raadsvoorstel (Her)programmering Entree bij besluitpunt 4 staat dat het college de opdracht wil om nieuwe contractuele afspraken met de grondeigenaren in de Entree te maken;
- in het Raadsmemo Verdaging motie 2306-55: Stimuleer Circulaire Economie Hergebruik Grondstoffen en toezegging 622 onder andere staat dat men momenteel onderzoek doet naar de voor- en nadelen van het ondertekenen van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen. De zes pijlers van dit convenant zijn circulariteit, energie, natuurinclusiviteit, biodiversiteit, duurzame mobiliteit, klimaatadaptief en gezonde leefomgeving;

verzoekt het college:

- om in de hernieuwde contractuele afspraken met grondeigenaren in de Entree rekening te houden dat Zoetermeer onderzoekt om het Convenant Toekomstbestendig Bouwen te ondertekenen;
- om vooruitlopend op de ondertekening van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen de grondeigenaren te wijzen op de zes pijlers die Zoetermeer in de bouwopgave (eventueel) wil gaan toepassen;
- om zodoende de zes pijlers van het Convenant Toekomstbestendig Bouwen alvast mee te kunnen nemen in de ontwikkeling van de Entree;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond of er verder nog vragen zijn? Dan dank ik mijnheer Boerboom en ga ik over naar de eerste termijn van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Het lijkt erop dat er met de herontwikkeling van de Entree gestreefd wordt naar een wijk waar jong, oud, arm, rijk, gezond of hulpbehoevend door elkaar woont en zorgt voor elkaar. Een wijk van diversiteit, inclusiviteit, en compassie. Dat is een beeld van de wijk waar Zoetermeer Vooruit heel graag aan meewerkt.

Voorzitter, in de eerste schetsen van de Entree werd ervan gesproken dat je vanuit je voor- en je achterdeur het groen in kon lopen. De twee parken Westerpark Meerzicht en Prinses Arianepark Driemanspolder zouden met elkaar worden verbonden. Natuurlijk weten we dat deze plannen nog pril zijn en nog niet alles duidelijk is, maar toch willen we nu al benadrukken dat helemaal niets zeggen over groen en blauw in dit raadsvoorstel een gevoel geeft van huizen, parkeerplaatsen en wegen. Terwijl juist deze elementen van groen en blauw van essentieel belang zijn voor een leefbare en duurzame wijk. Laten we niet vergeten dat de natuurlijke omgeving een cruciale rol speelt in het welzijn van de bewoners en de aantrekkelijkheid van de wijk. Daarom dienen we de motie van D66 Groen met allure, mede in.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, ik zie een interruptie van mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter. Ik wil eventjes ingaan op de opmerking dat er geen groen in staat. In het raadsvoorstel staan toch vermeldingen over het groen in dat gebied?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Het klopt dat dat in het raadsvoorstel staat, maar als je kijkt naar de themabijeenkomst, kwam het daar helemaal niet voor en werd er gezegd 'dat wordt later wel ingevuld'. Maar wij willen even benadrukken dat we dat heel erg belangrijk vinden.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dit raadsvoorstel is nog maar het prille begin van de herontwikkeling van de Entree. Er zullen nog vele hindernissen genomen moeten worden, maar blijf in gesprek met de raad en de inwoners van Zoetermeer. Toon lef, ga voor diversiteit aan woningen, met gedeelde binnen- en buitenruimtes, het delen van de auto's, fietsen en andere attributen.

De anterieure overeenkomsten zijn in november/december gereed. Dan is er ook een technische bijeenkomst. Dit alles duurt nog wel even. Zoetermeer Vooruit wil graag tussentijds op de hoogte worden gehouden. Dat kan per memo of via een mondelinge terugkoppeling in de commissie. U begrijpt dat wij dit raadsvoorstel steunen en voor zullen stemmen, maar we verwachten in september/oktober een terugkoppeling over hoe de vlag erbij hangt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Bink, voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, New York, Chicago, Utrecht, Leiden, Zoetermeer. Dat zou een mooi rijtje zijn. Steden met een bijzondere tuin van Piet Oudolf, groen dat kwaliteit toevoegt aan de stad, een publiekstrekker, goed voor de positieve beeldvorming van onze stad. We rekenen straks op steun voor de motie die ik ga indienen, Groen met allure. Dat doen we samen met Zoetermeer Vooruit, CDA, FVD en GroenLinks en we hopen dat u die straks wilt steunen. Groen, en blauw natuurlijk, is voor D66 uiteraard van groot belang voor deze wijk, want het moet natuurlijk niet alleen maar een wijk worden waar heel veel woningen zijn, maar ook eentje waar het goed vertoeven is, waar het leefbaar is.

Voor D66 is het van belang dat de kwaliteit van deze gebouwde omgeving heel goed is en dat betekent dat wij wel wat zorgen hebben. Die zorgen worden redelijkerwijs goed vertegenwoordigd in het amendement van de PvdA, want wij hebben we zorgen over het aantal woningen op deze oppervlakte en de grootte van de verschillende woningen. Ik denk dat het goed is dat daar nog eens goed naar gekeken wordt in de herprogrammering.

Wat betreft de verkeersveiligheid en de ontsluiting van de wijk, maken we ons ook nog zorgen, want ik denk dat dat wel beter kan dan tot nu toe is bedacht. Dus ik hoor graag daar nog even een reflectie op van de wethouder straks.

Voor de rest hebben we dit uitvoerig besproken in de commissievergadering vorige week. Wij van D66 vinden dat de Entree weer op gang moet worden gebracht. We hopen dat de zorgpunten die ik heb genoemd daarin meegenomen worden. We hopen dat de Entree zo snel mogelijk van toch een beetje een schandvlek in de stad, met dat rare skelet, komt iets waar we straks heel trots op kunnen zijn, een mooie wijk waar het straks heel goed vertoeven is.

De **voorzitter**: Ik zag een interruptie van mijnheer Van Gils, gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ook mijnheer Ekkelenkamp wil ik graag vragen wat zijn motie precies toevoegt, want in het masterplan van de Entree staat het woord groen maar liefst 183 keer. Er staat zoveel over groen, dat elke samenvatting die ik hier zou kunnen geven, dat tekortdoet. De D66-fractie heeft dat in de motie zelf ook geconstateerd. Dus wat doet deze motie nu, los van het begrip allure toevoegen?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou mijnheer Van Gils, fijn dat u dit vraagt en fijn dat u al zoveel groen heeft geconstateerd in het in het oorspronkelijke masterplan. Wij denken dat Zoetermeer wel behoefte heeft aan een goed visitekaartje. Als je de stad binnenkomt, moet je gewoon een goed gevoel hebben bij deze stad. Dan moet je er trots op kunnen zijn. De inwoners van de wijk, maar ook andere inwoners van Zoetermeer moeten trots kunnen zijn op deze wijk. Wij denken dat als je groen en blauw van kwaliteit toevoegt, waar ook andere liefhebbers van groen in Nederland, en misschien van daarbuiten, interesse in hebben, je daarmee deze wijk en de stad een boost geeft. We hopen dat u met ons mee wilt denken om de stad en deze wijk een boost te geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik trek de ambities die mijnheer Ekkelenkamp hier uitspreekt niet in twijfel. Ik geef eigenlijk vooral aan 'dat staat er al'. Als u in de eerste anderhalf uur van deze vergadering net was geïnstalleerd, had ik u daar wel mee weg laten komen. Maar u zit hier al even en u heeft het allemaal meegemaakt. Dus mijn vraag is echt: wat voegt dit nu toe ten opzichte van al die discussies die we over deze onderwerpen hebben gevoerd en die we netjes hebben vastgelegd?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer de voorzitter. Soms hoor je gewoon een idee van iemand uit de stad die je ontmoet en die je warm maakt voor zo'n idee, waarvan je dan denkt 'dat is echt iets voor deze Entree'. Zo is dat ook gekomen. Dat wisten we nog niet een paar jaar geleden, toen we met het masterplan bezig waren en nu wel. Dit idee, dat ik opdeed tijdens NLdoet, bij het schoffelen in Palenstein, van iemand die daar heel veel van afweet en die me daar enthousiast over maakte, hebben we uitgezocht en dat brengen we nu hier in deze raad. Wie weet wordt het straks heel mooi. Het is een toevoeging die ik een paar jaar geleden ook niet had kunnen bedenken, maar nu wel.

De **voorzitter**: Ik ga eerst even naar de heer Van den Boomgaard en mijnheer Doncker. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Als mede-indiener wil ik mijnheer Ekkelenkamp toch even bijstaan. Zoals bekend, is Zuid-Holland, en zeker Zoetermeer, een van de gemeenten met de minste vierkante meters groen per inwoner. Dan kan de heer Van Gils het wel hebben over het woord 'groen', maar dat is nog niet echt groen. Ik denk dat we gewoon groen moeten doen en dat we onze inwoners een fijne leefomgeving moeten gunnen en dat we daar niet genoeg op kunnen blijven drukken. Dus vandaar dat wij deze motie mede hebben ingediend.

De **voorzitter**: Ik ga even naar mijnheer Van Gils want die wordt aangesproken.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dat woorden 'groen' niet leiden tot groen, dat kan, maar daarvoor staat in zo'n masterplan heel erg uitgeschreven wat groen is en in de motie die de FVD mede heeft ondertekend staat 'om het idee van groen met allure mee te nemen'. Als er iets slechts woorden 'groen' zijn, dan is het die zin wel. Dus volgens mij moet u uw betoog toch echt tegen de spiegel gaan houden.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar de heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Ekkelenkamp. U geeft het college iets mee, maar heeft u ook een enig idee van wat dat mogelijk zou gaan kosten? Want bij iets meegeven, vind ik dat we dat ook moeten weten. Kunt u ook inschatten wat voor effect het heeft op de voortgang van de bouw van de Entree?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ik heb geen idee van de kosten en dat hoeft ik ook niet te hebben, want het is een oproep nu, aan de mensen die bezig zijn met de herprogrammering, om dit mee te nemen in die herprogrammering; waar moet het komen? Hoe groot moet het zijn? Is het een idee voor deze stad? Dan komt er vanzelf een plan, of geen plan, dat weten we helemaal nog niet, met een prijskaartje en dan kun je daar met zijn allen over hebben. Dan kunnen we kijken of het dan op de goede plek is, of dat het misschien nog groter of kleiner moet worden. Dat is allemaal het vervolg. Maar soms, mijnheer Doncker, begint het met een goed idee. Dat gaan we uitwerken. Dat hoeven wij niet te doen. Daar hebben we heel deskundige mensen voor en de wethouder die er ook nog wat van zal vinden en het college, en dan komt het hier bij ons terug.

De **voorzitter**: De heer Doncker.

De heer **Doncker** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel. Ja, ik snap u, voor een deel althans, niet helemaal. Want we gaan hiermee akkoord of niet, we steunen de motie of niet. Dan zou ik wel iets meer informatie erover willen hebben wat de gevolgen zijn. Maar goed, dat kunt u blijkbaar niet bieden, dus ik ga erover nadenken. Dank.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp nog?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): U heeft het over de gevolgen, maar we stemmen vandaag natuurlijk over een herprogrammering. Daar gaat het over. Met wat we nu de wethouder en ambtenaren meegeven, gaan zij aan de slag. Dan geven we ook dit idee mee; werk het uit en kom er straks mee terug als we weer over de Entree praten. Wie weet, is er dan een vastomlijnd plan 'dat kunnen we ervan maken, dat kan daar gesitueerd worden en kost zoveel'. Dan kunnen we met zijn allen zeggen 'dat vinden we een goed idee' of 'dat vinden we geen goed idee'. Maar het begint nu eerst met meegeven 'neem het mee, ga er eens naar kijken'.

Motie nr. 2407-02 ingediend door D66, Zoetermeer Vooruit, CDA, FVD, GroenLinks
Groen met allure

"De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 8 juli 2024;

constaterende dat:

- de herprogrammering van de Entree wordt uitgewerkt;
- deze wijk een beeldbepalende entree van onze stad gaat vormen, een aantrekkelijke mix met een stedelijk allure van hoogwaardige (betaalbare) woningen gecombineerd met aansluitende voorzieningen en een bedrijfsmatig programma;
- deze nieuwe wijk niet alleen een stedelijk, maar ook een groen karakter krijgt;

overwegende dat

- in de Visie Zoetermeer 2040 het vergroten van de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer een belangrijk speerpunt is;
- het belangrijk is dat deze nieuwe wijk bijdraagt aan de positieve beeldvorming van onze stad;
- het daarom wenselijk is om groen van allure toe te voegen aan deze nieuwe wijk, door bijvoorbeeld de verkeersroute van het station richting de Van Leeuwenhoeklaan in te laten richten volgens de inzichten van de bekende tuinarchitect Piet Oudolf. Hij deed dat eerder in New York. Ook in onder andere Chicago, Utrecht en Leiden heeft Oudolf tuinen ontworpen in een stedelijke context;
- Groen van allure op deze wijze vormgegeven een toeristische attractie kan vormen;
- Bij het ontwerp en het onderhoud buurtbewoners en vrijwilligers kunnen worden ingezet, zoals bij de Vlindertuin in Utrecht;

verzoekt het college:

- om het idee van "Groen met allure" mee te nemen bij de herprogrammering en verdere ontwikkeling van de Entree en hierover terug te koppelen naar de raad, uiterlijk in Q2 van 2025;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even rond want volgens mij heeft u dan alle vragen beantwoord. Dan dank ik u hartelijk voor uw eerste termijn en ga ik over naar de heer Van der Snoek voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter. Als we het over de Entree hebben, komt Davina Michelle iedere keer bij mij op. Ik ga niet zingen, maar 'het duurt te lang. We staan hier al een tijdje. We moeten door, het duurt te lang, het duurt te lang'.

Sinds de visie uit 2017 zijn er bijna dertig raadsvoorstellen onze kant op gekomen. Plannen en inzichten veranderen in de tijd. En is dit dan nu de laatste wijziging? Nee. Mijn fractie, en ik denk ook de andere fracties, krijgt veel vragen van inwoners. Zij snappen niet waarom dit zo lang moet duren. Zij zien alleen maar toename van verloedering in plaats van het ontstaan van een mooie stadswijk. En helaas, voorzitter, lukt het ons ook niet meer om al die inwoners duidelijkheid te geven.

Mijn fractie blijft bij het standpunt Woningbouw als aanjager. Maar ook de gemeente Zoetermeer als aanjager. Ik heb er al vaker toe opgeroepen, maar laten we beginnen op onze eigen grondposities. De vertragingen zetten de woningbouw onder druk en zorgen ervoor dat we minder nieuwe woningbouw krijgen waar we nu juist nu zo'n behoefte aan hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Snoek voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter, vorige week heeft Zó! Zoetermeer in de commissie uitgebreid onze zorgen over dit voorstel gedeeld. Over het verkeer, het parkeren, de leefbaarheid in het algemeen en natuurlijk over het gebrek aan snelheid van bouwen, zoals de collega's ook al hebben gemeld. Vanavond willen we wat zaken benoemen die niet alle zorgen wegnemen, maar die wel helpen in onze afwegingen.

Dan begin ik ermee dat we een belangrijk verschil zien met de eerdere planvorming, dat is de manier waarop dit college de inspraak serieus neemt. Zoals u weet, vindt Zó! Zoetermeer het heel belangrijk dat de inwoners worden betrokken bij plannen en bij voorkeur zo vroeg mogelijk. De voorgestelde aanpassingen van de plannen voor de Entree zijn mede ingegeven door de grote hoeveelheid zienswijzen. Dat betekent dat door de inbreng van alle partijen de kwaliteit van de besluiten wordt verbeterd. En ook het huidige voorstel wordt opnieuw besproken met inwoners en belanghebbenden. Daarmee wordt gebouwd aan vertrouwen. Wat ook helpt, is dat er in het voorstel rekening wordt gehouden met de onderzoeken die nog uitgewerkt moeten worden, waardoor de exacte aantallen woningen en/of vierkante meters nog aangepast kunnen worden. Dat is geen eenmalige actie want in dit voorstel is ook een monitoringsplan opgenomen. Het feit dat de tijd wordt genomen om de plannen door te rekenen, om onderzoek te doen naar behoefte en haalbaarheid, zegt ons dat het college niet over één nacht ijs gaat en beperkt de kans op tunnelvisie. Daarnaast zal de raad natuurlijk zelf die ontwikkelingen ook nauwkeurig volgen en hebben we, niet te vergeten, in 2021 ook besloten tot een Q-Team dat straks zal toezien op de kwaliteit van de ontwikkelingen.

We hebben in het verleden vaker gehoord dat de gemeente zelf geen gas kan geven als de gemeente niet de grondeigenaar is. In het raadsvoorstel wordt dat punt ook gemaakt want we lezen namelijk dat het college zelf het tempo kan bepalen van de realisatie op het gebied van de gemeente.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, ik heb even geluisterd naar de bijdrage van de heer Van der Vlies en daar kan ik een heel eind in meegaan. Toch wil ik wel een kanttekening plaatsen en ik ben benieuwd hoe u dat ziet. U geeft aan 'wij zien nog genoeg ruimte om in de toekomst wijzigingen door te voeren als daar aanleiding toe is'. Mijn fractie heeft daar wel twijfels bij, want wij hebben een beetje het gevoel dat we straks toch een raadsvoorstel hebben zoals dat er met de kavelpaspoorten lag waar het college zei 'de raad heeft gezegd dat het 90 meter hoog mag worden', en dat het college in dit geval zegt 'dat er zoveel woningen gebouwd moeten worden' en het dan heel lastig is om daar nog van af te wijken. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Licht traumatisch, want het hele idee van die kavelpaspoorten was voor ons natuurlijk een bijzonder frustrerende gebeurtenis. We hebben dan ook vanaf het moment dat we werden uitgenodigd in de coalitie benadrukt dat dit soort dingen niet meer kan voorkomen wat ons betreft, dat we daar zuiverder over moeten zijn. En de afgelopen periode in de coalitie heeft Zó! Zoetermeer behoorlijk wat vertrouwen gekregen in die manier van werken.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Maar voorzitter, volgens mij is dit een van de eerste voorstellen sinds deze coalitie er is waarin we zo scherp aantallen en dat soort zaken regelen voordat we straks definitieve wijzigingen gaan vaststellen. Hoe kijkt u dan, juist door dat verleden, alsnog positief tegen dit voorstel aan en heeft u dan niet de behoefte om bijvoorbeeld iets grotere bandbreedtes vast te leggen, zoals wij voorstellen? Want u heeft daar ook nog kritische opmerkingen over.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, daar hebben wij ook uitgebreid over nagedacht. Ik kan u melden, we zijn een paar jaar geleden natuurlijk ook met enige moeite akkoord gegaan met 4500 woningen. Dan lijkt het tegenstrijdig om nu akkoord te gaan met nog meer woningen. Tegelijkertijd zien we ook – en dan kom ik ook meteen even op de rekensom in uw amendement – dat die keurige rekensom vrij overzichtelijk gemaakt is in het raadsvoorstel. We krijgen niet meer bouwvolumes. Bestaande bouwvolumes blijven. Kantoorruimte wordt ingezet als woningen. En we zien ook een stukje extra grond, dat u niet heeft meegerekend in uw 5700. Dat stukje extra grond bij het Abdissenbos, dat

ook nog een keertje, als ik me niet vergis, 450 woningen kan opleveren. Dus feitelijk stellen we nu dat we nog steeds voor diezelfde 4500 woning gaan, alleen in andere vorm. en dat het dan toevallig kleinere woningen zijn, waardoor het meer woningen worden, verandert niets aan dat feit. Dus we vinden het nog steeds heel veel woningen en het is een gigantisch project. Daar staan we ook echt een beetje met een soort ontzag en angst en beven naar te kijken. Maar tegelijkertijd zien we – en dat is ook het betoog geweest van de wethouder – dat er nu niets gebouwd wordt. Als je aan de ene kant ziet 'er wordt niets gebouwd', is daar ook een reden voor. De reden is dat die projectontwikkelaars heel moeilijk kunnen bouwen om een centje te kunnen verdienen, door allerlei oorzaken. Dus als we nu niet doorzetten... Dan citeer ik nog eventjes collega Kraneveldt, 'we kunnen niet niets doen'.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom nog kort en dan stel ik voor dat mijnheer Van der Vlies verdergaat.

De heer Boerboom (GroenLinks): Ja voorzitter, volgens mij zeggen wij ook niet 'we moeten niets doen'. Sterker nog, volgens mij bewegen wij een heel eind mee met het college in de behoefte die er is. Maar ik denk ook dat we ons niet bang moeten laten maken dat de projectontwikkelaars er geen centje aan zouden kunnen verdienen. Want als we zo doorgaan, ik heb het vorige week al aangehaald, hebben we geloof ik inmiddels bijna een verdubbeling van het aantal woningen in een aantal jaar. Ik zie het volgende raadsvoorstel straks alweer naar ons toekomen 'het project is niet rond te krijgen. We moeten meer de hoogte in, er moeten nog meer woningen bij'. Dus ik vind ook dat we met elkaar reëel moeten kijken naar wat haalbaar is in dit gebied. Hoe kijkt Zó! Zoetermeer daar dan tegenaan? Heeft u niet die behoefte om daar iets meer grip op te houden als raad?

De voorzitter: Mijnheer Van der Vlies.

De heer Van der Vlies (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, er gaan een paar dingen door elkaar heen nu. Sowieso heb ik nog steeds het gevoel dat we behoorlijk grip hebben als raad, want wij besluiten, niet het college, wij besluiten. Maar ik zie ook dat die projectontwikkelaars nu niet aan het bouwen zijn en dat zelfs zo'n karkas als er staat, dat Terra Nova, dat nog geen Terra Nova genoemd mag worden, daar maar staat. Er is niets makkelijker voor een bouwer dan om daaraan te beginnen want de fundering ligt er al. Ze kunnen zo de rommel erin brengen. En toch lukt het niet. Dus je kunt wel zeggen dat we steeds meer comfort geven aan die ontwikkelaars om dan maar nog meer te bouwen, maar blijkbaar is dat comfort er niet, want anders hadden ze wel gebouwd. Daar zit een knelpunt, wat ons betreft. Als we wat willen bereiken in de Entree, als we daadwerkelijk door willen, moeten we ook een beetje in die richting gaan denken.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer Van der Vlies (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. We hebben in het verleden vaker gehoord dat de gemeente zelf geen gas kan geven als de gemeente niet de grondeigenaar is. In het raadsvoorstel wordt dat punt ook gemaakt. We lezen namelijk dat het college zelf het tempo kan bepalen van de realisatie op het grondgebied van de gemeente. In deze context haal ik graag het citaat aan 'als je vertrouwen hebt, hoef je niet de hele trap te zien om de eerste stap te zetten'. We dagen het college dan ook uit om dat aan te tonen door juist in die beperkte hoeveelheid eigen grond het goede voorbeeld te geven en te starten met bouwen. Tot zover de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Vlies voor uw eerste termijn. Ik ga over naar mijnheer Van Rumpt.

De heer Van Rumpt (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Zoals we in de commissiebehandeling ook hebben aangegeven, voelt het voor onze fractie een beetje vreemd om over nog meer woningen te praten in de Entree. Meer woningen, terwijl er helaas nog steeds geen hijskraan in het gebied staat en er nog geen woning gebouwd is. Nu begrijp ik maar al te goed dat de uitkomsten van de MER en het kantoorbehoefte-onderzoek ertoe geleid hebben dat we terug naar de tekentafel moesten met als resultaat de herprogrammering Entree waar wij het vanavond met elkaar over hebben.

Zoals aangegeven in de commissie staat onze fractie grotendeels achter het voorliggende voorstel. Wij hebben wel zorgen over een aantal zaken, zoals de verkeerssituatie. Het liefst hadden wij eerst meer informatie gehad, zoals het verkeersonderzoek, voordat wij een dergelijk besluit nemen. Maar goed, we begrijpen dat het raadsvoorstel nodig is om een aangepaste ontwikkelingsstrategie vast te stellen, zodat men aan de slag kan met onder andere dat verkeersonderzoek.

We zullen dan ook akkoord gaan met het raadsvoorstel, maar het voelt wel een beetje als een akkoord

onder voorbehoud. Op het moment dat bij de uitwerking van de herprogrammering blijkt dat hetgeen wij voor ogen hebben niet kan of niet wenselijk is, zullen wij terug naar de tekentafel moeten. We zullen de verdere uitwerking dan ook kritisch blijven volgen.

Voorzitter, we willen het college sterkte en succes wensen met dit moeilijke dossier. Laten we hopen dat we op korte termijn de eerste ontwikkelingen zien en dat de Entree eindelijk die levendige stadsstraat zal worden, die we met elkaar voor ogen hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Rumpt. Dan ga ik naar mijnheer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Kraneveldt had het over haakjes, daar gaat-ie dan.

PDvZ zal, zoals al aangegeven in de commissievergadering, dit raadsvoorstel tot herprogrammering van de Entree steunen. Er moet gewoon vaart worden gemaakt en de eerste paal moet de grond in. Het heeft al lang genoeg geduurd. Dat neemt echter niet weg dat we ook zorgen hebben bij dit project van de Entree.

Allereerst de verkeersveiligheid. Door het verdwijnen van de ventwegen en de toename van het aantal woningen ontstaat er in de Entree een andere verkeerssituatie dan eerder gepland. Het college zegt dat met het verdwijnen van de ventwegen de verkeersafhandeling geen problemen zal opleveren. Dat willen we graag geloven, maar geloven is nog niet zeker weten. Ondanks de verzekering van de wethouder dat er verkeerslichten op de Afrikaweg komen om veilig te kunnen oversteken houden we als PDvZ de vinger aan de pols om er ook zeker van te zijn dat voetgangers en fietsers veilig kunnen oversteken.

Daarnaast maken we ons zorgen over de MER. Niet de MER op zich, maar de uitkomst daarvan. Hopelijk hebben we geleerd van de vorige MER om niet klakkeloos aannames te doen, maar daadwerkelijk te sturen op de uitkomsten van het MER-onderzoek.

De vergrijzing zal ook onze stad raken, meer nog dan gemiddeld in Nederland. De PDvZ ziet daardoor ruimte bij de herprogrammering om de hoeveelheid levensloopbestendige woningen substantieel uit te breiden. Een Knarrenhof binnen het Entreegebied zal ook zeker op onze steun kunnen rekenen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Haak voor uw eerste termijn, dan mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, bedankt. Je zal maar als kip geboren zijn. Dan is het maar afwachten wat je plekje wordt. Wat is het beleid van de kippenboer: uitloop, scharrel of legbatterij? Ouderwets, met een bewegingsruimte die veel tekortdoet aan de kip waarvan we nu weten wat het met de kip en haar gesteldheid doet? Fijn dat we dat besef en die kennis hebben om de kip haar situatie te verbeteren.

Voorzitter, nu het serieuze stuk. Voor ons ligt een stuk Entree waar we, als het aan het college ligt, nog meer woningen op dezelfde vierkante meters kwijt kunnen. Nog meer woningen, want woningnood. Voorzitter, meer woningbouw op dezelfde vierkante meters betekent gewoon kleine, zeer kleine, te kleine woningen. Wij van FVD zijn bekend met de woningnood, al dan niet veroorzaakt door landelijk jarenlang opengrenzenbeleid van VVD, CDA, ChristenUnie-SGP en D66, maar naar welke woningen is er nu vraag? En wat is de verwachting op middellange tot lange termijn?

Voor ons is het ophokken van de Zoetermeerse woningzoekende niet de juiste koers. We moeten inzetten op korte, middellange en lange termijn als het om woningbouw gaat. En dat kan. Dat kan door in te zetten op levensloopbestendige woningen bouwen. Wij van FVD gaan dus niet akkoord met het inkrimpen van de woningruimte tot een kippenhok en daarvoor zullen wij een amendement indienen met als doel besluitpunt 1b te schrappen. Als kippen ons al zo aan het hart gaan, ga ik ervan uit dat de Zoetermeerder op ons college kan rekenen. Dank u voorzitter.

Amendement nr. 2407-C ingediend door FVD (Her-)programmering Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024, gelezen het raadsvoorstel (Her-)programmering Entree 2024-072573;

besluit:

- het voorgestelde raadsbesluit als volgt te wijzigen:
besluitpunt 1B te schrappen."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard, dan ga ik over naar mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank u wel. De woningnood heeft maar één oplossing: meer woningen bouwen. Zolang er meer huishoudens dan huizen zijn, kun je eindeloos doorpraten over segmenten, voorrang en de prijs, maar de realiteit zal dan altijd zijn dat er gewoon te weinig huizen zijn. En hoe mooi is het dan ook dat wij hier als gemeenteraad vandaag de realisatie van tot ruim 7000 woningen een stap dichterbij kunnen brengen?

De plannen voor de Entree zijn aangescherpt naar nieuwe, haalbare plannen. Nu mag het ook nog eens zo zijn dat die plannen nog meer woningen mogelijk maken dan we eerder hoopten. Meer woningen doordat minder ruimte voor kantoren nodig is, een soort vooraf transformeren, iets waar we in de binnenstad heel blij mee zijn. Meer woningen door voor woonconcepten te kiezen die beter passen bij de tijd en dus realistischer zijn. Weliswaar iets kleiner, geen kippenhokken, maar wel met meer voorzieningen. Meer woningen doordat we gewoon meer ruimte hebben omdat de verhuizing van de brandweerkazerne niet doorgaat.

En die woningen gaan niet ten koste van de kwaliteit, want al sinds de eerste gebiedsvisie voor de Entree uit 2017 spreken we van een toekomstbestendige, groene, stedelijke en aantrekkelijke stadswijk. En dat hoeven we nu niet af te zwakken. Ruim 7000 kwalitatief hoogwaardige woningen. Daar word ik, nee, daar worden meer dan 12.000 woningzoekenden straks ongelooflijk blij van en dan vergeet ik nog iedereen te noemen die door verhuizingen ergens anders een huis zal kunnen vinden.

Maar ook 7000 woningen langs een drukke weg, tussen twee wijken in. Dat is niet makkelijk. Het gaat om een van de grootste binnenstedelijke bouwprojecten van het land. Veranderende wetgeving en een pandemie hebben dat nog ingewikkelder gemaakt. Toch lukt het nu weer om stappen vooruit te zetten. Dit laat dan ook zien dat je dit soort projecten met een breed politiek draagvlak moet uitvoeren, zodat je goed en snel met tegenvallers kunt omgaan. En met dat oog op het brede draagvlak is de VVD vanavond ook zeker bereid om voorstellen te steunen, als dat betekent dat het draagvlak ook daadwerkelijk toeneemt, maar die voorstellen kunnen en mogen niet een pessimistische eerste aanzet zijn in een eindeloos kritische houding. De woningnood oplossen moeten we allemaal willen. Daar moet je verder voor durven kijken dan partijpolitiek. En daar moet je als raadslid ook de risico's voor willen en durven dragen.

Wij durven en willen dat. Als de amendementen en moties die vanavond zijn ingediend ervoor zorgen dat de indieners daarvan dat ook gaan durven en willen, dan willen we kijken wat we daarvan kunnen steunen. Dat moet dan wel zonder dat we gaan vertragen of de haalbaarheid in gevaar brengen. En ook moet toch echt duidelijker worden wat nu precies die meerwaarde van al die voorstellen is. Ik stelde daar al een paar vragen over, maar dat blijft vaag. Hopelijk biedt de tweede termijn nog ruimte voor een toelichting daarop.

Voorzitter, tegen ruim 7000 kwalitatief hoogwaardige woningen in de Entree, zegt de VVD in ieder geval volmondig 'ja'.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. De heer Van Gils zegt 'wij als VVD willen partijen die zich niet helemaal comfortabel voelen bij dit raadsvoorstel een handreiking doen, een hand toesteken'. Vervolgens trekt u die hand direct weer 40 centimeter terug door alle constructieve voorstellen die een aantal partijen hebben gedaan, meteen weer weg te zetten als 'te vaag' of 'onduidelijk'. Vertelt u mij dan eens, bijvoorbeeld bij ons amendement, wat ik er dan voor u in zou moeten zetten, waardoor u zou zeggen 'nou, dan wordt het nog wat concreter'. Ik wil u graag ter wille zijn. Ik ben heel benieuwd wat u dan zou zeggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik ben op zich positief dat mevrouw Kraneveldt mij bij haar in de fractie uitnodigt om het PvdA-beleid uit te gaan voeren hier in de gemeenteraad. Maar het is natuurlijk niet mijn taak om uw wantrouwende gevoel ten opzichte van het plan dat er nu ligt, weg te nemen. Ik weet ook niet wat ik daarvoor voor u kan doen. U stelde in de commissie een heleboel vragen over de Entree. Daar kreeg u meermaals goed antwoord op en er werd ook met u meebewogen, maar daar bent u niet tevreden mee. Ik bied u graag die hand, maar als u dan met een amendement komt waar u toch alleen maar spreekt over 'goede afspraken', 'voldoende', 'een mix'... Dat zijn termen die niets betekenen. Als dat u comfort biedt, vind ik dat prima, maar het is mij volstrekt onduidelijk waarom u daar wel dat comfort aan ontleent en niet aan de stukken die er allemaal liggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Volgens mij bent u de enige die hier wantrouwen uitspreekt door alles wat wij hier gezegd hebben en de eerlijke manier waarop volgens mij een aantal partijen hier hun zorgen uiten, weg te zetten als 'vaag'. De wethouder, het college vraagt hier een enorme leap of faith van ons allemaal. En dan is het denk ik heel normaal dat een aantal fracties zegt 'daar willen we toch nog wel iets over aan de wethouder meegeven'. Juist om het niet dicht te willen regelen, maken we het niet zo strak dat iedereen er wel iets in kan vinden, om niet te zeggen 'dan kunnen we dat absoluut niet steunen'. Niemand heeft bij ons wantrouwen geuit. Ik zeker niet in mijn bewoordingen. Waarom moet u dat nu zeggen? Is dat nu die uitgestoken hand van de VVD? Ons beschuldigen van wantrouwen? Zo komen we toch nooit tot elkaar?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, mevrouw Kraneveldt gaat het debat fel aan. Dat is prima. Maar u noemt de term leap of faith en dat gaat over vertrouwen hebben. En als je dat dus niet hebt – u heeft dat blijkbaar niet, want u geeft aan dat het college om dat vertrouwen vraagt – is dat het tegenovergestelde daarvan. Dat is dan wantrouwen. Ik zeg ook 'wantrouwend', ik zeg niet dat u wantrouwen heeft. Maar vervolgens stel ik u eigenlijk de vraag: hoe krijg ik u nu zover dat u met een goed gevoel aan die stadswijk mee gaat bouwen? En als u dan komt met een aantal toch vrij vage dingen... Als u dan volmondig tegen mij kunt zeggen 'dat geeft mij het comfort', dan zeg ik 'prima'. Dan snap ik nog steeds niet waarom, maar dan vind ik dat helemaal prima. Als dat het niet is, zie ik toch een soort voorsorteren op toekomstige falen. Dat wil ik voorkomen.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Kraneveldt nog heel kort het woord en dan wil ik dit debatje afronden.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, ik weet niet wat dan het toekomstig falen zou moeten zijn. Van het college dan misschien? Ik weet niet waar u dan op doelt. Maar over ons amendement. Ik had het graag veel steviger neer willen zetten, maar ik weet dat het dan onhaalbaar is. Dus ik heb geprobeerd daar een aantal zorgen in te uiten zonder het helemaal dicht te regelen en die zorgen nogmaals aan het college mee te geven. Ik ben ook heel benieuwd wat de wethouder zo meteen gaat doen. Dat is wat ik heb geprobeerd te doen, om ook een aantal suggesties van partijen in de coalitie mee te nemen daarin. Dat is best een worsteling. Ik vind het gewoon erg jammer dat de VVD in plaats van die uitgestoken hand waar te maken, zo ontzettend op deze manier in het debat zit. Dat moet mij echt van het hart.

De **voorzitter**: Ik geef mijnheer Van Gils het woord en ik verzoek u iets korter te zijn. Het zijn namelijk interrupties.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, het is ook elke keer een heel aantal vragen. U wilt zorgen meegeven en ik ben eigenlijk op zoek naar 'hoe gaan die zorgen bij de PvdA weg?' Dan is het toch raar dat de PvdA hier tijdens een woningnood een woningbouwprogramma voor 7000 huizen zo in twijfel trekt? En dat is gewoon de opdracht. Dat is de handreiking die ik u doe: hoe kan ik uw zorgen wegnemen? Ik zie u alweer schudden. Ik heb mijn zin amper afgemaakt. U staat er zelf volgens mij niet voor open. En die handreiking ligt er wel degelijk. Als dit uw zorgen wegneemt, dan gaan wij kijken wat we daarvoor kunnen doen.

Maar goed, de uitnodiging was ook naar de andere partijen. Ik heb het met D66 over allure gehad. De heer Boerboom heeft wel degelijk aangegeven dat zijn amendement vooral ging over de zorgen rond te kleine woningen vermoed in het Sociaal Domein. Dat is, denk ik, duidelijker dan wat u heeft weten aan te stippen.

Voorzitter, ik was verder klaar.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik stel voor dit debatje verder af te ronden. Als er geen interrupties meer zijn voor mijnheer Van Gils, wil ik overgaan naar de heer De Vogel, PVV.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u voorzitter. De PVV Zoetermeer vindt Zoetermeer een leefbare stad. Dat is ook de reden waarom wij er zijn gaan wonen natuurlijk. Dit is mede te danken aan de gemeente en het college, dat met alle aspecten rekening houdt. De PVV heeft er alle vertrouwen in dat de gemeente met haar medewerkers en het college met dit raadsvoorstel zullen voldoen aan een leefbaar Zoetermeer.

De PVV is positief over wat de wethouder heeft uitgelegd over de verkleining van 15 m². Dit betekent

dat er meer twee-/driekamerwoningen bij komen, speciaal voor onze woningzoekenden. De PVV steunt dit voorstel en ik zou bijna willen zeggen 'aanpakken en doorpakken'. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel voor uw eerste termijn, mijnheer De Vogel. Daarmee kom ik aan het eind van de eerste termijn van de raad. Mijn voorstel is het college nu ook te laten reageren. Er is geen behoefte aan een schorsing op dit moment. Dus ik stel voor de reactie mee te nemen en dan kunt u daar straks in een schorsing rekening mee houden. Ik geef het woord aan wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, dank. Het eerste waar je op zo'n avond aan denkt, is toch een klein beetje mijmeren over 'stel je voor dat ik afscheid zou nemen, wat zou ik dan noemen?' Ik denk dat de Entree daar in ieder geval één ding van zou zijn, maar weet u gerust. Ik heb mezelf ook voorgenomen 'zo lang er bij de Entree niet gebouwd wordt, bent u nog niet van mij af'.

De voorzitter: De raad wil weten of dit een toezegging is ja, of nee, wethouder?

Wethouder Iedema: Een knalharde toezegging! Voorzitter, we hebben hier vorige week ook al uitgebreid bij stilgestaan, dus ik beperk me vooral tot de vragen die gesteld zijn en enkele reflecties waar om u gevraagd heeft.

En dan begin ik bij de PvdA die een amendement had, getiteld Kwantiteit en kwaliteit. En u gaf ook aan, desgevraagd, dat het vooral een signaal is van wat u belangrijk vindt. En ik moet ook zeggen, het voelt als een steun in de rug en het is deels ook overbodig. Collega's van u gaven ook al aan 'wat wilt u nu extra, want het staat ook in het masterplan', et cetera. Maar als iets in het masterplan staat en u zegt 'we willen dat graag nog een keer bevestigen', zal het college u daar in ieder geval niet bij tegenhouden. Dus dit is typisch een mooi amendement voor een 'oordeel raad'.

De voorzitter: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank voorzitter. Er zit wel degelijk iets in dat amendement van de PvdA, en dat is ook waarom wij het mede indienen, dat voor ons heel belangrijk is. Dat staat nog nergens zo omschreven. Dat is voor ons dat er in al die segmenten, sociale huurwoningen, middenhuurwoningen en koopwoningen, een balans is in het type woningaanbod en dat we niet alleen maar kleine sociale huurwoningen krijgen, maar ook grotere sociale huurwoningen. Dat is wat mij betreft, als we dit amendement aannemen, een opdracht aan het college, niet exact vastgelegd in welke aantallen want nogmaals, we willen niet op dat detailniveau dat amendement inrichten, maar we willen wel dat dit een expliciete opdracht is. Ervaart u dat ook zo?

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Maar voorzitter, volgens mij gaat de opdracht die de raad eerder heeft meegegeven, nog veel verder. En dat leest u ook in het raadsvoorstel terug, want daar noemen wij wel exacte percentages, in ieder geval, om juist die mix veel beter te waarborgen. Een gemiddelde woninggrootte gaat natuurlijk niet uit van alle woningen in één soort, maar juist van een grote mix. Volgens mij is dat ook precies een van de uitgangspunten die we consequent hebben gehanteerd bij de Entree, een mix van woonvormen, van woonstijlen, die aansluit op de rest van de woningen en de woonbehoefte in Zoetermeer.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag, want die percentages zijn hartstikke fijn en zoals ik ook vorige week zei, ben ik heel blij dat we nu voor sociale huurwoningen gaan, maar juist in dat sociale huursegment zijn ook keuzes te maken. Gaat u straks door de corporaties allemaal eenkamerjongerenwoningen laten bouwen? Of komen daar ook grotere sociale huurwoningen bij, waardoor mensen een wooncarrière kunnen maken, waardoor we uit andere wijken doorstroming kunnen realiseren? Dat is de zorg die mijn fractie heel sterk heeft en die voor ons cruciaal is in die te ontwikkelen wijk.

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Die snap ik heel goed. U vroeg ook de vorige keer hoe wij zijn gekomen tot die nieuwe vierkante meters woonoppervlakte. Dat is gebeurd met ontwikkelaars, maar ook met de

woningbouwcorporaties. We hebben gekeken naar wat wij toen de woonportefeuille noemden, de diverse woonsoorten die je hebt. Met een mix daarvan kom je gemiddeld op die vierkante meters uit. Ik interpreteer dat in ieder geval als 'we willen een mix'. En zij willen een mix bouwen. Nee, natuurlijk ben ik geen lid van een college dat zegt 'we willen alleen maar sociale woningbouw van, laten we zeggen, 25 m²'. Dat zou geen enkel recht doen aan de woonbehoefte die er is of aan de zoektocht naar het vullen van de gaten op het woonpad die wij in Zoetermeer hebben. Dat is ook de reden dat u ons ziet zoeken naar de bandbreedte en juist aan ziet sluiten bij waar de markt, maar ook de woningbouwcorporatiemarkt op dit moment aan toe is. Het zou totale kolder zijn om alleen maar eenzijdig huizen te bouwen waar lang niet iedereen blij van wordt. Dus als u dat ziet als een opdracht, dan zeg ik 'ja, dat is de opdracht die ik al heb'. Dat is volgens mij een opdracht waar we al mee bezig zijn en daarom lees ik dus dit amendement vooral als een steuntje in de rug. Juist voor die dingen waar wij ons ook al hard voor maken. Het sluit wat dat betreft precies aan bij onze intenties. Ik begrijp het signaal dat u daarmee extra wilt afgeven en volgens mij is dat precies wat ik net gezegd heb.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verdergaat, wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, dan kom ik bij de heer Velner die de vraag stelde 'wanneer starten we nou eindelijk bij Terra Nova?' We zijn natuurlijk al lang bezig om te proberen daar iets van de grond te krijgen. Ik heb ook een memo toegezegd aan de raad, voor de zomer nog, met een update en die toezegging ga ik ook gestand doen. Dus dat betekent dat u dan uiterlijk deze week nog iets in uw mailbox kunt verwachten. Nu moet ik wel eerlijk zeggen, we hebben in het college morgen tachtig stukken, geloof ik, dus het kan een dag later worden, maar er is een memo onderweg naar u.

En u vroeg ook 'krijgt de seniorenmakelaar ook een rol?' En het antwoord daarop is ook volmondig 'ja'. We nemen ze ook al mee in de stakeholderstafel voor senioren.

Mijnheer Boerboom, u gaf zelf ook aan 'niet voor niets hebben we destijds ingestemd met een wijzigingsbevoegdheid'. Ik noem dat nog eventjes omdat u ook komt met het amendement om de bandbreedte zagezegd te verlengen. De oude 5700 als ondergrens, zo vat ik het maar even, uw amendement Kwantiteit en kwaliteit in de Entree. Die 5700, mevrouw Kraneveldt noemde het ook al, komt niet uit de lucht vallen. We hebben 4500 destijds geprogrammeerd met een wijzigingsbevoegdheid. We hebben ook gezien dat de hele kantorenmarkt veranderd is. Als we die wijzigingsbevoegdheid dan inzetten, kom je op die 5700. Dat is nog voordat Abdissenbos II erbij is gekomen en dat is ook nog voor de verkleining van de vierkante meters per woning. En daarmee denkt het college echt een goede, heel goede educated guess te hebben van de ondergrens van 6250. Daar nu al aan morrelen – en u heeft mij ook gevraagd 'kom met reële uitgangspunten' – zou dat wat mij betreft alweer een klein beetje onder druk zetten. Dat voelt ook een beetje als het terugonderhandelen op het planuitwerkingskader waar die 5700 dus al in staan. Als we extra grond toevoegen en we doen de meters omlaag, betekent dat per saldo voor iedereen met wie we een overeenkomst hebben, dat we een klein beetje aan het terugonderhandelen zijn. Dus daarom sta ik negatief tegenover dit amendement.

De voorzitter: Mijnheer Iedema, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Ik wil twee opmerkingen hierover maken. Ten eerste zijn er nog heel veel onderzoeken die u moet doen en dat heeft u vorige week ook aangegeven. Daar kunnen nog best veel risico's uit naar voren komen. Natuurlijk klinkt het als we nu op papier de aantallen woningen optellen, als een goed verhaal. Daar kan ik grotendeels in meegaan. Met uitzondering van, dat heb ik vorige week en vandaag ook gezegd, de grootte van de woningen. Maar over verkeer zitten er echt nog wel reële zorgen. Zoveel extra woningen en het aantal vervoersbewegingen die dat met zich meebrengt, daar heeft mijn fractie zorgen over. Volgens mij heeft u nog steeds een prima verhaal richting die ontwikkelaars door te zeggen 'het ligt nog niet vast. 5700 woningen kunnen we met elkaar minimaal ontwikkelen, maar het kunnen er ook nog die 7250 worden'. Mijn fractie heeft behoefte om daar iets meer ruimte te hebben en dat niet af te wachten, want anders hebben we straks hele discussies in detail hebben over 'hoe interpreteren we die MER? Hoe gaan die verkeersonderzoeken?' Daar willen we juist van wegblijven door nu te zorgen dat we een wat grotere bandbreedte hebben. Ik ben benieuwd hoe u daartegen aankijkt en ons kunt helpen om daar wat meer comfort in te krijgen.

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, in de eerste instantie dacht ik ook 'als je die bandbreedte nou wat breder maakt, wat maakt dat eigenlijk uit?' Want je hebt meer ruimte. Dus ik stelde die vraag ook aan mijn achterban. Die zeiden 'we willen het zo reëel en ook zo realistisch en zo haalbaar mogelijk maken. Dan

is die 6250 als ondergrens een heel reëel aantal.' Dat gaf u net zelf ook al kort aan. We hebben nu ook een verkeersonderzoek lopen waarvan ik vorige keer ook heb gezegd 'als we dat goed willen doen, moet je rekenen met die reële aantallen'. Dat is ook de beste manier om te laten zien of het wel of niet werkt. We hebben hier ook met elkaar geconstateerd – mijnheer Van Gils deed dat net nog en ik heb dat vorige week ook gedaan samen met u – als uit de MER of de verkeersonderzoeken blijkt dat we iets bedacht hebben dat niet kan, of dat niet haalbaar is, of waar mensen doodongelukkig van worden, dan moeten we hier met elkaar aan tafel met die resultaten en zeggen 'dat is hem dus niet, dus we trekken onze conclusie'. Maar als we nu aan de voorkant dat net iets te veel oprekken, dan hebben we straks misschien wel weer cijfers die we slecht met elkaar kunnen vergelijken. Dus als u zegt 'ik ben op zoek naar het comfort', dan zeg ik 'laat mij dat comfort dan geven op basis van deze reële uitgangspunten met de onderzoeken die daarbij horen'. En dan hebben wij hier in de raad met elkaar daar ook het goede debat over. En als we nu op voorhand daar weer wat van af knabbelen, zie ik ook wel weer een vertroebeling van die uitkomst aan de achterkant. Ik denk niet dat dat het comfort geeft waar u naar op zoek bent.

De voorzitter: Gaat u verder.

Wethouder Iedema: Voorzitter, dan de motie van GroenLinks, Entree toekomstbestendig gebouwd. Daar staat veel streven in en dat streven is, denk ik, erg goed. Lastig daaraan vind ik dat we nog niet precies weten wat de effecten zijn van dat convenant. Met name de laatste twee bullets die aangeven 'pas het eventueel al toe en neem ze alvast mee in de ontwikkeling', terwijl u ook zegt 'we willen comfort en regie', vind ik met iets dat we nog niet weten wel een heel lastige opgave. We kunnen natuurlijk wel kijken als college waar wij zelf keihard op willen inzetten, waar de ontwikkelaars al bang van worden, want het toekomstbestendig bouwen en het circulair bouwen is natuurlijk wel een trend waar nu een heleboel partijen mee bezig zijn. Ik vind alleen om nu op voorhand al uit te gaan van een convenant waarvan we de effecten nog niet precies kennen, wat tricky.

De voorzitter: Interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank voorzitter. Het is een beetje zoals ik net ook tegen de heer Van Gils zei. Wij snappen ook dat daar nog allerlei kanttekeningen bij kunnen worden gemaakt. Alleen zien wij nu die anterieure overeenkomst ook. Wij zijn bang dat, als we de anterieure overeenkomsten straks gesloten hebben en wij besluiten om dat convenant wel te tekenen, we eigenlijk geen poot meer hebben om op te staan om dat alsnog met die ontwikkelaars voor elkaar te krijgen. Ik ben benieuwd hoe u dat ziet. En nogmaals, wij snappen ook dat we goed moeten afwegen. We willen ook niet het project onmogelijk maken, maar we vinden dit wel een belangrijke ontwikkeling die we zo goed mogelijk daarin willen borgen.

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, dat snap ik, maar als u aan mij nu een toezegging ontlokt dat ik zodra dat convenant er is, vanuit het college daarop laat reflecteren om te zien hoe we dat toepassen, zou ik die maar zo kunnen doen.

De voorzitter: Ik stel u voor daar straks even goed over na te denken. Gaat u verder, wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: En tot slot, u vroeg ook nog specifiek 'hoe krijgen we nu wat meer regie?' Dat is natuurlijk ook besluitpunt 7. Dat staat nu als 7^e besluitpunt genoemd, maar de raad gaat uiteindelijk echt over het omgevingsprogramma dat dit allemaal zal vaststellen.

Zoetermeer Vooruit gaf nog aan dat groen-blauw in uw ogen net iets te weinig genoemd is, maar dat u dat heel belangrijk vindt. Dat vinden wij ook heel belangrijk. Als dat hier niet genoeg staat, dan benadruk ik hier nogmaals dat wij als college groen-blauw superbelangrijk vinden voor de leefbaarheid van de Entree.

En u vroeg 'houd ons tussentijds op de hoogte'. Dat gaan we zeker doen. We hebben de normale voortgangsrapportages. We zullen ook op zaken waar wat te melden is in een memo terugkomen. Voelt u zich vooral ook uitgenodigd om om updates te vragen als u dan nog niet genoeg informatie denkt te hebben. Daar komen wij samen wel uit.

Mijnheer Ekkelenkamp.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, de wethouder zegt – even vrij vertaald – 'je mag altijd vragen om een update', of zo. Maar waarom kan de wethouder niet bijvoorbeeld een terugkoppeling geven voordat we die themabijeenkomst krijgen? Het lijkt me dat er zoveel gebeurt en dat het helemaal niet zo ingewikkeld hoeft te zijn. Dat kan gewoon mondeling zijn in een commissie of eventueel met een memo.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Maar voorzitter, als ik de indruk heb gewekt dat ik het wilde afschuiven, integendeel. Dus ik zeg: en de voortgangsrapportages, en memo's als we wat te melden hebben en ik kom sowieso naar u toe. Als u dan nog het idee heeft 'ik wil nog wat extra's vragen', daar was die uitnodiging voor bedoeld. Dus ik raak niet uitgepraat over de Entree, dat komt echt helemaal goed.

Voorzitter, New York, Chicago, Utrecht en Zoetermeer. Mijnheer Ekkelenkamp vroeg 'kunnen we die in één rijtje noemen?' Dat kan. Ik heb net even heel snel zitten kijken. New York is in de jaren zeventig begonnen met een grootscheepse stadsvernieuwing, Chicago in de jaren zestig tot en met negentig en Utrecht al in de jaren negentig. Dat betekent dat, hoewel het al als lang voelt, wij nog maar net begonnen zijn met een vernieuwing die haar allure misschien nog niet kent. Utrecht voegde singels toe, New York de hoogbouw en wij de Entree. Dat lijkt mij heerlijk om zo de geschiedenisboeken in te gaan samen met u. U doet dat onder andere door een motie Groen met allure in te dienen. Ook die sluit ontzettend aan bij wat het college ook voor ogen heeft. Dus ook daar 'oordeel raad'.

En u werd geïnterrupteerd door de heer Van den Boomgaard die het mijns inziens niet helemaal bij het juiste eind had, want als ik kijk op de website van milieufederatie.nl, scoren wij helemaal niet zo slecht op het gebied van groen in de stad. Sterker nog, wij staan in de top 10 van Zuid-Hollandse gemeenten met relatief het meeste groen, namelijk 19,4%. En dat voor een gemeente die voornamelijk bestaat uit een stad en niet al die weidse dorpen kent, zoals Wassenaar of Zoeterwoude, of noem het allemaal maar op.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Fijn dat ik geciteerd word. Ik heb duidelijk aangegeven dat Zuid-Holland de laagste aantallen vierkante meters groen heeft van heel Nederland, en dat Zoetermeer daar dus onderdeel van is en dus met hetzelfde te kampen heeft. Als u nu diezelfde cijfers erbij pakt en dan kijkt naar de rest van de provincies in Nederland, schrikt u misschien. Ik hoop niet dat u van uw stoel valt, ik hoop dat die ook leuning heeft. We hebben gewoon de minste vierkante meters groen van Nederland in Zuid-Holland, dus ook in Zoetermeer.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nee voorzitter. Dat Zuid-Holland de minste groene vierkante meters van Nederland heeft, herken ik. Ik kom uit Limburg, vlak bij het bos. Toen mij werd verteld dat ik midden in het Groene Hart woonde, dacht ik ook 'waar heb je het over?' Maar binnen die versteende omgeving van Zuid-Holland doen wij het dus erg goed, staan we in de top 10 met 19,4% groen. En Zoetermeer verhuizen uit Zuid-Holland, dat gaat me niet lukken. Dus het enige wat ik kan doen, is het groen dat we hebben koesteren, maar volgens mij zijn we daar in ieder geval over eens en vinden wij elkaar.

En mijnheer Ekkelenkamp vroeg ook nog naar een korte reflectie op wat dan belangrijk is op het gebied van verkeer. Goede doorstroming van het verkeer in en uit Zoetermeer, bereikbaarheid voor de bewoners en de gebruikers. En voor alle gebruikers een duurzame mobiliteitsstrategie. Dat is ook waar we mee bezig zijn, waar we onderzoeken naar doen. Daar zijn die getallen weer voor nodig.

Dan voorzitter, mijnheer Van der Snoek, die Davina Michelle quote. Het duurt lang, thuis zeggen wij dan altijd 'twee woorden, negen letters', begin op eigen positie. En diezelfde suggestie deed mijnheer Van der Vlies ook, geef nou het goede voorbeeld op je eigen positie. En ook die handschoenen neem ik heel graag op, maar dan hebben we met elkaar dat omgevingsplan nodig op basis waarvan je aan de slag gaat. Dus ik hoop dat we hiermee vanavond de eerste aanzet doen en dan pakken wij die handschoenen wel weer op, als college, om de rest van alle ontwikkelaars te laten zien hoe je wel snel meters kunt maken als je dat wilt.

Dan, voorzitter, kom ik weer bij de heer Van den Boomgaard die de analogie maakte met de kip. Ik zou graag Zwarte Riek willen citeren die zei 'm'n wiegie was een stijfselkissie'. Mijn kinderen hadden al een kinderkamer van ongeveer 9 m². Mijn studentenkamer was een stuk kleiner en 85 tot 90 m² is echt niet

klein te noemen. Helemaal niet als het gemiddeld is.

De voorzitter: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer Van den Boomgaard (FVD): Ja dank u, voorzitter. Dat is wederom appels met peren vergelijken. A. we zijn geen universiteitsstad, dus we hebben ook geen studentenkamers hier. Wel belangrijk is dat wij woningen bouwen waar niet alleen nu vraag naar is, maar ook op de middellange en lange termijn en dan zijn levensloopbestendige woningen gewoon een gigantisch goede uitkomst. Daarin kan iemand dus starten, kan iemand samenwonen en wellicht kan iemand daar ook nog, als het zo mag zijn, een kindje krijgen. Dan is er niet meteen die druk van verhuizen waar ook die kosten van verhuizen nog bij komen. Dat ten eerste.

En ten tweede kunnen we met de vierkante meters die we dus minder aan kantoren geven, dat gaf u net zelf aan, meer woningen bouwen. Dat geeft dus weer meer druk op de faciliteiten waarin wij als gemeente moeten voorzien. Dus meer parkeerplaatsen, meer verkeersbewegingen en er is dus minder ruimte voor groen. Er is minder ruimte voor blauw. Ik hoor net dat u dat juist zo hoog heeft zitten. Als u dan toch de kans heeft, laat het dan zo gebeuren.

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, stel je voor dat we allemaal woningen bouwen precies op het gemiddelde van 87 m². Dan hebben wij het over ruime appartementen met drie slaapkamers, een woonkamer en keuken. Volgens mij kun je daar als starter terecht, als senior, als een gezinshuishouden, als twee-gezinshuishouden. Je kunt daar nog een kind in grootbrengen en ik ken ook legio mensen die daar zelfs twee kinderen in grootbrengen. Al moet ik dan zeggen 'dat vind ik een beetje krap worden'. Stel je voor dat we een aantal woningen bouwen voor de starters of de studenten die wij hier al wel degelijk hebben, die niet terechtkunnen in Leiden, in Rotterdam, in Delft, die allemaal noodgedwongen nog steeds bij hun ouders wonen die denken 'ik wil mijn babykamer dolgraag verruilen voor een klein studiootje van 40 m²'. Stel je voor dat we die gaan bouwen, dan bouwen we met hetzelfde gemiddelde voor iedere 40 m² ook een woning van 120 m² en volgens mij hebben we dan zelfs ook een heel mooie mix. Dus voorzitter, dit amendement van FVD kan niet op mijn steun rekenen.

De voorzitter: Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer Van den Boomgaard (FVD): Ja, dank u voorzitter. Ik ben ook een voorstander van die mix. Dat is juist het mooie. Ik ben alleen tegenstander van die inkrimping van 15 m² die er dan gemiddeld per woning afgaat. Dat is behoorlijk wat. Dat is ook exact waarom ons amendement is ingediend, om dat te voorkomen, wat inderdaad die druk ook laat afnemen. Dus dat ter overweging. Dan vraag ik aan de wethouder: raadt u het nog steeds af, of is het oordeel raad?

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, wat mij betreft, raad ik het nog steeds af, want die 15 m² omlaag betekent dat wij huizen bouwen die betaalbaarder en bereikbaarder zijn voor een grote groep en die ook voor degenen die ze moeten bouwen beter betaalbaar zijn om ze te kunnen realiseren.

De voorzitter: Ik zag nog een interruptie van de heer Van der Snoek. Gaat uw gang.

De heer Van der Snoek (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik hoorde net over studiootjes van 40 m² en we hadden het net over kinderen krijgen daar. Is de wethouder het met mij eens dat het ook lukt om kinderen te maken in een studiootje van 40 m²?

De voorzitter: Wethouder Iedema.

Wethouder Iedema: Voorzitter, ik heb altijd geleerd dat de oppervlakte van het huis niet zoveel uitmaakt, maar vooral hoe dichtbij elkaar je in het huisje beweegt.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is een mooie les voor de late avond. Ik kijk even rond.

Wethouder Iedema: Dat was het wat mij betreft, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn wethouder Iedema. Dat betekent dat we aan het einde gekomen zijn van de eerste termijn. Ja, ja, rustig. U zit aan de andere kant, wethouder Van der Meer dus hier gaat de voorzitter over. We gaan schorsen en om 22.55 uur gaan we door. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en er is een ordevoorstel aangekondigd, maar het is inmiddels 23.00 uur en ik vraag of u akkoord gaat met het feit dat we de vergadering voortzetten. Als dat zo is en daar zijn geen bezwaren tegen, doen we dat en dan zie ik een ordevoorstel van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u voorzitter, mijn fractie heeft even vergadering nodig gehad om te bedenken wat we met de antwoorden van het college gaan doen en mijn fractievoorzitter heeft nog heel even tijd nodig om een tweede termijn te schrijven. Dus wij willen verzoeken om tot 23.05 uur nog even te schorsen.

De **voorzitter**: Dat is een ordevoorstel en dat kan ik alleen maar in behandeling nemen. Ik stel voor dat we nog even schorsen en dan krijgt u wat mij betreft tot 23.05 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik ga in ieder geval wat mij betreft over naar de tweede termijn van de gemeenteraad, want dat is waar we nu zijn. ik geef mevrouw Kraneveldt het woord, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Twee jaar geleden heeft de PvdA tegen een wijzigingsbevoegdheid voor het college gestemd om zonder tussenkomst van de raad te beslissen om maximaal 1200 woningen bij te bouwen. We waren niet per definitie tegen die 1200, als die goed zouden worden onderbouwd, maar we vonden dat zo'n majeur besluit langs de raad zou moeten omdat het toen ging om maar liefst 23% woningen erbij. Nu praten we over 1550 woningen erbij maximaal, dat is een toename van 27%. Daar zijn, volkomen terecht, zorgen over, hoe dat gaat passen. Die zorgen hebben niet alleen wij, maar vele inwoners van onze stad. Het zijn serieuze zorgen die voortkomen uit oprechte betrokkenheid en bezorgdheid. Niemand twijfelt aan de goede intenties van het college. Wel is er twijfel of het allemaal wel zo gaat passen. Ik vind het jammer dat deze zorgen geframed worden alsof ze zouden voortkomen uit wantrouwen. Met zulke kwalificaties ben je niet bezig een hand uit te steken. Dat betreuren wij echt. Wij proberen met een amendement onze zorgen te verwoorden, niet door het dicht te regelen, maar juist ruimte te geven, maar wel te benadrukken dat we deze punten van wezenlijk belang vinden. We proberen daarmee aan de zorgen tegemoet te komen die bij vele partijen leven. Gelukkig ziet de wethouder ons amendement als steuntje in de rug. Ik hoop dat de raad dat uiteindelijk ook zo ziet.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, dan naar mijnheer Velner, tweede termijn.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. We zijn blij met de reactie van de wethouder op onze twee vragen over het gebruiken van de ervaring van de seniorenmakelaar en dat we op korte termijn verdere informatie krijgen over de voortgang van Terra Nova. We willen onze steun uitspreken bij de strekking van het amendement van de PvdA om richting te geven...

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, misschien kunt u de microfoon iets dichterbij uw mond houden.

De heer **Velner** (SP): We willen onze steun uitspreken bij de strekking van het amendement van de PvdA als richtinggevend voor de invulling van de bouwopgave. Blij dat de wethouder uitgesproken heeft dat het kolder is dat er in de Entree enkel ruimte zou zijn voor kleine sociale huurwoningen. We zullen de wethouder dan ook blijven volgen op de vraag of sprake is van een gezonde mix van sociale huur, middenhuur en bereikbare koop binnen de Entree. Daarnaast zijn we positief over de moties van GroenLinks en D66 en deze zullen we dan ook steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom, tweede termijn. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, we hebben vandaag voor de tweede keer deze week een debat over de Entree. Volgens mij terecht, want het is een groot en belangrijk onderwerp en we hebben vanavond en ook vorige week veel partijen gehoord die zorgen hebben geuit over de Entree. Niet omdat ze het project niet willen, maar omdat er nog allerlei vragen liggen rondom verkeer, parkeren, luchtkwaliteit waar niemand in deze raad op dit moment duidelijkheid over heeft. En een aantal fracties, waaronder die van mij, heeft gepoogd met constructieve voorstellen, amendementen en moties, hieraan tegemoet te komen. We krijgen te horen dat er oprecht wordt meegedacht, maar tegelijkertijd ervaren we dat niet op die manier. Er wordt de hele tijd gereageerd op een passieve manier 'dit vinden we niets'. Er wordt niet meegedacht in 'wat kan dan wel?' Dat vinden we jammer.

Met betrekking tot ons amendement om het minimumaantal woningen te verlagen naar 5700 geeft de wethouder aan dat zijn bezwaar hierop is dat dit in de weg zou staan van toekomstige onderzoeken. Ik vraag me af hoe de wethouder dat ziet aangezien we in het verleden met een bandbreedte van 1200 rekening hielden. Nu zou er dan met een bandbreedte van vergelijkbare omvang wel een issue zijn. Waar zit nu daadwerkelijk het pijnpunt in dit amendement?

Voorzitter, rond circulair bouwen kregen we een lichte toezegging en ik wil graag vragen of de wethouder die nog een keer wil herhalen. Dan zullen wij erover nadenken deze in te trekken.

En tot slot voorzitter, ik hoop oprecht dat we samen op een constructieve manier verder kunnen werken aan het project Entree. Het is voor ons allemaal een belangrijke ontwikkeling in de stad en alleen als we daar constructief en kritisch met elkaar naar kijken, kunnen we zorgen dat dit gebied tot een succes wordt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mevrouw Bink, tweede termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, we blijven het een mooi plan vinden. Natuurlijk zien we ook heel veel hindernissen en hopen we dat die op een of andere manier goed opgelost worden. We zijn tevreden over de beantwoording van onze opmerking over de terugkoppeling. We hopen ook dat wethouder ledema zich daar ook heel erg consequent aan zal houden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u. Dan mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen die wij hadden en ook voor de appreciatie van de motie die wij hebben ingediend.

Rest ons nog even een opmerking te maken over de verkeersveiligheid en over de vervoersbewegingen die toenemen. Om met het laatste te beginnen, met zoveel extra woningen krijg je natuurlijk ook een toename van het aantal vervoersbewegingen dus meer luchtvervuiling, meer geluidsoverlast. Ik zou graag willen dat de wethouder daar straks tijdig op anticipeert omdat we anders misschien straks weer worden tegengehouden door de MER en weer opnieuw moeten beginnen. Dus dat is, denk ik, een belangrijk punt. Misschien kan hij daar nog wat over zeggen.

Dan de verkeersveiligheid. Met die vervoersbewegingen neemt natuurlijk de verkeersdruk toe. De vraag is hoe we dat allemaal moeten oplossen, bijvoorbeeld met het oversteken van de doorgaande wegen, bijvoorbeeld voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Dat is ook een punt waar ik nog graag wat meer over wil weten van de wethouder. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bouwen, voorzitter, dat is wat de meerderheid van deze raad wil. Laten we hopen dat we snel hijskranen in de Entree zien. Dat geeft mij, de inwoners van Zoetermeer en de woningzoekenden comfort. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter. Fijn dat de wethouder de handschoen opneemt om het goede voorbeeld te geven waar het gaat om het bouwen op eigen grond. We hebben intussen ook nagedacht en gesproken over de amendementen en moties. Zó! Zoetermeer gaat graag mee met amendementen of moties die plannen beter maken en doelstellingen scherper formuleren, zodat de raad op die manier schriftelijk iets meegeeft. Bij de huidige amendementen en moties is dat onvoldoende het geval volgens onze fractie, ondanks de soms goede pogingen. We vertrouwen het college dat de zorgen serieus worden genomen en zullen dat bij de concretisering van de plannen scherp in de gaten houden. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Dank u voorzitter, zoals in de eerste termijn aangegeven, hebben wij ook nog steeds vraagtekens en vragen we ons nog bij zaken af 'hoe zal dat allemaal straks gaan?' Maar nogmaals, we gaan straks die verdere uitwerking zien en die gaan we met elkaar bespreken. De amendementen die voorliggen voegen voor ons niets toe. Die zullen onze zorgen niet wegnemen want die maken niet dat het daadwerkelijk anders wordt dan wat het college momenteel al aan het doen is. Deze zullen we dan ook niet steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. De wethouder heeft bij ons ook niet alle zorgen weg kunnen nemen, maar desondanks gaan we dit raadsvoorstel wel steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. We hebben net onze eerste termijn gehad en daarin hebben we iets aangegeven over kleine woningen. Kleine woningen zullen nooit een grote woning worden. Als we Zoetermeer in Cijfers bekijken, is de vraag naar starterswoningen voor eenpersoonshuishoudens afgenomen. Drastisch. En de vraag naar sociale huur voor vijf personen en meer is drastisch toegenomen. Nog een keer: kleine woningen zullen nooit een grote woning worden en hier maken we ons zorgen om. Als dit de tendens is, dat wij dus terwijl er vraag is naar meerpersoonshuishoudens alleen maar kleiner gaan bouwen, bouwen we dan voor onze woningzoekenden? Dat antwoord heb ik nog niet. Ik raad alle raadsleden aan even goed naar Zoetermeer in Cijfers te kijken. 5-pluswoningen, daar is vraag naar, daar zit groei in. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. In het amendement van FVD wordt aangegeven dat ze besispunt 1.b wil schrappen en 1.a gewoon laten zoals dat nu is. Dus de aantallen blijven zoals voorgesteld wordt. Dus ik vraag me af hoe FVD het dan voor zich ziet: wil ze nog hoger bouwen, of wil ze het gebied nog dichter bebouwen? Als we alleen 1.b schrappen en de aantallen gelijk houden, zullen we daar toch aanpassingen moeten doen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dat is een goede vraag, dus ik hoor ook zeker graag wat de wethouder als oplossing ziet. Wij zijn niet per definitie voor hogere bouw en als hierdoor dus minder gebouwd kan worden, maar het leefgenot van onze inwoners wel is gegarandeerd en we ook bouwen voor de mensen die dus echt woningen zoeken voor hun gezinnen, heeft dat voor FVD echt de voorkeur als we dat kunnen leveren.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank aan het college voor de antwoorden en appreciatie op de ingediende voorstellen en dank aan de overige raadsleden voor het debat en de toch breed uitgesproken steun voor de stap voorwaarts in dit broodnodige woningbouwproject. We vinden in de voorliggende amendementen en moties onvoldoende reden waarom de zorgen voor bepaalde partijen zullen worden weggenomen, we zullen die dus niet steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer De Vogel. Gaat uw gang.

De heer **De Vogel** (PVV): Dank u wel voorzitter. We hebben het eigenlijk al gezegd. We zijn erg positief over alles en we wensen het college heel veel succes, en een snelle aanpak. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel dan ga ik over naar de tweede termijn van het college, wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dank. De eerste vraag aan mij werd gesteld door de heer Boerboom van GroenLinks. Waar zit nou het echte pijnpunt bij het amendement? Dat zit hem toch ook wel in de vraag die u aan mij stelt 'kom dan met reële scenario's'. Ik heb daar net uitgebreid bij stilgestaan. Ik

denk dat 6250 een reëel scenario is en dat we daar dus ook mee moeten gaan werken om onszelf niet in de voet te schieten. Ik zou mezelf herhalen.

De toezegging op de motie waar ik de handreiking voor deed en waarvan u vroeg 'kunt u dat nog een keer zeggen?' kwam er eigenlijk op neer dat als het convenant dadelijk duidelijk is en duidelijk is wat de effecten daarvan zijn, het college met alle liefde daar even op wil reflecteren 'wat betekent dat nou voor de Entree?' Dan heeft u ook iets waar u concreet over met elkaar van gedachten kunt wisselen, waar wij ongetwijfeld een voorstel voor zullen doen of wat u zou willen aanscherpen of een opdracht toe willen geven, maar laten we dan dat convenant en de effecten daarvan even afwachten. Dat is de toezegging die ik zou willen doen als de raad daarop zit te wachten.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Met die toezegging, als die genoteerd staat, willen wij de motie intrekken.

De **voorzitter**: Dank. Wethouder Iedema, gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, mijnheer Ekkelenkamp zegt 'ik hoop dat we anticiperen op alle extra woningen, et cetera'. Dat gaan we ook zeker doen. We waren bezig met een doorstart nadat we vorig jaar tot de conclusie kwamen 'de programmering is niet meer van deze tijd in de Entree'. Daarom nu de herprogrammering. Die gaan we dus ook verwerken in de kwaliteit en de leefbaarheidsonderzoeken, in het verkeersonderzoek en dan komen we met een omgevingsprogramma bij u terug. En dan is ook pas het moment dat je echt dingen met elkaar gaat besluiten en vastleggen. Dus daar neem ik dat zeker in mee. Dan gaan we er ook op anticiperen. En dan maken we dat dus niet alleen onderdeel van het verkeersonderzoek, maar ook bijvoorbeeld van het structuurontwerp, et cetera. Daar komen wij ook nog over met elkaar te spreken.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat betekent dus ook de verkeersveiligheid, die wordt daar ook in meegenomen.

Wethouder **Iedema**: Ja.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja. Voorzitter excuus, ik zat in mezelf te mompelen en de microfoon stond nog open.

FVD, mijnheer Van den Boomgaard, gaf nog even aan 'er is met name een zoektocht gaande naar 5-pluswoningen'. Ik denk dat dat zo is. Ik denk dat er op dit moment gezocht wordt naar allerlei woningen, maar dat betekent niet dat je ze nu allemaal zou moeten bouwen omdat een hoop woningen in deze stad ook bezet worden door mensen die niet in de meest ideale woningsetting zitten. De empty nesters, de starters die nog thuis wonen, et cetera. Dus met het toevoegen van woningen die we in Zoetermeer nog niet hebben, het vullen van de gaten in het woonpad, kunnen we uiteindelijk de schuifruimte creëren, waardoor veel meer mensen op hun plek terechtkomen. Niet alleen in de nieuwe huizen, maar ook in de achtergelaten, oude huizen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. Ik begrijp wat de wethouder zegt, dus ik wil daar ook wel enigszins begrip voor tonen, om het zo maar te zeggen. Alleen moeten we ook verder kijken dan het nu, want ook die starters worden een gezin. Dus als we nu bouwen, is dat over dertig jaar nog steeds een gebouw hier. Daar gaat het om. Is het dan nog steeds levensvatbaar? Daarom willen we dus die levensloopbestendige bouw, zodat we daarin mee kunnen gaan.

Eventjes terugkomend op wat mijnheer Van Rumpt net zei, die aantallen zijn een bandbreedte. U geeft uzelf gewoon ruimte om daarin te verschillen met wat er mogelijk is. Ik denk dat het heel goed mogelijk is om dus voor de toekomst te bouwen binnen die bandbreedte.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat laatste denk ik ook, daar ben ik het mee eens.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we hiermee tot een afronding komen van de tweede termijn van het college en we daarmee dus ook volgens mij komen bij het sluiten van de beraadslagingen. Ik heb in ieder geval één toezegging opgeschreven en daarom is de motie ingetrokken over het verduidelijken van het convenant. Misschien kan de wethouder nog even niet alleen reflecteren op de Entree, maar ook op de termijn die hij in zijn hoofd heeft daarvoor?

Wethouder **Iedema**: Dat is lastig, want ik heb gezegd 'zodra het convenant er is', maar dat convenant ligt niet in mijn handen, dus ik weet het niet. Laten we... Ik moet niet meteen 'einde jaar' zeggen, want dan... 5 januari a.s. En als het er eerder is, reageer ik gewoon binnen korte tijd na het convenant.

De **voorzitter**: We houden het eind van dit kalenderjaar aan, maar dat wordt dan 5 januari a.s. Daarmee komen we aan het eind, met deze toezegging. Dan stel ik voor dat we overgaan tot de stemmingen, als u daar tenminste allemaal toe bereid en gereed bent. Kan dat? Ja, dan gaan we over tot de stemmingen over dit raadsvoorstel. We beginnen met de amendementen die voorliggen. Wij beginnen met amendement 2407-A Herprogrammering Entree Kwantiteit én kwaliteit. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor is de fractie van de SP, GroenLinks, PvdA, D66, FVD, 12 stemmen voor, 25 tegen; verworpen. Amendement 2407-B Entree passend bij Zoetermeer 2040. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA, D66, 11 stemmen voor, 26 tegen; verworpen.

Amendement 2407-C (Her-)programmering Entree. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval. Mag ik de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor is FVD, 1 stem voor, 26 tegen; verworpen.

Dan komen we tot het raadsvoorstel. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb deze plek geambieerd, dat we iets goeds doen nu, voor de toekomst en voor onze kinderen en wat daarna komt. Ik zie bouw zeker als een van de belangrijkste zaken die we nu op orde moeten hebben. Ik ben bang dat we met deze verkleining van de bouw een heel grote misstap maken ten opzichte van waar nu echt vraag naar is en dat dat een foute stap is. Daarom zal onze fractie tegen het raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Ik zag de heer Van Proosdij, gaat uw gang. Ja, de heer Van Proosdij. Ja ja, ik had u echt het woord gegeven. Het is even wennen.

De heer **Van Proosdij** (CDA): Dank u wel voorzitter. Het CDA Zoetermeer wil natuurlijk ook een levendige, betaalbare wijk met hoogwaardige voorzieningen. Kwaliteit en leefbaarheid is daarvoor voor ons net zo belangrijk als het aantal woningen. Hoewel we twijfels hebben over de haalbaarheid binnen de huidige casus, vinden we de aanpassing daarvan nu nog te vroeg. Verder onderzoek naar haalbaarheid, mobiliteit, milieu en sociale impact is nodig. Via het omgevingsprogramma en de ontwikkelingsvisie hebben we nog voldoende bijsturingsmogelijkheden. We zullen daarom het voorstel steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er nog anderen voor een stemverklaring? Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. GroenLinks wil niets anders dan zo snel mogelijk zorgen dat we gaan bouwen in het Entreegebied, maar we hebben vanavond ook gehoord dat er verschillende fracties zijn, ook uit de coalitie, die zorgen hebben. We vinden het echt een gemiste kans dat we niet tot een amendement hebben kunnen komen met elkaar om het voorstel daarop aan te scherpen. Mede daarom, niet omdat we tegen de ontwikkeling van de Entree zijn, maar wel vanwege de vorm die het debat vandaag heeft genomen, zal mijn fractie tegen het raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. De amendementen die wij zelf en die wij mede hebben ingediend zijn niet aangenomen. Blijkbaar waren ze voor sommige partijen die ons meestal het verwijt maken dat we dingen willen dichtregelen, niet scherp genoeg en dat terwijl het in onze ogen juist voorstellen waren die van onze kant een welgemeend compromis boden tussen wat wij wenselijk vinden en wat we op dit moment haalbaar achten. Laten we het dan nu maar wel scherp maken. Wij zullen tegen het raadsvoorstel stemmen. We betreuren het dat we dat moeten doen en we doen het ook niet omdat we niet willen bouwen, dat moeten we juist wel doen maar omdat we ons onvoldoende gesteund weten in onze zorgen. Wij gaan de uitwerking en alle onderzoeken afwachten en hopen dat het college met iets goeds terugkomt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik eerst naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ook wij zullen tegen dit plan stemmen omdat wij het lastig vinden in de tijd van woningnood dat we ons met dit plan op een minimumaantal vastleggen en te weinig op het type woningen dat we in deze stad nodig hebben. We hebben hier het vermoeden dat er sprake kan zijn van een nieuwe invulling van de kavelpaspoorten uit het verleden.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Wij houden nog wat zorgen over. We hebben wel nog wat bijsturingsmogelijkheden in de komende periode, zoals net door het CDA werd gezegd. Dus we zullen dit keer voor het raadsvoorstel stemmen, maar we vinden het wel jammer dat er eigenlijk op de amendementen te weinig comfort is geboden.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of anderen nog een stemverklaring willen afleggen. Als dat niet het geval is, vraag ik nu de leden van de raad die voor dit raadsvoorstel zijn, hun hand op te steken.

Voor zijn Zoetermeer Vooruit, D66, VVD, CDA, LHN, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ en PVV. Het voorstel is met 27 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen.

Motie 2407-01 is ingetrokken op basis van de toezegging.

Dan hebben we nog motie 2407-02 Groen met allure. Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, omdat groen het gemiddelde aantal vierkante meters groen in Nederland boven de 220 ligt en Zoetermeer op 19,8 wat de wethouder net aangaf, is het goed om daar de aandacht op te vestigen, dat je trots kan zijn op het groen en dat het mooi is en dat het inderdaad allure heeft, dus wij zullen deze motie steunen.

De **voorzitter**: Nog andere stemverklaringen? Niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor deze motie zijn vragen hun hand op te steken?

Voor zijn de fractie van de SP, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, D66, CDA en FVD. 14 stemmen voor, 23 tegen; verworpen.

Daarmee zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 7.b.

c. Raadsvoorstel Edisonpark

De **voorzitter**: Ik heb het niet meteen gedaan, maar ik ga u nu toch wat voorleggen want we hebben nog een agendapunt staan. Mijn voorstel is om dat nu wel te doen, maar ik laat het aan u over want u gaat zelf over uw eigen orde. Mijn voorstel is om 7.c nu wel af te handelen. Tenzij daar bewaren tegen zijn. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, mijn fractie zou het op zich prima vinden om dit uit te stellen, maar we zijn wel benieuwd wat de impact is als we het zouden uitstellen.

De **voorzitter**: Daar kan ik geen antwoord op geven. De heer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Bij het vorige raadsvoorstel was er een ruime meerderheid binnen deze raad voor het bouwen en het voortvarend bouwen. Laten we dan vanavond ook voortvarend doorgaan en zorgen dat er gebouwd kan worden.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, we hebben in de commissie hier een goed debat over gehad. Een van de twee amendementen is daar uitvoerig besproken. Dus we kunnen het kort houden en ik zou de bouw niet het hele reces willen frustreren.

De **voorzitter**: Anderen nog? Het is een ordevoorstel, dus het is heel simpel. Ofwel we effectueren het ordevoorstel dat ik heb voorgesteld, of het wordt in stemming gebracht. U mag kiezen. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik zou toch graag wat van de wethouder horen want dat bepaalt of wij voor tegen zullen stemmen, over wat de impact is als we dit zouden uitstellen. Betekent dat inderdaad vertraging van de bouw? Want als dat het geval is, dan heeft mijn fractie ook behoefte om gewoon dit debat af te ronden vanavond.

De **voorzitter**: Dan ga ik wethouder Weerwag het woord geven.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Laat ik daar kort over zijn. Het heeft te maken met het vertrouwen in de ontwikkelcombinatie en de samenwerkingsovereenkomst waar jullie vanavond een besluit over nemen. Ik denk dat dat nog langer uitstellen niet goed is voor de relatie en daarmee ook niet voor de voortgang in de bouw.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, nog behoefte? Nee? Mag ik dan constateren dat iedereen akkoord gaat? Dan gaan we wat mij betreft nu inventariseren wie de sprekers zijn. Ik begin met mijnheer Van Steenis, mevrouw Bink, mijnheer Velner... Was ik te snel? Nee, ik heb niemand gehoord dus ik ga door. Mevrouw Bink, mijnheer Van Steenis, mijnheer Velner, mijnheer Aptroot, mijnheer Van der Snoek, mijnheer Van der Perk, mijnheer Van Rump, mijnheer Haak en mijnheer Van den Boomgaard. En mijnheer Ekkelenkamp nog aan het einde. Ik begin met mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voorzitter, bedankt. We zien een veelbelovend voorstel van het college om ruim 500 woningen te realiseren in een parkachtige omgeving. We zagen ook dat de discussie in de commissie vooral ging over het verkeer, de knip die nodig is om deze mooie wijk te realiseren en, vooral, wel of geen boog.

Voorzitter, mijn fractie GroenLinks is geen voorstander van die boog. Meer asfalt, minder bomen, maar vooral meer verkeersbewegingen vlak bij deze nieuwe woningen. De boog is ook niet nodig; hij geeft niet of nauwelijks minder reistijd. Dat de boog niet nodig is, sluit ook aan bij het standpunt van het college dat de extra investering en vooral de jaarlijkse extra kosten niet doelmatig vindt.

Het is jammer dat we nog steeds de visie Van Tuylpark niet hebben. Dat had voor de partijen die nu wel achter de boog staan wellicht net een ander licht op de verkeerssituatie geworpen. Wethouder, welke informatie kunt u hier nu met de raad over delen in relatie tot de verkeersbewegingen? Dank u voorzitter, tot zover de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis. Ik ga over naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Er ligt een mooi raadsvoorstel voor ons en dan denk je 'eitje'. Edisonpark, meer ruimte voor groen en minder voor verkeer. Binnen de fractie van Zoetermeer Vooruit is een flinke discussie ontstaan over de boog. Moet de boog er nu komen of niet? De één zegt 'we doen de boog niet, er is te veel onduidelijk over de ontwikkelingen in de buurt, omdat er mogelijk nog meer herontwikkelingen zullen volgen. En is je dat € 3,8 miljoen en € 100.000,00 per jaar waard?' De ander zegt 'de boog moet er komen gezien de ontwikkelingen die nog plaats gaan vinden. Regeren is vooruitkijken.' Helaas werkt bij Zoetermeer Vooruit de glazen bol ook nog niet en kunnen we alleen maar gissen naar de toekomst.

Larissa Nivillac heeft in de commissievergadering gevraagd 'wethouder, zeg nou toe dat u de boog meeneemt in een verder onderzoek'. De wethouder was hier niet toe te bewegen. Nu liggen er meerdere amendementen voor ons. Zoetermeer Vooruit is er gezamenlijk uitgekomen.

Het amendement van de VVD dienen we nu mede in. Het amendement van de ChristenUnie-SGP ook. Dit amendement is een mooie combinatie met het amendement van de VVD. Een zinvolle pilot legt precies bloot waar de fractie van Zoetermeer Vooruit tegen aanliep. Het heeft geen zin om onderzoek te doen als de mogelijke herontwikkelingen nog niet in beeld zijn.

We geven een winstwaarschuwing. We gaan veel bouwen, binnenstedelijk. Dat houdt in: meer woningen, meer inwoners. Het wordt voller in Zoetermeer. Zoetermeer Vooruit vindt dat groen en blauw heel

belangrijk zijn voor een leefbare stad. We kunnen niet voor elk bouwproject parkeerplaatsen en wegen blijven aanleggen. Laten we samen zorgen voor een leefbare stad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink voor uw eerste termijn. Mijnheer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Ik doe het even van deze plek. De SP blijft verheugd over het feit dat er nu eindelijk stappen worden gezet om te komen tot de invulling van het Edisonpark. In onze vorige bespreking hebben we al aangegeven dat we de sociale huur en de huurinvulling en de betaalbare koop aan de krappe kant vinden. Het blijft dan ook belangrijk om het totaalplaatje in onze stad in beeld te houden, zoals dat voortkomt uit de verschillende woningbouwplannen, om te kijken in hoeverre we van de regionale wens van 30% sociale woningbouw af zitten.

We blijven toch kritisch kijken naar de uitkomsten uit het nieuwe rapport rond de verkeersanalyse. In het rapport wordt aangegeven dat de grenswaarde voor overbelasting voor verschillende kruispunten op 85% ligt. Veel van die kruispunten zitten daar al op. Gaat de wethouder met dit punt nog of proactief aan de slag of neemt hij een tevreden houding aan en gaat hij achteraf wijzigingen aanbrengen, als de uitkomsten toch nog tegen blijken te vallen?

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik had een heel mooie spreektekst, maar ik zal het kort houden gezien het tijdstip. Schitterende wijk, een mooie aanwinst voor de stad. Dat heb ik eerder al gezegd. Over één klein puntje, het verkeer, maken wij ons zorgen. Daarom zullen wij een amendement indienen om de Edisonboog er niet uit te halen, maar terug in het voorstel te zetten.

We zijn blij met de steun van een aantal fracties, blij dat er voor het eerst meteen twee nieuwe collega's op staan. Dank u wel mijnheer Van Proosdij en mijnheer Nikerk. Ik wilde nog een leuke grap over de rode ridder maken, maar u bent inmiddels de paarse olifant geworden. Dus zo leuk is dat niet meer. Verder staan Zó! Zoetermeer ChristenUnie-SGP, PDvZ, PVV, Zoetermeer Vooruit, CDA en PvdA erop. Resumé: schitterende wijk, mooie woningen, mooie mix. Er staat een klein foutje in het voorstel en dat willen wij graag herstellen middels ons amendement. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aptroot. Dan de heer Van der Snoek. Oh, excuses. Ik ga te snel. Dat had ik niet gezien. Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Mijnheer Aptroot probeerde heel snel zijn tekst even hier af te raffelen. Maar wij zijn toch wel heel erg benieuwd waarom er nu zo ijzerenheidig wordt vastgehouden aan een boog, terwijl de cijfers anders uitwijzen en wij op een ravijn afgaan. Daar weet collega Duiven alles van, want die is er landelijk heel druk mee bezig om dat te proberen te voorkomen. Dus waarom nu besluiten deze boog aan te leggen en de extra kosten eenmalig en jaarlijks te nemen?

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik had deze vraag van een aantal partijen verwacht, niet van degene die mij zaterdag nog heeft gebeld om mede in te dienen met een heel kleine tekstuele aanpassing. Dus dit vind ik een heel vreemde vraag maar ik wil u graag uitleggen waarom. Wij willen de bogen nog niet uitsluiten, omdat wij nu onvoldoende de keuze kunnen maken of dit juiste oplossing is voor Zoetermeer, voor de inwoners van Seghwaert, voor de inwoners van Palenstein. Er is gewoon te veel onduidelijk in die wijken, wat we in de omgeving gaan doen, wat we in het Van Tuyllpark gaan doen. Daarom willen wij dat uitsluiten. Je kunt het alleen uitsluiten door het nu in de plannen te zetten. Als je het nu uit de plannen haalt, ik citeer de wethouder, 'is de weg weg' en dan kan die er ook niet meer komen. Dus doordat er nu in te zetten, hebben we vier jaar de tijd om een weloverwogen beslissing te nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank u voorzitter. Die twee woorden die ik heb gesuggereerd om uit dit amendement te halen, maken net de 'ja, maar', of 'ja, mits', of 'ja tenzij', want wij denken dat het voorstel nu goed is, zoals het nu is. Tenzij je over twee, drie jaar bij een nieuw verkeersonderzoek... Vandaar dat we het amendement van de ChristenUnie-SGP zullen steunen om dan het onderzoek te doen. Als het dan toch blijkt nodig te zijn, besluiten we in deze raad vanzelf wel of die boog nodig is. Daarom de uitleg van dat kleine verschil en volgens mij weet mijnheer Aptroot dat heel goed.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, het amendement is hetzelfde. We laten hem nu erin zitten, dan kan die er later uit. Het enige wat u wilde, was het beslismoment er sowieso in hebben. Wij hebben gezegd 'op het moment dat de verkeerssituatie dusdanig aanleiding daartoe geeft, gaan we pas een nieuw beslismoment toevoegen'.

De **voorzitter**: Nog heel kort, mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voorzitter, het is interessant nu om even te kijken naar het vertrouwen in het college. Wij hebben vertrouwen in het college, dus haal die boog eruit op basis van de nu beschikbare gegevens. En als dat over drie, vier jaar anders blijkt te zijn, dan kunnen we die boog... We besluiten als raad tenslotte zelf over dat soort dingen en dan zetten we hem er zo weer in. Dus dan wil ik wel heel graag weten hoe de heer Aptroot richting het college kijkt.

De **voorzitter**: Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, dit heeft niets met vertrouwen te maken. Dit heeft te maken met het feit dat op het moment dat die boog uit deze plannen is, die niet meer terug in de plannen kan omdat er dan woningen in de weg staan. Omdat je nu alles een klein stukje opschuift, de waterkering moet opschuiven en dat kan niet op het moment dat je daar niet initieel rekening mee houdt bij de plannen. Dus uw voorstel, hoe sympathiek ook, is technisch niet mogelijk.

Amendement nr. 2407-D Ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PDvZ, CDA, PVV, Zoetermeer Vooruit, PvdA
Edisonboog wel realiseren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024;

besluit het Raadsvoorstel 2024-044340 GEWIJZIGD Raadsvoorstel Edisonpark' als volgt te wijzigen:

- uit beslispunt 4 onderstaande te schrappen:
"De Edisonstraat verkeerskundig voor gemotoriseerd verkeer te "knippen" en waar nodig bovenplanse mitigerende voorzieningen te treffen bij de rotonde Van Aalstlaan, de Gaardedreef en kruispunten Franklinstraat/Oostweg, om mogelijke effecten aldaar te minimaliseren."
- aan beslispunt 2 een sublid toe te voegen met de tekst:
"Afwijkend van het 'addendum bij het DOSP (Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan) d.d. oktober 2022' als uitgangspunt te hanteren om de 'Edisonboog' wél te realiseren, waarbij voorafgaand aan de daadwerkelijke realisatie van de Edisonboog indien nodig nogmaals een afweging wordt gemaakt over de wenselijkheid hiervan met inachtneming van de dan geldende situatie, en los van het wel of niet realiseren van de Edisonboog waar nodig bovenplanse mitigerende voorzieningen te treffen bij de rotonde Van Aalstlaan, de Gaardedreef en kruispunten Franklinstraat/Oostweg, om mogelijke effecten aldaar te minimaliseren.'"

De **voorzitter**: Ik constateer dat volgens mij in ieder geval hier voldoende over is gewisseld. We willen niet in herhaling vallen, dus als er verder geen vragen zijn, dank ik mijnheer Aptroot voor zijn eerste termijn en ga ik nu wel over naar de heer Van der Snoek. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja dank u wel, voorzitter. Van 156 volkstuinen naar 540 woningen. In 2004 deelde de gemeente mede dat het huurcontract van de volkstuinen niet verlengd zou worden. Het heeft vervolgens tien jaar geduurd voordat het complex ontruimd kon worden. En nu, tien jaar later, is het eindelijk zover, er kunnen woningen worden gebouwd. Een compliment aan het huidige college en wethouders dat het nu toch gelukt is om een raadsvoorstel Woningbouw Edisonpark na twintig jaar bij de raad te brengen.

Bouwen, voorzitter, in een autoluw gebied waardoor de doorgaande verkeersroute komt te vervallen. Na het lezen van de verkeersanalyse blijft de twijfel binnen mijn fractie over de Edisonboog. We hebben gediscussieerd over de voors en tegens van het boogamendement. Alles overwegend... Even kijken, daarnaast tonen de verkeerskundige berekeningen aan dat er voor nu niet zoveel voordeel is te halen door het aanleggen van de boog. Maar inderdaad, wat mijnheer Aptroot net zei, als de weg weg is, is

die weg.

Alles overwegend is er voor nu niet zoveel tegen het amendement. We kunnen immers later beslissen en bekijken of de boog er dan wel of niet moet komen. Wij steunen het amendement en het raadsvoorstel. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Snoek voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar mijnheer Van der Perk.

De heer Van der Perk (Zó! Zoetermeer): Dank voorzitter. Zó! Zoetermeer is blij dat er 540 woningen worden toegevoegd. Dit zorgt voor een gezonde mix van sociale, midden- en dure woningen. Daarnaast biedt het project kansen voor duurzaamheid en innovatieve woonoplossingen, zoals energiezuinige woningen en groene ruimten. Ons doel is niet alleen stenen bouwen, maar ook genoeg groen en water toevoegen.

Tijdens twee commissievergaderingen hebben we uitgebreid gesproken over het Edisonpark, vooral omdat er geen goed alternatief is voor de knip in de Edisonstraat. In 2021 sprak de raad de ambitie uit om de Edisonstraat te verleggen naar de noordoosthoek. Zó! Zoetermeer was onaangenaam verrast dat de Edisonboog uit het raadsvoorstel verdwenen was. Dit zorgt voor lange wachttijden, omrijden, meer geluidsoverlast, slechtere luchtkwaliteit en dat verslechtert de leefbaarheid. Daarom ondersteunen wij de amendementen van de VVD en ChristenUnie-SGP. Zó! Zoetermeer is trots op de goede bereikbaarheid. Dit willen we zo houden. We willen dat bij elk plan goed naar de doorstroming van het verkeer wordt gekeken. Waar nodig, moet deze verbeterd worden.

Kortom, de leefbaarheid van onze stad moet altijd vooropstaan. Wij willen een stad waar mensen zich thuis voelen, zich makkelijk kunnen verplaatsen en kunnen genieten van een gezonde, groene omgeving. Door deze balans te bewaren kunnen we de leefbaarheid van Zoetermeer waarborgen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Perk, dan ga ik over naar mijnheer Van Rumpft.

De heer Van Rumpft (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Onze fractie is zeer enthousiast over het voorliggende woningbouwprogramma Edisonpark. Op het voormalige Kwadrant B&F gaan we 540 woningen bouwen die onze stad goed kan gebruiken. Het nieuwe groenstedelijke woonmilieu zoals beschreven staat in het beeldkwaliteitsplan, ziet er veelbelovend uit.

Het enige waar onze fractie zich zorgen over maakt, is de verkeerssituatie. Het is in de twee commissiebehandelingen al uitgebreid besproken en we zullen het amendement van de VVD dan ook mee indienen. Net voor de daadwerkelijke realisatie van de Edisonboog kunnen we dan alsnog besluiten dat de boog niet nodig is. Op dat moment kunnen we een betere afweging maken, aangezien we dan een beter beeld hebben van wat er gebeurt in de omgeving van het gebied, zoals bijvoorbeeld het Van Tuylpark. En mogelijk dat ontsluiting via de Heemlaan, zoals wij die gesuggereerd hebben tijdens de commissiebehandeling, een optie is.

Voordat we het daadwerkelijk besluit over de Edisonboog nemen, is het ook verstandig om een pilot te doen met het knippen van de Edisonstraat. Nu stelt het college in de toelichting op het raadsvoorstel voor om in oktober van dit jaar en dergelijke pilot uit te voeren. Op dit moment een pilot uitvoeren, lijkt onze fractie zinloos en weggegooid geld. Hierom dienen wij, samen met de VVD, Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit, CDA, PDvZ, GroenLinks en LHN een amendement in om een zinvolle pilot uit te voeren. Deze pilot dient kort voor de benodigde voorbereiding en realisatie van de plannen uitgevoerd te worden. De uitkomsten van deze pilot kunnen dan meegenomen worden bij een mogelijke heroverweging van de Edisonboog. Dank u wel.

Amendement nr. 2407-E ingediend door ChristenUnie-SGP, VVD, Zó! Zoetermeer, CDA, PDvZ, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, LHN
Zinnige pilot

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 8 juli 2024;

besluit 'GEWIJZIGD Raadsvoorstel Edisonpark2024-044340' als volgt te wijzigen:

- beslispunt 9 toe te voegen met de tekst:
"Het college opdracht te geven, via een pilot, de effecten van het verkeerskundig knippen van de Edisonstraat te meten en de uitkomsten met de gemeenteraad te delen. Deze pilot kort voor de daadwerkelijke realisatie en benodigde voorbereiding uit te voeren, zodat de resultaten hiervan meegenomen kunnen worden bij een mogelijke heroverweging van de realisatie van de

Edisonboog."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Rumpt. Dan heb ik de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Over het Edisonpark is al heel veel gezegd en we gaan niet opnieuw die commissievergadering weer overdoen. De PDvZ steunt daarom ook dit raadsvoorstel met de aantekening dat wij het amendement van de VVD om de Edisonboog wel op te nemen in de plannen mede indienen en zo ook het amendement van de ChristenUnie-SGP om de effecten van de verkeerskundige knippen via een pilot te meten. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, we gaan bouwen. Eindelijk heb je dan als jong gezin een woning. Je gaat naar je werk, je doet boodschappen, je haalt je pakket op bij – ja, ja – de pakketkluis. En je haalt je kinderen op van de BSO. De dag zit er bijna op. Je rijdt naar huis met de kinderen, pakketten en de boodschappen om vervolgens thuis je auto te lossen, kinderen aan de thee te zetten, boodschappen in de koelkast te zetten en de pakketten komen later wel, want er moet gekookt worden. Anders ben je te laat voor de voetbaltraining van je kleine spruit. Voorzitter. Dit is het leven van menig werkende inwoner van onze mooie stad. Hard aan het werk om het gezin te voorzien en bij te dragen aan onze gemeente. Met de huidige hoge energiekosten, toegenomen zorgkosten en toegenomen woningkosten een zware dobber voor zowel vader als moeder.

Mobiliteit, voorzitter, is daarom ook een essentieel iets voor onze inwoners en is essentieel voor het leefgenot en de vrijheid die mensen hebben. Het hebben van een auto is geen luxe, maar is noodzakelijk. Maatregelen als het autoluw maken van wijken, het verminderen van het aantal parkeerplaatsen en andere acties die de mobiliteit en bereikbaarheid beperken, zijn daarom ongewenst. Stel je voor, die vrouw met twee, drie kinderen, boodschappen en de pakketten in de auto, als zij ver weg van de eigen woning moet parkeren, omdat we niet voorzien.

Voorzitter, de Gaardedreef is een belangrijke verkeersader door de wijk Seghwaert en zal dat moeten blijven. Tevens leiden de voorgenomen ingrepen hier tot langere aanrijtijden van onze hulpdiensten met alle desastreuze gevolgen van dien. FVD Zoetermeer pleit voor het behoud van de Edisonboog om de bereikbaarheid en de doorstroming te bevorderen. Om dit te bewerkstelligen, alsook het voorkomen van autoluwe maatregelen, zullen wij een amendement indienen. Dank u voorzitter.

Amendement nr. 2407-F

Amendement Edisonpark

"De raad van de gemeente Zoetermeer in vergadering bijeen op 8 juli 2024, gelezen het raadsvoorstel GEWIJZIGD Raadsvoorstel Edisonpark, 2024-044340;

besluit het voorgestelde raadsbesluit als volgt te wijzigen:

- beslispunt 2B te schrappen;
- uit beslispunt 4 onderstaande te schrappen:
"De Edisonstraat verkeerskundig voor gemotoriseerd verkeer te "knippen" en waar nodig bovenplanse mitigerende voorzieningen te treffen bij de rotonde Van Aalstlaan, de Gaardedreef en kruispunten Franklinstraat/Oostweg, om mogelijke effecten aldaar te minimaliseren.";
- aan beslispunt 2 een sublid toe te voegen met de tekst:
"Afwijkend van het 'addendum bij het DOSP (Definitief Ontwerp Stedenbouwkundig Plan) d.d. oktober 2022' als uitgangspunt te hanteren om de 'Edisonboog' wél te realiseren, en waar nodig bovenplanse mitigerende voorzieningen te treffen bij de rotonde Van Aalstlaan en kruispunten Franklinstraat/Oostweg, om mogelijke effecten aldaar te minimaliseren.'"

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn. Dan nog aan die kant mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Het is goed om te zien dat duurzaamheid een integraal onderdeel is van het plan voor Edisonpark, een nieuwe groenstructuur, waterlopen, aandacht voor ecologie en biodiversiteit. Allemaal goede zaken. Ruim 500 woningen erbij. Ook dat is een heel fijn vooruitzicht. Dat betekent echter ook meer verkeersdruk en dat is ook meteen het springende punt. Daarover werd uitgebreid gesproken tijdens commissiehandeling. De vraag die voorligt is of een investering van € 13 miljoen het waard is om verkeersdrukkende maatregelen te nemen. Op het eerste gezicht zou u

zeggen 'ja', maar uit de memo die het college stuurde over de tijdswinst die de Edisonboog oplevert, blijkt dat het slechts om 3 tot maximaal 51 seconden gaat. Buiten de spitsuren blijkt het zelfs nog minder, slechts maximaal 22 seconden tijdswinst. D66 vindt dat we verstandig en spaarzaam om moeten gaan met gemeenschapsgeld. Doelmatig besteden van het geld van onze inwoners betekent voor D66 geen € 13 miljoen voor een minuut minder in de auto. Het amendement van de VVD zullen we dan ook niet steunen. Wat D66 betreft besteden we dat geld op een andere manier die wel bijdraagt aan het woon- en leefgenot van onze inwoners. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan constateer ik dat er geen andere sprekers meer uit de gemeenteraad zijn. Als dat het geval is, komen we daarmee aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad. Dat is het geval. Ik geef het woord aan het college. Ik ga ervan uit dat wethouder Weerwag daar meteen het woord over kan voeren.

Wethouder Weerwag: Dank u voorzitter, en dank ook aan alle fracties voor uw bijdragen. Ik hoor van bijna iedereen terug dat u blij bent met dit heel mooie plan en dat is ook terecht, want het is ook echt een heel mooi plan. Mijn dank gaat dan ook uit, in het bijzonder, naar de partners van de gemeente van de ontwikkelcombinatie met wie wij dit samen doen. Het voelde echt als een mijlpaal toen we de samenwerkingsovereenkomst tekenden in april. De uitkomst van jaren overleg en onderhandeling. Een aantal van u heeft het al even aangestipt. Een uitkomst waar betrokken partijen zich in kunnen vinden, op zowel de inhoud als op het proces.

En nu ligt er een raadsbesluit voor. In de commissies is het vooral gegaan over de verkeersafwikkeling. Daar is wat het college betreft, genoeg over gezegd. De verkeersonderzoeken zijn helder. Ook helder is dat een meerderheid niet definitief afscheid wil nemen van die Edisonboog. Die oproep nemen we dan ook ter harte.

Waar ik vooral de aandacht op zou willen vestigen vanavond, is het feit dat u met het besluit dat voorligt ruimte creëert voor de realisatie van 540 woningen. 540 nieuwe woningen in een groenstedelijke omgeving. Een plek waar mensen graag willen wonen en een plek waar het ook daadwerkelijk prettig wonen zal zijn.

De voorzitter: Wethouder Weerwag, een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer Nikerk (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik hoorde de wethouder zeggen dat het aantal verkeersbewegingen helder is. Maar wethouder, u heeft nog vorige week woensdag een memo gestuurd dat er fouten staan in die verkeersbewegingen. Waarom zegt u dan nu dat het helder is?

De voorzitter: Wethouder Weerwag.

Wethouder Weerwag: Ja dank u wel voorzitter. Volgens mij is het verkeersonderzoek helder en is er een verduidelijking geweest op die verkeersonderzoeken.

De voorzitter: De heer Nikerk.

De heer Nikerk (PvdA): Ja dank u wel. Er staat in het memo dat er een verschil is van ruim 6000 bewegingen. Dat is nogal wat. Dat is op één item. Ik vraag me af of de rest van het geheel wel klopt. Snapt u dat?

De voorzitter: Wethouder Weerwag.

Wethouder Weerwag: U doelt erop dat er een verhelderende uitleg is gegeven op die verschillende bewegingen, maar we gaan nu heel erg de techniek in en het verkeersonderzoek is helder en geeft aan dat er geen boog nodig is.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder Weerwag.

Wethouder Weerwag: Voorzitter, ik zal nu verdergaan met het beantwoorden van de vragen en ik zal even reageren op de amendementen.

Het amendement van de VVD laat ik aan het oordeel van de raad.

Dat van de ChristenUnie-SGP is het amendement over het uitstellen van de pilot. Ook daarvan zeg ik 'het is helemaal prima om dat naar een relevant moment te trekken'. Ook dat laat ik bij de raad.

Van het amendement van FVD heb ik nog geen kennis genomen. Daar zal ik even in de tweede termijn

op terug moeten komen.

GroenLinks heeft een vraag gesteld met betrekking tot de informatie over het Van Tuylpark. Er wordt op dit moment nog steeds gewerkt aan die visie Van Tuylpark en op de verkeersbewegingen en wat er uit dat onderzoek komt, daar komen we echt in een later stadium vanuit het college op terug.

De voorzitter: Wethouder Weerwag, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ook even een vraag aan u. Het is de tweede keer binnen een maand tijd dat er niet in de eerste termijn een beoordeling komt over een motie of een amendement van FVD Zoetermeer. En als die beoordeling pas in de tweede termijn komt, kan ik dus geen aanpassingen doen waardoor ik bijvoorbeeld in overleg met mijn ambtsgenoten hier een meerderheid zou kunnen halen, bij wijze van spreken. Ik zeg niet dat het hier het geval is, maar ik vind het niet kunnen. Ik wil graag een beoordeling in de eerste termijn zodat ik in de tweede termijn bij wijze van spreken een toelichting kan geven op wat ik wijzig en nu is mij die kans wederom ontnomen. Ik wil even weten wat u daar als voorzitter van vindt.

De voorzitter: Als voorzitter vind ik dat het aan de wethouder is om daar zijn beoordeling op te geven, dus ik kijk naar de wethouder want ik weet niet of hij daar kennis van heeft kunnen nemen. Als hij daar nog geen kennis van heeft kunnen nemen, kan hij er ook geen oordeel over vellen. Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Voorzitter, dank u wel. Ik heb ondertussen wel eventjes van de interruptie gebruik gemaakt om te kijken naar het amendement. Het is zeker niet bedoeld om het proces te frustreren. Dat kunt u echt van mij aannemen. Maar goed, als ik even naar het amendement kijk, dan zeg ik eigenlijk dat ik denk dat het amendement van de VVD op dit moment voldoende comfort zou moeten geven voor de verkeersafwikkeling. Als de raad zegt 'we hebben toch nog niet voldoende comfort bij het verkeersonderzoek', waar we als college nog steeds achter staan, dan denk ik dat dat prima invult. Inhoudelijk wil ik dan echt nog eventjes bij u terugkomen in de tweede termijn.

De voorzitter: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Ook de wethouder bedankt, ik heb er wel respect voor. Ook dat er begrip voor is dat ik mijn wijzigingen dan zou moeten kunnen doorvoeren. Dus in het vervolg, als u het niet kunt beantwoorden, schorst u dan alstublieft.

Het enige verschil met de motie van de VVD is dat wij het autoluwe willen voorkomen, dus dat we de maatregelen met name op de Gaardedreef niet als gunstig zien. Zowel voor bewoners, als voor de inwoners van Zoetermeer omdat het een verkeersader is in Seghwaert, maar ook voor hulpdiensten die te hulp moeten kunnen schieten. Dat zal allemaal beperkingen opleveren. Dat is eigenlijk de essentie daarvan. Als u dit nu hoort, wat denkt u daarvan?

De voorzitter: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag:** Ja dank u wel voorzitter. Met die toelichting kan ik wel wat meer duiding geven. Het Actieplan Verkeersveiligheid voor woonstraten, om ze naar 30 km/uur te brengen, is niet zozeer iets dat volgt uit bijvoorbeeld de verkeersafwikkeling rond Edisonpark. Dat is iets dat we in de stad meer willen gaan doen. Daar heb ik me al in de commissie eerder over laten adviseren. Daarom kan ik u ook dat antwoord geven. Het niet terugbrengen van te veel verkeersbewegingen voor deze straat is ongewenst voor een woonwijk en onveilig zonder vrijliggende fietspaden. Welke maatregelen er komen, zal nog onderzocht moeten worden voordat we dat gaan uitvoeren natuurlijk, maar dat is wel het idee daarachter. Dus het zit met name in die locaties waar we geen vrijliggende fietspaden hebben.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verdergaat. O, ik zie nog een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp en dan mijnheer Van Steenis.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u, mijnheer de voorzitter. Nog even een vraag. U liet het oordeel raad bij het amendement Zinnvolle pilot. Maar even de volgorde. Als er, zoals collega Aptroot net zei, geen maatregelen worden genomen om initieel iets te doen voor die Edisonboog, kan dan deze pilot nog wel doorgaan, of niet? Dus stel, je doet nu initieel niets, heeft dan dit amendement nog wel zin?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Jazeker.

De **voorzitter**: Dat is kort en bondig. Ik ga naar mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja dank voorzitter. Ik hoorde de wethouder net zeggen dat de visie Van Tuylpark nog niet klaar is. Dat wisten we uiteraard al. De wethouder geeft aan daar later op terug te willen komen. Maar de inrichting van het Van Tuylpark kan een positief of negatief effect hebben op het verkeersaanbod in deze omgeving. En dan vraag ik me af: waarom wordt dan het amendement niet gewoon ontraden op dit moment en kijk je over drie jaar, wat eigenlijk ook het amendement van de ChristenUnie-SGP beoogt, wat het effect van de maatregelen is? Dan hebben we als het goed is de visie Van Tuylpark wel. Dus dan weten we veel beter wat er gebeurt. Waarom wordt het amendement niet ontraden?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Volgens mij roept het amendement op er dan juist over te beslissen om het wel of niet in te voeren, dus dan geeft het ook de ruimte om die discussie met u te voeren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Wij lezen het net anders. U geeft een collegevoorstel waarin u zegt 'we doen het niet, tenzij het straks op termijn nodig is'. Dus we halen hem er nu maar even uit en het amendement zegt juist 'we doen die boog erin'.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ik hoor op zich geen vraag, voorzitter, maar volgens mij is het ook niet aan mij om het amendement te verdedigen. Daar gaat u met elkaar over in debat. Ik zie er vooralsnog geen kwaad in en we hebben er voldoende over gediscussieerd tijdens de commissie.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel. Ik heb nog de vraag van de SP over de mitigerende maatregelen voor de kruispunten. Die worden eigenlijk direct genomen zodra de knip is uitgevoerd. Dit is ook zo opgenomen in het voorliggende raadsvoorstel. Dus daar wordt zeker rekening mee gehouden. Voorzitter, ik ga afronden. Lenigen we met het Edisonpark de volledige woningnood in Zoetermeer? Nee. Maar levert het een bijdrage? Jazeker. Zowel kwantitatief, als in kwalitatieve zin. Ik ben enorm blij en ook trots dat we aan de slag kunnen. Samen met u kunnen we echt een slag slaan vanavond. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag voor de eerste termijn van het college. Als u het goed vindt, ga ik over naar de tweede termijn van de raad. Ik ga beginnen met mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Met het amendement van de VVD zijn we het absoluut niet eens, ze willen die boog gewoon hebben en dat mag kennelijk wat geld kosten. Het voorstel van ChristenUnie-SGP spreekt ons wel aan, vandaar ook dat we dat hebben mee ingediend. Laten we even geduld hebben en dan kort voor de daadwerkelijke realisatie het verkeersonderzoek herhalen. Als dan blijkt dat het echt niet zonder die boog kan, bespreken we dat op dat moment hier in de raad. Kortom, voorzitter, we zijn voor het raadsvoorstel Edisonpark, maar als het amendement van de VVD wordt aangenomen en de boog, met een U-bocht, kan ik wel zeggen, weer in het raadsvoorstel terecht komt, kunnen we dit raadsvoorstel... Althans, dan zal ik in ieder geval ernstig met mijn fractie overleggen of we het raadsvoorstel wel kunnen steunen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: U was door uw tijd heen, maar ik liet u uw zin nog even afmaken. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Wij zijn blij dat de boog nog een keer

terugkomt en dat we dan op een later moment kunnen beslissen of we die boog wel of niet willen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ook wij zijn eigenlijk geen voorstander van die Edisonboog, omdat het qua kosten nog wel een behoorlijke investering is. Maar om hem er nu al bij voorbaat uit te halen, gaat ons ook een stap te ver. Dus wij zullen het voorstel van de ChristenUnie-SGP steunen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mijnheer Aptroot, tweede termijn.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Wij stemmen absoluut voor 540 woningen en alles overwegende ben ik volledig overtuigd dat ik mijn amendement laat staan. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee hoor, voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk?

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Geen tweede termijn nodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt? Nee. Mijnheer Haak? Geen behoefte. Mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Ik wil toch nog even gebruikmaken van mijn tweede termijn. Ik heb nog 46 seconden. Die autoluwe maatregelen betreffen niet alleen de snelheid, maar ook het parkeren en het leefgenot van die mensen door dicht bij hun huis te kunnen parkeren. Drempels, et cetera, waar ook hulpdiensten overheen moeten, het zijn allemaal beperkingen. En als we dan toch over die 30 km/uur blijven doorgaan. Er is een onderzoek geweest van adviesbureau Goudappel. Dat heeft geconcludeerd dat 30 km/uur rijdende auto's met aan de weg gelegen fietspaden, dus direct ernaast, alleen maar meer ongelukken opleveren. Dat was een verrassende uitkomst, vond Rico Andriesse, die het onderzoek deed. Dus het is niet helemaal waar wat de wethouder dan aangeeft, althans, volgens dat onderzoek. Dus ik ben benieuwd waar de wethouder zich op baseert. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel, voorzitter. Het moet me wel van het hart dat ik het wel heel bijzonder vind dat met name de VVD, die toch altijd heel erg op de penning is en nergens geld voor over heeft, nu opeens hier € 13 miljoen aan wil besteden. Dat verbaast mij toch wel. Wij zullen tegen dit amendement stemmen en voor het amendement van de ChristenUnie-SGP omdat eventueel een heroverweging altijd mogelijk is.

De **voorzitter**: Dat levert u nog wel een interruptie op om 00.03 uur. Mijnheer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, ik wilde niet interrumpen, maar hoe komt mijnheer Ekkelenkamp aan € 13 miljoen? Dat is mijn vraag.

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, ik dacht dat dat het bedrag was, was maar € 4 miljoen vind ik ook heel veel.

De **voorzitter**: Ja, als we zo het ravijn konden oplossen... Maar dat zit er denk ik niet in. Ik kijk even rond, want dit was wel de laatste termijn van de raad. Ik kijk of wethouder Weerwag nog een reactie wil geven in tweede termijn.

Wethouder **Weerwag**: Ja dank u wel, voorzitter. Volgens mij staat er... Nogmaals dank voor alle vragen en complimenten.

Inderdaad mijnheer Ekkelenkamp, het is € 3,8 miljoen en we weten natuurlijk allemaal dat het, als je het

uiteindelijk gaat realiseren, misschien wel wat duurder wordt, maar ik verwacht toch echt geen € 13 miljoen. Dat is geen toezegging.

Maar volgens mij staat er nog een toelichting open op het amendement van FVD. Wat u vraagt is eigenlijk een compleet ander plan, want wat er nu ligt is autoluw. Dat is echt op dit moment een slechte keuze, want dan moeten we eigenlijk een heel ander plan intekenen. Natuurlijk zullen er altijd onderzoeken zijn voor en tegen, maar als wij kijken naar andere projecten, zoals bijvoorbeeld Happy Days, waren ze zo uitverkocht, om het maar eventjes als warme broodjes uit te drukken. Ik denk dat hier ook mensen enthousiast van gaan worden, als inwoner van Zoetermeer dus uw amendement zal ik ontraden.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dit is dus het punt. Die mensen zijn al lang blij dat er eindelijk een woning komt. Alleen het is juist de omgeving die eronder lijdt, die gewend is met een auto te rijden, genoeg parkeerplaats te hebben, die dus gewoon gekort wordt op zijn of haar mogelijkheden of minder moet rijden of iets dergelijks. Dus daar wordt geen rekening mee gehouden. Dus ik kom toch echt op voor die autobezitters. Ja, ik ben blij dat er gebouwd wordt, maar het gevolg mag niet zijn dat de autobezitter daaronder lijdt. Dus ik zou het heel jammer vinden als dat nu gekoppeld wordt. Dat betekent dus dat ik niet voor kan stemmen.

De **voorzitter**: Oké. Maar volgens mij is dat geen vraag. Dat is een opmerking, een constatering van uw kant. Ik stel vast dat wij volgens mij daarmee aan het eind van deze beraadslagingen zijn. Dat betekent dat we over kunnen tot de stemming over dit raadsvoorstel. We beginnen met – mag ik nog even de aandacht, dames en heren? Hallo, u heeft een amendement ingediend hè? Volgens mij is het nu even belangrijk, anders gaat het straks mis en dat moeten we niet hebben. We gaan over tot de stemming over de amendementen en het raadsvoorstel.

Amendement 2407-D Edisonboog wel realiseren. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Niet het geval. Is er wel stemming gewenst? Ja, dat zie ik wel. Mag ik dan de leden van de raad die tegen dit amendement zijn vragen hun hand op te steken.

Tegen zijn GroenLinks, D66, FVD, 30 stemmen voor en 7 stemmen tegen. Het amendement is aangenomen en ik zou graag hebben dat waardeoordelen achterwege worden gelaten. Dank u wel.

Amendement 2407-E Zinnvolle pilot. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Niet het geval. Is er wel stemming gewenst? Of kan iedereen zich hierin vinden? Ja, wel stemming? Oké. Mag ik dan de leden van de raad die tegen dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Tegen is FVD, 1 stem tegen, 36 voor; aangenomen.

Amendement 2407-F Edisonpark. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Sorry, excuus voorzitter.

De **voorzitter**: U was iets te snel. Dat geeft niet. We gaan nog even kijken of iemand bij dit amendement een stemverklaring wenst af te leggen. Nee? Niet het geval. Mag ik dan de leden van de raad die voor dit amendement zijn vragen hun hand op te steken?

Voor is FVD, 1 stem voor, 36 tegen; verworpen.

Dan gaan we over naar het geamendeerde raadsvoorstel. Ik neem aan dat mijnheer Van Steenis daar een stemverklaring bij wil afleggen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dat klopt, voorzitter, dank u wel. Het is ook erg laat, moet ik zeggen. Helaas kunnen wij niet voor dit raadsvoorstel stemmen, wat we heel erg jammer vinden, want het is prachtig dat we eindelijk in een heel erg mooie parkachtige omgeving woningen gaan bouwen. Wij vinden echt dat de boog zoals die nu met het amendement van de VVD is aangenomen... Het gaat om een heel klein stukje dat erin staat 'indien nodig'. Wij vinden het zeker nodig om daar in de toekomst een nieuw onderzoek naar te doen. Het amendement dat net is aangenomen van de ChristenUnie-SGP geeft het ook aan. Dan gaan we kijken of we of het echt nodig is en om die reden zullen wij tegen het raadsvoorstel stemmen. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval, dan ga ik het raadsvoorstel in stemming brengen. Mag ik de leden van de raad die tegen het raadsvoorstel zijn vragen hun hand op te steken?

Tegen zijn GroenLinks en FVD, 32 stemmen voor, 5 tegen; aangenomen.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Dan dank ik u allen hartelijk voor uw uithoudingsvermogen en wens ik u allen een fantastisch reces en hoop ik u morgenavond even te zien als informele afsluiting. Ik sluit de vergadering.

Sluiting om 00.09 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 16 september 2024

de griffier,

drs. R. Blokland MCM

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen